

ohessa valtuusto sen kysymyksen valmistelemiseksi, minkä verran yhtiölle lopullisesti voitaisiin myöntää avustusta edellä mainituista voittovaroista, lähetti asian siihen erikoisvaliokuntaan, jonka valtuusto vastedes asettaisi laatimaan ehdotusta voittovarain jakamiseksi.

Kirjelmässä huhtikuun 12 päivältä 1910 oli rautatiehallitus esittämillään syillä anonut, että Suomen valtionrautatiet vapautettaisiin rautatiehallituksen ja Helsingin kaupungin välillä tammikuun 21 päivänä 1892 tehdyn sopimuksen mukaisesta velvollisuudesta joko uudesti rakentamalla laajentaa Töölönlahden rautatiepenkereen alaisen aukon vähintään kahta vertaa laajemmaksi nykyistään taikka myös teettää siihen lisäksi toisen aukon.

Sittenkun rahatoimikamari, kuultuaan asiassa rakennus- ja satamakonttorin mieltä, oli siitä antanut lausunnon, päätti 1) kaupunginvaltuusto evätä rautatiehallituksen esityksen.

Maistraatin kirjelmässä joulukuun 6 päivältä oli kaupunginvaltuustolta vaadittu lausuntoa kaupunginasemakaava-arkkitehdin laatimasta, kaupungin yleisten töiden hallituksen hyväksymästä ehdotuksesta eri kaupunginosain maantieteellisiksi nimiksi.

Ennen muuhun toimenpiteeseen ryhtymistä asiassa päätti 2) kaupunginvaltuusto siitä vaatia rahatoimikamarin lausuntoa.

Evätty esitys rautatiehallituksen vapauttamisesta velvollisuudesta laajentaa Töölönlahden rautatiepenkereen alaista aukkoa.

Lausunto kaupunginosain maantieteellisten nimien ehdotuksesta.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Kaupunginkassan inventtaajiksi valitsi 3) kaupunginvaltuusto herrat Salingren ja Stockmannin sekä heidän varamiehikseen herrat Kihlmanin ja Krogiuksen.

Kirjelmässä toukokuun 4 päivältä lähetti rahatoimikamari valtuustolle rahatoimikonttorin laatiman kertomuksen 4) kaupungin 1910 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä. Tilinpäätös oli yhteenvedettynä seuraava:

Kertomus kaupungin 1910 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä.

Tulot.

Tuloja rahasäännön mukaan	Smk 15,501,568: 35
” yli rahasäännön	” 1,596,785: 80
Säästöä määrärahoissa	” 252,639: 98
	<hr/>
	Yhteensä Smk 17,350,994: 13

1) Valt. pöytäk. tammik. 17 p. 22 §. — 2) Valt. pöytäk. jouluk. 12 p. 21 §.
— 3) Valt. pöytäk. tammik. 10 p. 5 §. — 4) Valt. pain. asiakirj. n:o 18.

Menot.

Määrärahoja rahasäännön mukaan	Smk 15,501,568: 35
Määrärahoja ylitetty	„ 718,624: 16
Vajausta lasketuissa tuloissa	„ 74,701: 19
	<u>Smk 16,294,893: 70</u>
Vuoden tulos, ylijäämää	„ 1,056,100: 43
	<u>Yhteensä Smk 17,350,994: 13</u>

Edellä mainittu ylijäämä	Smk 1,056,100: 43
siihen lisättyä 1909 vuoden käyttämätön voitto eli	„ 445,078: 65
antaa saldoksi vuodelle 1911	Smk 1,501,179: 08

Kertomus
kaupungin 1910
vuoden tilien
ja hallinnon
tarkastuksesta.

Kirjelmässä toukokuun 13 päivältä lähetti maistraatti valtuustolle kertomuksen ¹⁾ kaupungin 1910 vuoden tilien ja hallinnon tarkastuksesta.

Kertomuksessa lausuiivat tilintarkastajat ensinnäkin toivottavaksi, että painettuja kertomuksia olisi saatavissa paljon useammista kaupungin laitoksista kuin siihen asti oli ollut laita, sekä että nämä kertomukset hyvissä ajoin annettaisiin tilintarkastajille, jotka täten saisivat hyvän pohjan työlleen.

Kaupungin menoja tarkastaessaan olivat tilintarkastajat havainneet niitä olleen 15,937,718 markkaa 72 penniä osotetun summan 15,501,568 markan 35 pennin sijasta, joten lisäys oli 2.8 % koko budjetista, sen sijaan että se oli ollut 3.4 % ja 4.9 % vuosina 1909 ja 1908.

Silmäys kaupungin tuloihin osotti melkoista suurempia eroavaisuuksia laskettujen ja todellisten tulojen välillä, mutta suotuisaan suuntaan, sillä todellisia tuloja oli ollut 16,993,819 markkaa 15 penniä lasketun määrän 15,501,568 markan 35 pennin sijasta, ollen tämä lisätulo siis 1,492,250 markkaa 80 penniä. Tätä tulosta olivat edistäneet m. m. korot 194,240 markalla 43 pennillä, vesi-johto 79,175 markalla 15 pennillä, valaistuslaitokset 273,271 markalla 95 pennillä sekä tontinlunastukset 666,019 markalla 11 pennillä. Lopputuloksena osotti kaupungin tilinpäätös vuodelta 1910 ylijäämää 1,056,100 markkaa 43 penniä, mikä tulos oli paljon suotuisampi kuin yhtenäkkään edellisenä vuonna.

Tarkastusta toimitettaessa oli tilintarkastajain huomio, samoin kuin lähinnä edellisenäkin vuonna, kiintynyt niihin lukuisiin eri tilien välisiin siirtoihin, joita vuoden lopussa oli tehty, varsinkin tällä kertaa pääluokkaan XIII, Yleiset työt, kuuluvilla tileillä.

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 27.

Mainitun pääluokan kohdalla toimitettuja tilisiirtoja ei ollut mitenkään perusteltu.

Tälläkin kertaa palasivat tilintarkastajat jo kahdessa viime tarkastuksessa lausuttuun toivomukseen, nimittäin että eri laitosten kesken aikaansaataisiin yhteistoimintaa siinä mielessä että yhteisiä paljottaisistoja ja urakkatarjouksia tekemällä koetettaisiin saada alennetuksi niiden tarveaineiden hintoja, joita suurissa määrin käytetään kaupungin tarpeisiin. Vuosi vuodelta kohonneet tarvetavarain ostokustannukset, vertauslukujen puute arvosteltaessa tavarain hintaa, jota eri laitokset olivat maksaneet melko lailla eri määrät samasta tavarasta, sekä kaupungin lukuisia ja erilaisia laitoksia kohtaava vaikeus keskenään neuvotella tämänlaisista asioista, saattoivat itsestään ajattelemaan tämänlaatuisten ostojen järjestämistä erikoisen hankintalautakunnan välityksellä. Tämän lautakunnan tulisi hankkia tarjouksia ja kuuluttaa mainittujen tarvetavarain hankintahuutokauppoja. Siten kävisi mahdolliseksi nykyistä suuremmassa määrässä saada hankintasopimukset tehdyiksi aikoina, jolloin tavara oli huokeimmillaan. Jotta eri laitosten toivomukset ja tarpeet tulisivat parhaimmalla tavalla tyydytyiksi, sopisi lautakunnan jäseniksi valita näihin laitoksiin kuuluvia henkilöjä, joiden lisäksi asetettaisiin asiantuntijoita mutkallisempain kysymysten ollessa käsiteltävinä. Juoksevia asioita vuoden varrella hoitamaan olisi tarpeellista asettaa erikoinen toimihenkilö. Lautakunnan käsiteltävinä olisivat lähinnä esim. hiilien, polttopuiden, öljyjen, rakennusaineiden, heinäin, rehun, huonekalujen, linoleumin, konttori- ja koulutarvikkeiden ostamista, taulukkojen, lomakkeiden ja muiden sellaisten painattamista, sairaalain tarveaineiden sekä elintarpeiden hankkimista koskevat kysymykset. Lautakunnan kustannukset olisivat aivan varmaan mitättömän pienet verrattuina niihin summiin, mitkä täten säästyisivät, jota paitsi päästäisiin välillisestikään eri hankkijoita suosimasta. Olisi ehkä löydettävissä muitakin keinoja kysymyksen ratkaisemiseksi, mutta joka tapauksessa näytti asia niin tärkeältä, että jotakin olisi pian tehtävä kaupungin etujen tehokkaammin huomioon ottamiseksi edellä mainituissa kohdin.

Edellä mainittua kaupungin tileistä ja tilinpäätöksestä annettua kertomusta sekä tilintarkastuskertomusta esiteltäessä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto myöntää rahatoimikamarille sekä kaupungin muille hallituksille ja hallinnollisille lautakunnille vastuunvapauden niiden toiminnasta ja tilityksestä vuodelta 1910.

Vastuunvapaus kaupungin hallintoviranomaisille vuodelta 1910.

¹⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 13 p. 7 §.

Mitä sitten tuli tilintarkastajain lausumiin toivomuksiin että painettuja kertomuksia tulisi olla useammasta kaupungin laitoksesta kuin ennen, että vältettäisiin tilikirjoissa tekemästä siirtoja tililtä toiselle sekä että asetettaisiin erikoinen lautakunta toimittamaan tavarain yhteisosteluja kaupungin tarpeisiin, katsoi kaupunginvaltuusto tarpeelliseksi varata rahatoimikamarille tilaisuuden tutustua mainittuihin lausuntoihin, ja tuli kamarin, sittenkun se oli, mikäli tarpeelliseksi osottautui, esitetyistä asioista neuvotellut kaupungin eri laitosten ja viranomaisten kanssa, valtuustolle antaa lausunto ja ehdotus edellä mainituista seikoista.

Kertomus kaupungin irtaimen omaisuuden katsastamisesta.

Kirjelmässä huhtikuun 6 päivältä ilmoitti 1) rahatoimikamari kaupunginvaltuuston tiedoksi, että kaupungin irtaimen omaisuuden katsastusmiehet olivat toimittaneet kaupungissa ja Greijuksen tilalla sijaitsevassa vaivaistalon lisäsairaalassa olevan kunnan irtaimen omaisuuden katsastuksen, mutta varanneet itselleen tilaisuuden vastedes antaa erityisen kertomuksen kaasulaitoksen kivihiilivaraston ja Bengtsårin kasvatuslaitoksen katsastuksesta.

Sittemmin lähetti rahatoimikamari kirjelmässä syyskuun 28 päivältä valtuustolle kertomuksen kaasulaitoksen kivihiilivaraston ja Bengtsårin irtaimiston katsastuksesta. Kertomuksessa ehdotettiin, että jokin kaupungin vuodekseen valitsemista irtaimen omaisuuden katsastusmiehistä jo tammikuussa 1912, mainitun kasvatuslaitoksen katsastusluetteloa laadittaessa, kävisi laitoksessa sekä ottaisi henkilökohtaisesti osaa katsastukseen.

Asiaa esiteltäessä myöntyi 2) kaupunginvaltuusto vastamainittuun ehdotukseen.

Vastuunvapaus Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnalle.

Kirjelmässä toukokuun 24 päivältä lähetti Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunta valtuustolle kertomuksen koulujen hallinnosta vuonna 1910 sekä kertomuksen koulujen samanvuotisten tilien tarkastuksesta.

Asiaa esiteltäessä päätti 3) kaupunginvaltuusto myöntää johtokunnalle vastuunvapauden mainitulta tilivuodelta.

Kaupungin virka- ja palvelusmiesten palkkamaksutapa.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti 4) kaupunginvaltuusto, että kaupungin palveluksessa olevat virka- ja palvelusmiehet saavat palkkansa jälestäpäin kunkin kuukauden viimeisenä päivänä, kuitenkin niin, että ne virkamiehet, jotka nykyään saavat palkkansa edeltäpäin, vastedeskin, niin kauan kuin ovat kaupungin palveluksessa, saavat pitää mainitun edun.

Määräraha maistraatin jäsenten ja vir-

Kirjelmässä toukokuun 3 päivältä anoi maistraatti, viitaten pääasiassa samoihin syihin, joilla yhteinen raastuvanoikeus oli

1) Valt. pöytäk. huhtik. 25 p. 15 §. — 2) Valt. pöytäk. lokak. 3 p. 26 §. —

3) Valt. pöytäk. kesäk. 13 p. 33 §. — 4) Valt. pöytäk. huhtik. 25 p. 16 §.

perustellut esitystään 1) määrärahan myöntämisestä raastuvanoikeuden puheenjohtajain, jäsenten ja notaarien viransijaisten palkkaamiseen, että maistraatin jäsenille ja virkamiehille myönnettäisiin viransijaisuuspalkkiot kuukauden kesälomaa varten ja että palkkiota myönnettäisiin oikeusneuvosmiehen viransijaisen palkkaamiseksi sekä siksi kuukaudeksi, minkä oikeusneuvosmies on kunnallispor- mestarin kesäloman aikana velvollinen hoitamaan pormestarin- virkaa, että oikeusneuvosmiehen omankin lomakuukauden ajaksi 400 markkaa kuukaudessa eli kaikkiaan 800 markkaa, kahden kunnallis- neuvosmiehen viransijaisille, kumpaisellekin 250 markkaa, eli yh- teensä 500 markkaa, samaten kahden notaarin viransijaisille, kum- paisellekin 200 markkaa, eli yhteensä 400 markkaa, maistraatin- sihteerin viransijaiselle 200 markkaa, registraattorin viransijaiselle 150 markkaa ja kanslistin viransijaiselle 100 markkaa eli siis kaikkiaan 2,150 markkaa vuodessa.

Asiaa esiteltäessä lähetettiin 2) se lausunnon saamista varten siihen valiokuntaan 3), jonka kaupunginvaltuusto oli asettanut val- mistelemaan kysymystä palkkion myöntämisestä yleensä kaupungin virka- ja palvelusmiesten kesäloman aikaisten viransijaisten palk- kaamiseksi.

Sittemmin antamassaan lausunnossa valiokunta huomautti, että pääasiassa samat syyt, joita valiokunta oli mietinnössään 4) viran- sijaisuuspalkkioiden myöntämisestä kesäloman hankkimiseksi kau- pungin virka- ja palvelusmiehille esiintuonut raastuvanoikeuden jäseniin nähden, myös soveltuivat maistraatin virkamiehiin, minkä- tähden valiokunta puolsi myöntymistä maistraatin esitykseen, kui- tenkin siten että, koska raastuvanoikeudelle ei ollut yhdessä- kään tapauksessa anottu suurempaa viransijaisuuspalkkiota kuin 350 markkaa kuukaudessa eikä mainittua määrää ollut valiokunnan mielestä ylitettävä, olisi oikeusneuvosmiehenkin viransijaisen palkkio määrättävä enintään täksi summaksi ehdotetun 400 markan palkkio- määrän sijasta. Valiokunta siis ehdotti, että kaupunginvaltuusto päättäisi myöntää maistraatin jäsenille ja virkamiehille sellaiset apu- maksut viransijaisten palkkaamiseksi kuukauden kesäloman ajaksi, kuin valiokunta edellä oli puoltanut, eli yhteensä 2,050 markkaa vuodessa, joka rahamäärä vuodelta 1911 suoritettaisiin valtuuston käyttövaroista.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä hyväksyi 5) kaupunginvaltuusto valiokunnan ehdotuksen.

1) Ks. tätä kert. siv. 116. — 2) Valt. pöytäk. toukok. 9 p. 48 §. — 3) Ks. tätä kert. siv. 117. — 4) Valt. pain. asiakirj. n:o 16. — 5) Valt. pöytäk. toukok. 30 p. 2 §.

Maistraatin
tarverahain
määrärahan
ylitys.

Määräraha
raastuvanoikeu-
den puheen-
johtajain, jä-
senten ja no-
taarien viran-
sijaisten palk-
kaukseen.

Asiasta tehdyn esityksen johdosta oikeutti ¹⁾ kaupunginvaltuusto maistraatin 2,000 markalla ylittämään kuluvan vuoden menosäännössä olevan maistraatin tarverahain määrärahan.

Joulukuun 5:ntenä 1910 päivätyssä kirjelmässä huomautti yhteinen raastuvanoikeus, että raastuvanoikeuden eri osastot olivat useana vuonna voineet järjestää istuntonsa kesäkuukausina siten, että oikeusasioita oli käsitelty kahtena peräkkäisenä viikonpäivänä, minkä järjestelyn kautta, joka oli raastuvanoikeuden henkilökunnalle suonut tilaisuuden oleskella maalla muina viikonpäivinä, melkoinen helpotus oli saavutettu kesän aikaisessa virantoimituksessa. Lukuunottamatta ensimmäistä osastoa, joka toistaiseksi oli voinut pysyttää tämän järjestyksen, oli raastuvanoikeuden kuitenkin lisääntyneen työn vuoksi jo kesällä 1909 täytynyt luopua siitä ja pitää istuntonsa kesäisin, kuten muinakin vuodenaikoina, kolmena viikonpäivänä. Lisääntyneen työtaakan johdosta ei eri osastojen jäsenillä ollut mahdollisuutta hoitaa toistensa virkoja kesäisin. Raastuvanoikeuden puheenjohtajilla ja jäsenillä tosin oli oikeus saada kesälomaa, mutta kun sen ehdoksi oli pantu, että he itse palkkaisivat viransijaisensa, oli raastuvanoikeuden jäsenten asema tässä kohden huonompi kuin maamme useimpain muiden virkamiesten. Edellä lausutun johdosta ja kun menot, joita raastuvanoikeuden jäsenten ja raastuvanoikeudessa palvelevien notaarien täytyi suorittaa saadakseen hyvin tarvitsemaansa ja joskus runsaan työn vuoksi välttämättömän tarpeellista lepoa kesäisin, viimeisten kymmenen vuoden kuluessa olivat kohonneet lähes kaksinkertaisiksi, alisti yhteinen raastuvanoikeus, eikö kaupunginvaltuusto katsoisi olevan syytä myöntää kaupungin varoista määrärahaa viransijaisten palkkaamiseksi raastuvanoikeuden jäsenten ja notaarien kesäloman ajaksi ainakin sen verran, mikä likimain vastaisi tavanmukaisia viransijaisuuspalkkioita puolelta loma-ajalta. Tässä tapauksessa tarvittaisiin yhteisen raastuvanoikeuden arvioinnin mukaan viisi 350 markan palkkiota puheenjohtajia, seitsemän 250 markan palkkiota jäseniä ja samoin seitsemän yhtäsuurta erää eri osastojen notaareja varten. Kaikkiaan tarvittaisiin puheenalaiseen tarkoitukseen niinmuodoin 5,250 markkaa.

Puheenalaisen esityksen johdosta antamassaan lausunnossa rahatoimikamari m. m. huomautti, ettei kaupunginvaltuusto ollut siihen asti periaatteellisesti käsitellyt kysymystä viransijaisuuspalkkioiden myöntämisestä kaupungin virkamiehille kesäloman aikana. Tosin oli rahasäännössä erinäisiä viransijaisuuspalkkioita kesäloman hankkimiseksi, mutta nämä määrärahat oli vuosien kuluessa

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 22 p. 18 §.

menosääntöön pantu ainoastaan harkinnan nojalla kussakin eri tapauksessa sekä pikemmin poikkeustapauksina kuin yleisenä sääntönä. Ylipäänsä ei kaupungin virka- ja palvelusmiehille ollut viime aikoihin asti ensinkään taattu kesälomaa, lukuunottamatta kuitenkin maistraatin ja raastuvanoikeuden virkamiehiä.

Kun raastuvanoikeuden esitys välillisesti sisälsi anomuksen virkamiesten palkkojen parantamisesta sekä sentähden olisi ollut tehtävä niin hyvissä ajoin, että se olisi voitu ottaa lopullisesti tutkittavaksi viime budjetinkäsittelyn yhteydessä, mutta niin ei ollut tehty eikä anomus tarkoittanut ainoastaan tilapäisen määrärahan myöntämistä täksi vuodeksi, vaan sen lisäksi vuotuista menoa vastaisuudessaakin, olisi ollut soveliasta jättää asia lepäämään budjetinkäsittelyyn asti vuonna 1911. Mutta kun kamarilla oli tiedossa, että valtuustolle tulisi tehtäväksi muitakin samantapaisia esityksiä ja kysymys viransijaisuuspalkkioiden myöntämisestä kaupungin virkamiehille kesäloman hankkimiseksi heille niinmuodoin näytti tulevan päiväjärjestykseen sekä tällä kysymyksellä oli melko suuri taloudellinen kantavuus ja sen ratkaiseminen suuntaan tai toiseen saattoi aiheuttaa tuntevan lisäyksen kaupungin menosääntöön, esitti kamari, että kaupunginvaltuusto lähettäisi asian erikoisvaliokuntaan, jonka tulisi antaa selvitys ja ehdotus viransijaisuuspalkkioiden myöntämisestä virkaloman hankkimiseksi kaupungin virka- ja palvelusmiehille.

Asiaa esiteltäessä myöntyi ¹⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esitykseen, ja valittiin erikoisvaliokunnan jäseniksi herrat Lundenius, Walldén ja Tollet.

Valiokunta antoi sittemmin asiasta mietinnön ²⁾. Siinä valiokunta aluksi huomautti, että kaupunginvaltuusto oli rahatoimikamarin ehdotuksesta toukokuun 11 päivänä 1909 antanut sensisältöisen yleislausunnon, että kunnan virkamiehille olisi, kun työn tasaista kulkua haittaamatta saattoi käydä päinsä sekä edellyttäen ettei kaupunginkassaa rasiteta erityisellä menolla, hankittava vuosittain kuukauden kesäloma.

Annettuaan sitten erinäisiä tietoja siitä, miten valtion palveluksessa olevain virka- ja palvelusmiesten kesäloma oli järjestetty, lausui valiokunta asiasta yleensä, että erittäinkin pohjolassa pitkine, pimeine syksyineen ja talvineen sekä lyhyine kesineen saanee katsoa olevan nykyajan pyrintönä sekä julkisessa että yksityisessä toiminnassa, että niille, joilla oli virka tai jotka suorittivat vakinaista työtä ja joiden oli pakko asua kaupungissa, taattiin se lepo ja virkistys, minkä jonkin ajan kestävä vapautus työstä sekä siten mahdolliseksi käynyt maalla oleskelu tietenkin tuotti. Oltuaan

¹⁾ Valt. pöytäk. tammik. 17 p. 21 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 16.

aikaisemmin suotu pääasiallisesti ainoastaan osalle varsinaisia ylempiä ja alempia virkamiehiä sekä yliopisto- ja kouluvirkakuntain jäsenille oli tämä etu vähitellen myös ulotettu liike-elämän ja teollisuuden alalla palveleviin henkilöihin.

Helsingin kaupungin virka- ja palvelusmiehiin nähden huomautti valiokunta, että heille oli ainakin jossain määrin suotu kesälomaa ilman että työn siitä lienee tarvinnut kärsiä sanottavaa keskeytystä. Eräitä virkoja varten oli kaupunki myöntänyt tarpeelliset viransijaisuuspalkkiot, toisissa tapauksissa taas olivat virkamiehet korvauksetta hoitaneet toistensa virkoja.

Saadakseen selville mitä viransijaisuuspalkkioiden myöntäminen kaupungin virka- ja palvelusmiesten kesälomaa varten kaupungille merkitsisi taloudelliselta kannalta oli valiokunta tehnyt laskelmia sekä niistä havainnut että, jos kaikille niille kaupungin virka- ja palvelusmiehille, joiden katsottiin olevan kesäloman tarpeessa, taattaisiin apumaksu viransijaisen palkkaamiseksi kuukauden kestävän kesäloman ajaksi, koituisi tästä kaupungille menoja tasaluvuin noin 30,000 markkaa. Tämä summa, johon ei ollut luettu niitä 9,660 markan määrärahoja, mitkä kaupunki jo aikaisemmin oli puheenalaiseen tarkoitukseen myöntänyt, eikä myöskään yhteisen raastuvanoikeuden anomaa 5,250 markan määrärahaa, oli laskettu sen nojalla, mitä viimeksi mainittu viranomaisen oli katsonut tarvittavan viransijaisten palkkioiksi kuukauden aikana eli siten, että eräin vähäisin poikkeuksin 50 % pohjapalkasta oli pantu säännöksi; kuitenkin ei 350 markkaa suurempaa apumaksua ollut edellytetty ainoatakaan virkaa varten.

Vaikka valiokunta oli sitä mieltä, että kesälomaa olisi mahdollisimman laajassa mitassa suotava kaupungin virkamiehistöille, ei valiokunta kuitenkaan katsonut seurauksena tästä käyvän hyväksyminen lausuntoa, että kaupunki joka tapauksessa ottaisi velvollisuudekseen jonkin lähemmin määrätyn perusteen mukaan avustaa viransijaisen palkkaamista. Paitsi että kaupungille tästä koituvaa menoerää täytyi pitää varsin tuntuvana, varsinkin jos otettiin huomioon, että nykyään päiväjärjestyksessä oleva kysymys eläke-edun varaamisesta kaupungin virkamiehille niinikään aiheuttaisi melko suuren menon heidän palkkaetujensa parantamiseksi, herätti tuollainen menettely valiokunnan mielestä epäilyksiä periaatteelliseltakin kannalta. Kesäloman ynnä viransijaisen palkkaamiseen tarvittavan apumaksun saamista tarkoittavaa vaatimusta ei käynyt katsominen niin itsestään selväksi, että kaupunginvaltuustolla olisi syytä myöntää määrärahaa, jota ei ollut pyydetty ja joka ei tulisi käytettäväksi yleishyödylliseen tarkoitukseen. Lakiin perustuvaa oikeutta virkaloman tai virkaloman aikaisen viransijaisen palkkion saami-

seen ei kaupungin virkamiehillä ollut tässä puheena olevissa tapauksissa, koska sellaista etua ei ollut virkaan otettaessa taattu. Tämän johdosta oli valiokunta sitä mieltä, että kysymys viransijaisuuspalkkioiden myöntämisestä kesälomaa varten olisi jätettävä harkinnan varaan kussakin eri tapauksessa, jolloin sellainen hakemus oli tehty, minkä menettelyn ei tietystikään tarvitsisi estää valmistelemasta tällaisia kysymyksiä yhdenmukaisesti taikka siinä noudattamasta eräitä yleisiä näkökohtia.

Mitä sitten tuli yhteisen raastuvanoikeuden lähettämään esitykseen, huomautti valiokunta, että puheenalaisesta asiasta nykyään voimassa olevat määräykset olivat k. senaatin kesäkuun 20 päivänä 1908 antamassa päätöksessä, jossa lausuttiin, että maistraatin ja raastuvanoikeuden puheenjohtajat saavat nauttia kahden kuukauden kesälomaa, jos asettavat ja palkkaavat puolestaan sijaisjäsenet, jotka maistraatti ja raastuvanoikeus hyväksyvät, kuitenkin siten että maistraatin kunnallispormestari ja oikeusneuvosmies tai raastuvanoikeuden saman osaston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja eivät saa yhtäaikaa nauttia tällaista lomaa.

Siksi loma-ajaksi, jota raastuvanoikeuden puheenjohtajat ja jäsenet olivat mainitun säännöksen mukaan nauttineet, oli näiden siis itsensä täytynyt palkata viransijaisensa; ja oli tämän johdosta anottu, että kaupunki myöntäisi kohtuulliset palkkiot toista loma-kuukautta varten sekä puheenjohtajille ja jäsenille että notaareille.

Tätä esitystä harkitessaan oli valiokunta katsonut tarpeelliseksi hankkia tarkempia tietoja raastuvanoikeuden eri osastojen viimevuotisten istuntojen lukumäärästä sekä saanut tietää, että kukin osasto oli kokoontunut noin 10 à 12 kertaa kuukaudessa, kesäkuukausinakin, ja että istunnot olivat tavallisesti kestäneet koko aamupäivän ja joskus, varsinkin ensimmäisellä osastolla, jatkuneet myöhään iltapäivälläkin. Kun samalla otettiin huomioon, että eräiden oikeuden jäsenten ja notaarien velvollisuutena oli pöytäkirjan laadinta ja että tämän työn tarkastaminen oli puheenjohtajain velvollisuutena, joihin töihin istuntojen välinen aika pääasiallisesti kului, oli ilmeistä, että yhteisen raastuvanoikeuden viittausta oikeuden runsaaseen työtaakkaan saattoi pitää oikeutettuna, ja näin sitä suuremmalla syyllä, kun tuomarintoimi laatunsakin puolesta täytyi myöntää varsin rasittavaksi. Tuomarille näytti olevan sangen tärkeää, ettei työhalu, huomion tarkkuus eikä arvostelukyky liikarasiituksen johdosta herpaantunut, vaan että tarpeellista ja riittävää virkistävää lepoa oli tarjona. Jos tämä tunnustettiin, lienee niinkään myönnettävä, että kaupungin tuli menetellä niin, että oli olemassa mahdollisuutta tarpeellisen virkistykseen saamiseen, tarvitsematta asianomaisille siitä koitua ainakaan tuntuvaan taloudellista

uhrausta. Yhteisen raastuvanoikeuden esitys, että kaupunki suorittaisi lasketut viransijaisuuskustannukset puolelta kesäloman ajalta näytti sentähden valiokunnasta kohtuulliselta ja hyvin perustellulta.

Edellä esittämänsä johdosta valiokunta ehdotti, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

suostua yhteisen raastuvanoikeuden anomukseen kaikkiaan 5,250 markan vuotuisen määrärahan myöntämisestä viransijaisten palkkaamiseksi raastuvanoikeuden puheenjohtajille, jäsenille ja notaareille näiden kesäloman ajaksi, mikä määräraha vuodelta 1911 olisi suoritettava valtuuston käyttövaroista; sekä

että kysymys tällaisten viransijaisuuspalkkioiden myöntämisestä kaupungin muille virka- ja palvelusmiehille aikaisemmin myönnettyjen lisäksi ei tässä yhteydessä aiheuttaisi muuta toimenpidettä, vaan jätettäisiin asianhaaran harkitsemisen varaan niissä tapauksissa, jolloin tämääntapaisia hakemuksia valtuustolle tehtänee.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä hyväksyi ¹⁾ kaupunginvaltuusto valiokunnan ehdotuksen.

Määräraha raastuvanoikeuden viidettä osastoa varten vuodeksi 1912 ja kysymyksen asettamisesta vakinaiselle kannalle y. m.

Kirjelmässä lokakuun 5 päivältä teki yhteinen raastuvanoikeus esityksen ei ainoastaan 25,200 markan määrärahan myöntämisestä vuodeksi 1912 mainitun oikeuden väliaikaisen viidennen osaston voimassapitoon sanottuna vuonna, vaan myös komitean asettamisesta valmistelemaan kysymyksiä mainitun osaston asettamisesta vakinaiselle kannalle sekä raastuvanoikeuden ensimmäisen osaston työmäärän huojentamisesta ynnä siitä raastuvanoikeuden kokoonpanoon ja työtapaan ehkä johtuvista muutoksista, johon komiteaan, paitsi niitä henkilöitä, jotka valtuusto näkisi hyväksi siihen valita, yhteinen raastuvanoikeus oikeutettaisiin jäseniksi valitsemaan kaksi jäsenistään sekä Helsingin asianajajayhdistys kaksi asianajajaa.

Asiaa esiteltäessä myöntyi ²⁾ kaupunginvaltuusto yhteisen raastuvanoikeuden esitykseen, ja oli edellä mainittu 25,200 markan määräraha merkittävä 1912 vuoden menosääntöön, jota paitsi valtuusto puolestaan ehdotetun komitean jäseniksi valitsi herrat Grotenfeltin Walldénin ja Renvallin.

Viransijaisuuspalkkio kaupunginviskaali A. Mestertonille.

Maistraatin esityksestä myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan kaupunginviskaali A. Mestertonille 400 markan korvauksen siitä, että Mesterton oli lokakuun 6 päivästä saman kuukauden 31 päivään hoitanut täkäläisen toisen kaupunginviskaalin virkaa.

¹⁾ Valt. pöytäk. toukok. 30 p. 2 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. lokak. 31 p. 11 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. marrask. 28 p. 8 §.

Kaupunginviskaali A. Mestertonin y. m. anomuksesta 1) sekä budjettivaliokunnan ehdotuksesta päätti 2) kaupunginvaltuusto 1912 vuoden menosääntöön ottaa kaikkiaan 1,000 markan määrärahan, josta annettaisiin neljä 250 markan suuruista palkkiota kuukauden kesäloman hankkimiseksi kaupunginviskaaleille.

Määräraha kaupunginviskaalien viransijaisten palkkaamiseen.

Kirjelmässä marraskuun 6 päivältä lähetti rahatoimikamari valtuustolle sekä maistraattiin annetut hakemukset parempain palkkaetujen myöntämisestä ulosottolaitoksen palvelusmiehille että myös maistraatin esityksen, että sille annettaisiin 3,000 markan määräraha käytettäväksi toisen kaupunginvoudin luona palvelevain ulosottoapulaisten lahjapalkkioiksi.

Ulosottoapulaisten palkanparannus- y. m. anomukset evätty.

Asiaa esiteltäessä epäsi 3) kaupunginvaltuusto mainitut hakemukset ja esityksen.

Tehdyn hakemuksen johdosta myönsi 4) kaupunginvaltuusto sihteerilleen, varatuomari Hj. Ekholmille virkavapautta tammikuun 15 päivästä helmikuun loppuun, ja määrättiin lakitieteenkandidaatti E. Bök virkavapauden aikana hoitamaan sihteerinvirkaa kaikkiaan 750 markan palkkiosta, joka maksettaiiin kaupunginvaltuuston käyttövaroista.

Virkavapaus kaupunginvaltuuston sihteerille sekä määräraha viransijaisten palkkukseen.

Kaupungin yleisten töiden hallituksen tekemän esityksen ozonikojeen hankkimisesta kaupunginvaltuuston kokoussaliin valtuusto epäsi 5), koska näytti epätietoiselta, saavutettaisiinko mainitulla toimenpiteellä tarkoitusta.

Evätty esitys ozonikojeen hankkimisesta kaupunginvaltuuston kokoussaliin.

Tässä yhteydessä annettiin valmistusvaliokunnan toimeksi tehdä kaupunginvaltuustolle ehdotus sensuuntaiseen toimenpiteeseen ryhtymisestä, että valtuuston kokoukset voitaisiin pitää muualla kuin nykyään käytetyssä ahtaassa ja erittäin epämukavassa huoneistossa.

Kysymys toisen kokoushuoneiston hankkimisesta kaupunginvaltuustolle.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi 6) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,500 markan määrärahan ylimääräisen sihteerin palkkaamiseksi kamariin kesäkuun 1 päivään asti.

Määräraha ylimääräisen sihteerin palkkaamiseksi rahatoimikamariin.

Rahatoimikamarin kirjelmässä toukokuun 4 päivältä tehdyn esityksen johdosta myönsi 7) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 700 markan määrärahan apulaisen palkkaamiseksi liikennekamreerille tullikamarin posti- ja varasto-osaston maksunpanon toimittamisessa, käytettäväksi mainitussa kirjelmässä ehdotetulla tavalla.

Määräraha apulaisen palkkaamiseksi liikennekamreerille.

Tehtailija J. Eichingerin kaupunginvaltuustolle tekemän, palmunsiementen liikennemaksun huojistamista tarkoittavan hakemuksen

Palmunsiementen liikennemaksu vahvistettu.

1) Valt. pöytäk. marrask. 28 p. 26 §. — 2) Valt. pöytäk. jouluk. 30 p. 1 §. — 3) Valt. pöytäk. marrask. 28 p. 11 §. — 4) Valt. pöytäk. tammik. 10 p. 7 §. — 5) Valt. pöytäk. jouluk. 22 p. 6 §. — 6) Valt. pöytäk. helmik. 21 p. 17 §. — 7) Valt. pöytäk. toukok. 30 p. 22 §.

johdosta sekä rahatoimikamarin annettua lausunnon 1) asiasta päätti 2) valtuusto vahvistaa mainitun liikennemaksun 70 penniksi 1,000 kilolta.

Kauttakulku-
tavarankulku-
liikenne-
maksuista
vapauttamista
koskevan päätöksen selitys.

Sen johdosta että rahatoimikamari oli kirjelmässään 3) joulukuun 15 päivästä 1910 tiedustellut kaupunginvaltuuston toukokuun 28 päivänä 1907 tekemän n. s. kauttakulkutavaran liikennemaksuista vapauttamista koskevan päätöksen oikeata sisällystä sekä Helsingin kauppavaltuutettujen annettua niiltä vaaditun lausunnon 3) asiasta ja sittenkun valtuuston asiaa edelleen valmistelemaan asetama 4) valiokunta, johon kuuluivat herrat Lassenius, Häggman ja Krogius, oli antanut asiasta mietinnön 3), päätti 5) valtuusto valiokunnan ehdotuksen mukaisesti selittää:

että liikennemaksuja ei tarvitse suorittaa, kun tavara, joulukuun 30 päivänä 1887 tullaamattomain tavarain kuljetuksesta maassa ja maan kautta annetun tullisäännön 10 luvun mukaan voidaan täältä lähettää tullipassituksella, sekä että siis:

a) tavara on suorastaan aluksesta, rantasillalta tai kaupungin tavaravajasta meritse tai rautateitse uudesti lastaamatta määräpaikkaan lähetettävä;

b) osote paikalla olevan vastaanottajan ei tarvitse olla tavaran omistaja; sekä

c) vastaanottajan tulee asua paikkakunnalla, jolla on tullausoikeus.

Samalla päätettiin, että kaupunginvaltuuston siten tekemä päätös oli saatettava rahatoimikamarin ja liikennekonttorin tiedoksi ollakseen noudatettavana mainitussa valiokunnan mietinnössä tarkoitetuissa tapauksissa.

Kysymys talvi-
purjehdus-
kauden aikaisen
liikenne- ja
satamamaksu-
jen alennusta
koskevan
määräyksen
muuttamisesta.

Vahvistaessaan 1912 vuoden rahasäännön päätti 6) kaupunginvaltuusto erikoisvaliokuntaan, jonka kokoonpano valmistusvaliokunnan tulisi ehdottaa, lähemmin valmisteltavaksi lähettää liikennekonttorin esittämän kysymyksen että voimassa olevaa määräystä liikenne- ja satamamaksujen huojistamisesta 50 %:lla talvipurjehduskauden aikana muutettaisiin sikäli, että talvipurjehduskauden alku määrättäisiin tammikuun 1 päiväksi.

Suoritettujen
liikennemak-
sujen pala-
utusta tarkoi-
tava anomus
evätty.

Liikemies W. Lübcken rahatoimikamarille tekemän anomuksen, että hänelle maksettaisiin takaisin eräästä tšekäläisen venäläisen lukion uutisrakennusta varten maahan tuottamastaan tiilimäärästä suorittamansa liikennemaksut, kaikkiaan 354 markkaa, kaupunginvaltuusto epäsi 7) kamarin ehdotuksen mukaisesti.

1) Rtk. kirj. tammik. 26 p. n:o 89. — 2) Valt. pöytäk. tammik. 31 p. 19 §. — 3) Valt. pain. asiakirj. n:o 36. — 4) Valt. pöytäk. maalisk. 21 p. 14 §. — 5) Valt. pöytäk. lokak. 17 p. 6 §. — 6) Valt. pöytäk. jouluk. 30 p. 1 §. — 7) Valt. pöytäk. lokak. 31 p. 7 §.

Kaupunginvaltuustolle annetussa kirjelmässä oli Töölön sokeritehdasosakeyhtiö anonut, että valtuusto sekä antaisi anteeksi sen 96 markan rahamäärän, jota yhtiöltä oli vaadittu makasiinivuokrana eräästä sokerimäärästä, jota oli vahvistetun makausajan yli säilytetty eräässä Katajanokan rantamakasiinissa, että myös päättäisi, ettei makasiinivuokraa vastedes lueta tavarasta, jota tavaranomistaja ei ole vallitsevan vaunujen puutteen johdosta voinut vahvistetun maksuttoman makausajan kuluessa rantamakasiineista poistaa, ollen kuitenkin rahatoimikamarille varattava oikeus erikseen harkita kutakin eri tapausta.

Rahatoimikamarin annettua siltä vaaditun lausunnon 1) asiasta, päätti 2) kaupunginvaltuusto sen lähettää lausunnon saamista varten siihen erikoisvaliokuntaan, minkä valtuusto oli asettanut 3) käsittelemään kysymystä kaupungin rantasilloilla olevain tavara-vajain käyttämisestä.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan kesäkuun 7 päivänä 1910 oli erikoisvaliokuntaan lähettänyt 4) kysymyksen työkunnan järjestämisestä kaupungin pakkahuoneeseen, antoi valiokunta asiasta mietinnön 5).

Siinä valiokunta m. m. lausui, ettei erimielisyyttä näyttänyt voivan vallita pakkahuoneeseen perustettavan työkunnan tarpeellisuudesta. Kysymys, olisiko kaupungin vai tulliviranomaisten otettava huolekseen työkunnan perustaminen, sen sijaan saatettiin ottaa keskustelun alaiseksi. Omasta puolestaan oli valiokunta sitä mieltä, että työkunta olisi soveliaimmin kaupungin perustettava, koska näytti olevan liikkeenharjoittajille hyödyksi, että kaupunginviranomaisilla olisi jonkinlaista vaikutusvaltaa työkunnan toimintaan ja johtoon.

Kysymyksellä, kävisikö tavaranomistajaa pakottaminen käyttämään kaupungin työkuntaa vai olisiko häntä pidettävä oikeutettuna, jos tahtoi, käyttämään omaa väkeään tai palkkatyöläisiä kaupungin pakkahuoneessa, ei valiokunta katsonut olevan sanottavaa käytännöllistä merkitystä. Jos kaupunki perustaisi sellaisen työkunnan ja sille vahvistaisi liikkeenharjoittajille edullisen taksan, olisi epäilemättä osottautuva, että liikkeenharjoittajat havaitsisivat olevan etunsa mukaista olla käyttämättä muuta väkeä. Oli muuten oletettavissa että, niin pian kuin työkunta oli saatu aikaan, sille tulliviranomaisten alotteesta taattaisiin yksinoikeus työskennellä pakkahuoneessa, muuttamalla tähän kuuluvia voimassa olevan tullisäännön määräyksiä, jos tarve vaatisi.

Anonus maksettavaksi pannun makasiinivuokran anteeksi antamisesta y. m.

Työkunnan järjestäminen kaupungin pakkahuoneeseen.

1) Rtk. kirj. lokak. 19 p. n:o 583. — 2) Valt. pöytäk. lokak. 31 p. 14 §. — 3) Ks. tätä kert. siv. 217. — 4) Ks. 1910 vuod. kert. siv. 193. — 5) Valt. pain. asiakirj. n:o 10.

Työkunnan järjestystapaan nähden oli valiokunta sitä mieltä, että työkuunta olisi asetettava liikennekonttorin alaiseksi. Sen työtä lähinnä johtamaan asetettaisiin rahatoimikamarin valitsema esimies, joka saisi palkkaa esim. 250 markkaa kuukaudessa sekä 10 prosenttia osavoittoa mahdollisesta nettovoitosta. Tämä esimies ottaisi miehistön toimeen.

Kun paino ehdotettiin pantavaksi maksunpanon perusteeksi, tarkoitettiin sillä bruttopainoa, s. o. tavaraa kaikkine kääreineen, mikä paino kävi selville tullilaitoksen konossementtikappaleesta tai, kun tavara oli saapunut rautateitse, rahtikirjasta. Näiden kirjain puuttuessa olisi punnitseminen toimitettava. Korvaus olisi liikennekonttorin pantava maksettavaksi ja sen kassaan maksettava. Korvaussumma merkittäisiin ja kuitattaisiin liikennemaksuista annettuun laskuun.

Korvausta olisi suoritettava mietinnön oheisen taksan mukaan. Työkunnan vuotuisiin kustannuksiin nähden ehdotti valiokunta:

20 vakinaista työmiestä varten à 100 markkaa kuukaudessa, ollen nämä velvolliset tarpeen vaatiessa tekemään työtä toimitusajan (k:lo 9—4) ylikin	24,000	markkaa
Ylimääräistä työvoimaa varten	5,000	”
Työnjohtajaa varten	3,000	”
Työpuseroita, lakkeja y. m. varten	500	”
	<hr/>	
	Yhteensä	32,500 markkaa

Koko tämän vakinaisen 20-miehisen työvoiman ei tarvitsisi ryhtyä toimeen, ennenkuin olot sitä vaatisivat.

Tuloja oli tietenkin vaikea varmasti laskea edeltäpäin. Todenäköisyyslaskelman oli valiokunta kuitenkin hankkinut. Sen mukaan olisi suoranaisia tuloja 35,000 markkaa vuodessa.

Paitsi vasta mainittuja suoranaisia tuloja kävisi kaupungille kuitenkin työkunnan olemassa ollessa hankkiminen lisäksi välillisiä tuloja siten, että menot pakkahuoneiden y. m. puhtaanapidosta, jotka nykyään nousevat 4 à 5,000 markkaan vuodessa, jäisivät kokonaan pois, kun tämä puhtaanapito pantaisiin työkunnan velvollisuudeksi.

Jos kaupunki päättäisi perustaa puheena olevan työkunnan, olisi se valiokunnan mielestä järjestettävä toistaiseksi ainoastaan koetteeksi, samalla kun liikennekonttori velvoitettaisiin ennen marraskuun loppua antamaan lausunnon työkunnan toiminnasta saaduista kokemuksista sekä ehkä tarpeelliseksi havaitun ehdotuksen työkunnan järjestyksen ja taksan muuttamiseksi.

Asiaa esiteltäessä päätti 1) kaupunginvaltuusto pääasiallisesti valiokunnan ehdotuksen mukaisesti:

1) Valt. pöytäk. huhtik. 25 p. 23 §.

täkäläiseen pakkahuoneeseen kesäkuun 1 päivästä koetteeksi perustettavaksi työkunnan, jonka järjestys ja velvollisuudet olisivat sellaiset kuin valiokunta oli edellä ehdottanut;

antaa rahatoimikamarin toimeksi yksissä neuvoin liikennekonttorin kanssa ryhtyä tarpeellisiin täytäntöönpanotoimiin asiassa; sekä

antaa liikennekonttorin toimeksi ennen marraskuun loppua tehdä rahatoimikamarille ilmoituksen työkunnan toiminnasta saaduista kokemuksista niine sitä koskevine ehdotuksineen, joita tarpeellisiksi katsottanee.

Samalla vahvisti kaupunginvaltuusto seuraavan, valiokunnan ehdottaman:

Taksan Helsingin kaupungin pakkahuoneen työkuntaa varten.

- I. Lastin vastaanotto ja varastoonpano:
- a) yksityisistä kääroistä 100 kg:lta 15 penniä
 b) tukkutavaroista liikennekamreerin kanssa tehdyn sopimuksen mukaan.
- II. a) Maksut tavaroiden tuomisesta tullaushuoneeseen pakkahuoneen makasiinista, niiden viemisestä pakkahuoneeseen ja antamisesta sieltä, kun muuten tarpeellisen työn suorittaa tavaranomistajan oma väki 100 „ 15 „
 b) Maksut työkunnan suorittaessa kaiken tullikäyttelyyn kuuluvan työn:
 1) kun tullikäyttely ei vaadi täydellistä purkamista ja pakkaamista 100 „ 25 „
 2) kun tullikäyttely vaatii täydellisen purkamisen ja pakkaamisen 100 „ 35 „
- Vähin maksu I ja II kohdassa on 50 penniä.
- III. Postipaketin purkamisesta ja pakkaamisesta kappaleelta 10 penniä.
- IV. Työkunnan miehistöä voidaan myös käyttää aikapalkalla, ja on maksu siinä tapauksessa 75 penniä tunnilta miestä kohti.

Täyttääkseen saamansa tehtävän lähetti liikennekonttori valtuustolle marraskuun 30:ntena päivätyn kirjelmän ¹⁾, esittäen siinä m. m. seuraavaa:

Kesäkuun 1 päivänä olleella 18-miehisellä työvoimalla ei alussa ollut riittävästi työtä, minkätähden sitä, kahden miehen erottua, ei täydennetty ennenkuin syyskuun 1 päivänä. Heinäkuussa oli vakinainen työvoima ollut täysin riittävä, mutta jo elokuussa oli täytynyt käyttää tilapäistä miehistöä, ja sen tarve oli kuukausi

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 62.

kuukaudelta lisääntynyt, vaikka vakinaista miehistöä oli syyskuun 1 päivänä lisätty 2 miehellä. Koska apumiehistöä oli tarvittu päivittäin ainoastaan työajan joinakin tunteina tai muutamina viikonpäivinä ja kelpollisia tilapäisiä työmiehiä oli ollut saatavissa, oli konttori toistaiseksi voinut olla lisäämättä vakinaista työvoimaa, joten purjehduskauden päätyttyä ei ollut tarvinnut erottaa varsin monta työmiestä.

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan olivat vakinaiset työmiehet velvolliset tekemään työtä koko toimitusajan k:lo 9:stä 4:ään ja tarpeen vaatiessa yli senkin. Heidän velvollisuuksiinsa kuului pakkahuoneen puhtaanapitokin. Tullihuoneen konttori- ja muiden yleisön käytettäväksi luovutettujen huoneistojen puhdistamista ei sitä vastoin käynyt edullisesti teettäminen työkunnan miehistöllä, osin koska tämän puhdistamisen naiset toimittivat paremmin, osin ja pääasiallisimmin koska se oli toimitettava aikoina, jolloin työkunnan miehistö ei ollut velvollinen olemaan työssä eri korvausta saamatta.

Työkunnan toiminnan taloudellinen tulos ensimmäiseltä puolelta vuodelta kävi ilmi laaditusta taulukosta ja osotti tappiota 1,289 markkaa 52 penniä.

Saavutetun kokemuksen nojalla katsoi konttori olevan syytä koetteeksi tehdä sellaisen muutoksen vakinaisen työvoiman palkkaustapaan, että vakinainen palkka alennettaisiin puoleen määräänsä eli 50 markkaan sekä määrättäisiin 25 pennin tuntipalkka, jossa tapauksessa tuntimäärä laskettaisiin siten, että maksettavaksi pantu työpalkka jaettaisiin taksassa määrättyllä tuntimaksulla. Sellainen palkkaustapa olisi omansa kehottamaan työmiehiä käyttämään työajan mahdollisimman tarkkaan.

Työpalkka oli ainoastaan poikkeustapauksissa pantu maksettavaksi painon mukaan, nimittäin tullattaessa tavaroita, joita oli ollut useaa eri laatua pienehköt määrät, jommoisten tavarain käsittely vei verraten paljon aikaa. Aniharvoin oli sellaisissa tapauksissa työpalkka noussut taksan määräämää 50 pennin vähintä maksua enemmäksi. Kun siis painon mukaista maksunpanoa oli ainoastaan harvoin käytetty ja niissä tapauksissa, jolloin niin oli tehty, maksettavaksi pantu työpalkka ei riittänyt työkustannuksiin, oli konttorin mielestä tämä maksunpanotapa kokonaan poistettava taksasta ja ainoastaan tuntimaksu pysytettävä; mutta tältäkin kohden oli taksaa korotettava, jos mieli pysyväisesti ylläpitää menojen ja tulojen välistä tasapainoa.

Määräys että työnjohtaja ottaa työmiehet oli osottautunut sopimattomaksi.

Edellyttäen konttorin olevan kaupunginvaltuuston päätöksen osottamissa rajoissa tehtävä ne palkkaustavan muutokset, joita konttori katsoi tarpeen vaatimiksi, ehdotti konttori:

että työpalkan maksunpano painon mukaan lakkaisi tammi-kuun 1 päivästä 1912;

että samasta ajankohdasta lukien tuntimaksu korotettaisiin 90 penniin, ja alotettu puolitunti luettaisiin puoleksi tunniksi; vähin kannettava maksu olisi 50 penniä;

että tukkutavaraa pakkahuoneeseen otettaessa ja varastoon pantaessa maksu määrättäisiin liikennekamreerin kanssa tehdyn sopimuksen mukaan;

että kappalemaksu postipaketin purkamisesta ja pakkaamisesta olisi edelleen 10 penniä; sekä

että työkunnan työmiehet ottaisi kamreeri työnjohtajan esityksestä.

Tämä liikennekonttorin esitys pantiin pöydälle 1) johonkin seuraavaan kokoukseen.

Satamakonttorin kirjanpitäjän G. Steniuksen kaupunginvaltuustolle tekemän anomuksen, että hän saisi nauttia palkan- korotusta viiden vuoden palveluksesta 1911 vuoden alusta lukien, valtuusto, rahatoimikamarin annettua lausunnon 2) asiasta, epäsi 3).

Niinikään valtuusto, kamarin 4) ja budjettivaliokunnan ehdotusten mukaisesti, epäsi 5) satamakonttorin rahatoimikamarille tekemän, kaupunginvaltuustolle lähetetyn esityksen tarpeellisen määrärahan osottamisesta kahden- tai viidentoista satamakonstaapelin asettamisesta 1912 vuoden alusta.

Rahatoimikamarin esityksestä valtuutti 6) kaupunginvaltuusto kamarin arkkitehti E. Fabritiukselle viransijaisuuspalkkiona kaupunginasemakaava-arkkitehdin viran hoitamisesta lokakuun 20 päivästä joulukuun 31 päivään 1910 osottamaan 250 markkaa maksettavaksi kaupunginasemakaava-toimikunnan samanvuotisesta määrärahasta.

Vahvistettaessa 1912 vuoden menosääntöä otettiin 7) siihen kaupunginasemakaava-arkkitehdin apulaisen palkkaamiseksi 6,000 markkaa.

Helsingin kaupunkikunnan työnjohtajaliiton kaupunginvaltuustolle tekemän esityksen kaupungin palveluksessa olevain työnjohtajain ja piirustajain palkkaetujen parantamisesta valtuusto, rahatoimikamarin annettua lausunnon 8) asiasta, epäsi 9).

Satamakonttorin kirjanpitäjän G. Steniuksen palkan korotus-anomus evätty. Evätty esitys määrärahan myöntämisestä satamakonstaapelin luvun lisäämiseksi.

Viransijaisuuspalkkio kaupunginasemakaava-arkkitehdin viran hoitoa varten.

Kaupunginasemakaava-arkkitehdin apulaisen palkkaus.

Evätty esitys työnjohtajain ja piirustajain palkkaetujen parantamisesta.

1) Valt. pöytäk. jouluk. 22 p. 28 §. — 2) Rtk. kirj. maalisk. 23 p. n:o 205. — 3) Valt. pöytäk. huhtik. 4 p. 19 §. — 4) Rtk. kirj. marrask. 6 p. n:o 610. — 5) Valt. pöytäk. jouluk. 30 p. 1 §. — 6) Valt. pöytäk. tammik. 17 p. 16 §. — 7) Valt. pöytäk. jouluk. 30 p. 1 §. — 8) Rtk. kirj. jouluk. 7 p. n:o 677. — 9) Valt. pöytäk. jouluk. 22 p. 11 §.

Määräraha huoneiston vuokraamiseksi rakennuskonttorin huoneiden rakennusosastoa varten.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 2,400 markan määrärahan rakennuskonttorin huoneiden rakennusosastolle tarpeellisen huoneiston vuokraamista ja korjauksia varten.

Tilastoaineiston järjestäminen ja julkaiseminen.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto antaa kaupungin tilastokonttorin toimeksi järjestää ja julkaista viime kiinteistö- ja rakennuslaskussa Helsingissä kootun tilastoaineiston sekä tarkoitusta varten myöntää 1,500 markan määrärahan, ja oli mainittu rahamäärä pantava maksettavaksi konttorin tämänvuotisessa vuosirahansäännössä olevasta painatuskustannusten määrärahasta.

Työväenasiain lautakunnan liittymisen kahteen järjestöön.

Työväenasiain lautakunnan esityksestä valtuutti ³⁾ kaupunginvaltuusto lautakunnan liittymään tänne perustettuun sosiaaliseen keskusliittoon ja Parisissa perustettuun kansainväliseen työttömyyden vastustamislittoon (Association internationale pour la lutte contre le chômage) sekä tarverahainsa määrärahasta suorittamaan tästä johtuvat maksut, yhteensä 200 markkaa.

Määräraha työväenasiain lautakunnan sihteerin viransijaisen palkkaamiseen.

Työväenasiain lautakunnan esityksestä myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto kuukauden kesäloman hankkimiseksi lautakunnan sihteerille vuotuisen 100 markan viransijaisuusapumaksun, joka vuodelta 1911 suoritettaisiin valtuuston käyttövaroista.

Määräraha kunnan työnvälitystoimiston apulaisten viransijaisten palkkaamiseen.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 550 markan määrärahan viransijaisten palkkaamiseen kunnan työnvälitystoimiston toiselle naisapulaiselle, 100 markan mukaan kuukaudesta lukien, neljän kuukauden aikana sekä miesapulaiselle kuukaudeksi, 150 markan mukaan lukien, joina aikoina nämä henkilöt olivat sairauden tähden estyneet hoitamasta toimiaan.

Virkavapaus kunnan työnvälitystoimiston apulaiselle I. Peteliukselle sekä määräraha viransijaisten palkkaamiseen.

Sen johdosta että rahatoimikamari oli kirjelmässä syyskuun 28 päivältä tehnyt esityksen virkavapauden myöntämisestä kivullosuuden tähden kunnan työnvälitystoimiston apulaiselle, rouva I. Peteliukselle, päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto, mainitun toimiston johtokunnan ehdotuksen mukaisesti, myöntää apulaiselle Peteliukselle tuollaista vapautta enintään kuudeksi kuukaudeksi, syyskuun 1 päivästä lukien, sekä samalla oikeuttaa hänet sinä aikana palkastaan, 200 markasta kuukaudessa, kuukausittain kantamaan 150 markkaa, minkä ohessa valtuusto siten jällelle jääväin 50 markan lisäksi myönsi 75 markan kuukausimäärärahan tarpeellisen viransijaisten palkkaamiseksi; ja oli mainittu viransijaisuusmääräraha, siis kuuden

¹⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 25 p. 20 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. tammik. 31 p. 11 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. helmik. 21 p. 36 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 13 p. 29 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. toukok. 9 p. 37 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. lokak. 3 p. 25 §.

kuukauden ajalta 450 markkaa, pantava maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto myöntää kasvatyslautakunnan jäsenille ja sihteerille lautakunnan asioissa tehdyistä matkoista 10 markan päivärahan ynnä korvauksen todellisista matkakuluista, maksettavaksi lautakunnan tarverahoista.

Helsingin muinaismuistolautakunnan kaupunginvaltuustolle tekemän esityksen johdosta että lautakunnan kokoelmiin ostettaisiin konsuli G. Sundmanin omistama isonlainen kokoelma vanhempia valokuvia Helsingistä 3,000 markan hinnasta ja rahatoimikamarin annettua asiasta lausunnon päätti ²⁾ valtuusto kamarin ehdotuksen mukaisesti valtuuttaa kamarin tekemään konsuli Sundmanin kanssa sopimuksen mainitun valokuvakokoelman ostamisesta 3,000 markan hinnasta, joka maksettaisiin valtuuston käyttövaroista, sekä määrätä kokoelman annettavaksi muinaismuistolautakunnan haltuun sen säilytettäväksi.

Kaupunginvaltuuston kesäkuun 13 päivänä annettua Helsingin muinaismuistolautakunnan toimeksi ³⁾ lähettää valtuustolle ehdotuksen lautakunnan uudeksi vuosirahansäännöksi lähetti lautakunta kirjelmässä ⁴⁾ lokakuun 14 päivältä valtuustolle sellaisen ehdotuksen.

Rahatoimikamarin annettua ehdotuksesta lausunnon vahvisti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto, samalla kun päätti että mainitun lautakunnan nimi vastedes oli oleva „Helsingin kaupungin museon lautakunta“ seuraavan menosäännön:

Helsingin kaupungin museon lautakunnan menosääntö.

Johtaja, palkkiota	Smk	600: —
Valokuvaukseen sekä museoesineiden ostoon	„	2,000: —
Vahtimestari, paitsi vapaata asuntoa ja lämpöä, palkkiota ..	„	600: —
Tarverahat, valaistus y. m.	„	400: —
	Yhteensä	Smk 3,600: —

Kirjelmässä syyskuun 30 päivältä anoi maistraatti myönnettäväksi 2,500 markan määrärahaa, jolla, lukien 400 markkaa kuukaudessa, heinäkuun 1 päivästä vuoden loppuun palkattaisiin tarpeelliseksi havaittu apulainen rakennustarkastukseen ja josta summasta maistraatti oli tarverahoistaan edeltäpäin heinäkuun 1 ja lokakuun 1 päivän väliseltä ajalta osottanut maksettavaksi 1,200 markkaa.

Asiaa esiteltäessä päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto myöntää pyydetyn määrärahan.

¹⁾ Valt. pöytäk. tammik. 17 p. 10 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. tammik. 17 p. 33 §. —

³⁾ Ks. tätä kert. siv. 40 ja seur. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 39. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 12 p. 2 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. lokak. 17 p. 5 §.

Kasvatyslautakunnan jäsenten ja sihteerin päiväraha ja matkakulujen korvaus. Määräraha valokuvain ostamiseksi Helsingin muinaismuistolautakunnan kokoelmiin.

Helsingin kaupungin museon lautakunnan menosääntö.

Määräraha apulaisen palkkamiseksi rakennustarkastukseen.

Tässä yhteydessä katsoi kaupunginvaltuusto tarpeelliseksi huomauttaa maistraattia joulukuun 30 päivänä 1909 tekemästään, maistraatin tiedoksi kirjelmässä mainitulta päivältä saatetusta päätöksestä, jonka mukaan annettiin maistraatin tehtäväksi ryhtyä toimiin rakennustarkastuksessa noudatettavan sivusaatavataksan tarkastamiseksi siltä kohden kuin mainitussa kirjelmässä oli lähemmin mainittu, minkä tehtävän täyttämistä valtuustolle ei ollut saapunut mitään tietoa.

Helsingin kaupungin vähävaraisten oikeusaputoimiston vuosirahansääntö.

Lopullisesti esiteltäessä ¹⁾ valiokunnan mietintöä ehdotuksineen köyhäinasianajolaitoksen uudestijärjestämiseksi vahvasti ²⁾ kaupunginvaltuusto Helsingin vähävaraisten oikeusaputoimistolle seuraavan vuosirahansäännön, noudatettavaksi huhtikuun 1 päivästä:

Helsingin kaupungin vähävaraisten oikeusaputoimiston vuosirahansääntö.

Oikeusavustaja, palkkaa	Smk	6,000:—
Oikeusavustajan apulainen, palkkaa	”	3,600:—
Viransijaisen palkkaamiseksi oikeusavustajain kesäloman aikana	”	600:—
Vuokrarahoja	”	1,400:—
Tarverahoja, arviolta	”	1,100:—
		Yhteensä Smk 12,700:—

Edellä mainittu 600 markan määrä viransijaisen palkkaamiseksi oikeusavustajain kesäloman ajaksi myönnettiin kuitenkin ainoastaan väliaikaisesti, siihen nähden että kysymys tuollaisen vapauden suomisesta kaupungin virkamiehille nykyään oli kaikessa laajuudessaan käsiteltäväksi lähetetty tarkoitusta varten asetettuun erikoisvaliokuntaan.

Samalla päätti valtuusto köyhäinasianajokonttorin silloisen huoneiston muutostöitä varten myöntää 700 markan määrärahan; ja oli tästä päätöksestä johtuvat menot, sikäli kuin köyhäinasianajolaitoksen 1911 vuoden menosäännössä olevat määrärahat eivät niihin riittäisi, maksettava valtuuston käyttövaroista.

Helsingin kaupungin revisionikonttorin vuosirahansääntö.

Lopullisesti esiteltäessä rahatoimikamarin esitystä ³⁾ kaupungin revisionilaitoksen perustamisesta vahvasti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto seuraavan kamarin ehdottaman vuosirahansäännön Helsingin kaupungin revisionikonttorille noudatettavaksi 1912 vuoden alusta:

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 206 ja seur. — ²⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 7 p. 2 §. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 209 ja seur. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. lokak. 3 p. 13 §.

Helsingin kaupungin revisionikonttorin vuosirahansääntö.

1 kaupunginreviisori, palkkaa	Smk	9,000:—
1 reviisori	”	6,000:—
Revisionikonttorin apulaisten palkkiot, arviolta	”	6,000:—
Vuokra ja tarverahat, arviolta	”	4,000:—
	Yhteensä Smk	25,000:—

Muist. Kaupunginreviisori ja reviisori saavat palkankorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta 10 % palkastaan kumpaisellakin kerralla.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi 1) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 343 markan 5 pennin määrärahan kaluston ostamiseksi poliisilaitoksen siveyososastolle.

Määräraha poliisilaitoksen kaluston ostoon.

Läänin kuvernöörin vaatimaksi lausunnoksi tehdyn ehdotuksen johdosta että poliisilaitoksen siveyososastoon asetettaisiin kaksi naispuolista hourinhoitajaa, kumpikin 1,200 markan vuosipalkalla, päätti 2) kaupunginvaltuusto, rahatoimikamarin annettua asiasta lausunnon, ilmoittaa, että kaupunki, siinä tapauksessa että sanottuun ehdotukseen myönnytään, suostuu ottamaan osaa mainittujen hoitajain palkkaamiseen samassa suhteessa kuin kaupunki ottaa osaa poliisilaitoksen muihin kustannuksiin, eli kahdella seitsemäsosalla kokonaiskustannusten määrästä.

Lausunto naispuolisten hourinhoitajain asettamisesta poliisilaitoksen siveyososastoon.

Kirjelmässä elokuun 11 päivältä lähetti maistraatti valtuustolle lääninhallituksen lähetteen, jossa kaupunginvaltuustolta vaadittiin lausuntoa kaupungin poliisimestarin poliisilaitoksen uuden vuosirahansäännön ehdotusta vastaan tekemäin muistutusten johdosta.

Lausunto poliisilaitoksen uuden vuosirahansäännön ehdotuksesta.

Ennen muuhun toimenpiteeseen ryhtymistä päätti 3) kaupunginvaltuusto maistraatilta anoa hankittavaksi lausuntoa asiasta siltä komitealta, jonka maistraatti aikaisemmin oli asettanut laatimaan edellä mainittua ehdotusta.

Mainittu komitea antoi sittemmin mietinnön 4) asiasta.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä päätti 5) kaupunginvaltuusto, lähettäen mainitun mietinnön kuvernöörille, samalla ilmoittaa kaikin puolin yhtyvänsä mietinnössä oleviin lausuntoihin.

Maistraatin kirjelmässä syyskuun 30 päivältä vaadituksi lausunnoksi kaupungin poliisimestarin läänin kuvernöörille tekemän esityksen johdosta että 3,800 markan vähimmästä hinnasta saataisiin myydä poliisilaitokselle kuuluva automobiili, joka oli havaittu

Lausunto poliisilaitokselle kuuluvan automobiilin myymisestä.

1) Valt. pöytäk. helmik. 21 p. 19 §. — 2) Valt. pöytäk. huhtik. 4 p. 4 §. —

3) Valt. pöytäk. syysk. 5 p. 37 §. — 4) Valt. pain. asiakirj. n:o 49. — 5) Valt. pöytäk. jouluk. 12 p. 10 §.

tarkoitukseensa kelpaamattomaksi ja jonka ostoon kaupungin varoista oli myönnetty 2,000 markan apumaksu, päätti 1) kaupunginvaltuusto ilmoittaa, ettei valtuustolla ollut puheenalaista myyntiä vastaan mitään muistuttamista, edellyttäen että kauppahinta säädettyllä tavalla tilitetään.

Terveystenhoitola
lautakunnan tarve-
rahain määrärahan
ylitys.
Määräraha
ensimmäisen
kaupungin-
lääkärin apu-
laisen palkkaa-
miseksi.

Tehdyn esityksen johdosta oikeutti 2) kaupunginvaltuusto terveydenhoitola-
lautakunnan 1,500 markalla ylittämään kulu-
van vuoden menosääntöön merkityn lautakunnan tarve-
rahain määrärahan.

Terveystenhoitola-
lautakunnan esityksestä
päätti 3) kaupungin-
valtuusto henkilön asettamiseksi
lautakunnan toimistoon olemaan
ensimmäiselle kaupunginlääkärille
apuna täkäläisten kasvattilasten
hoidon valvomisessa terveyden-
ja sairaanhoidon 1912 vuoden
menosääntöön pantavaksi 2,000
markan palkkion ynnä 100
markkaa matkarahoiksi.

Terveydenhoitola-
lautakunnan esityksestä
päätti 3) kaupungin-
valtuusto henkilön asettamiseksi
lautakunnan toimistoon olemaan
ensimmäiselle kaupunginlääkärille
apuna täkäläisten kasvattilasten
hoidon valvomisessa terveyden-
ja sairaanhoidon 1912 vuoden
menosääntöön pantavaksi 2,000
markan palkkion ynnä 100
markkaa matkarahoiksi.

Määräraha
toisen aluelää-
kärin palkkaa-
miseksi Kallion
alueelle.

Niinikään päätti 4) kaupunginvaltuusto terveydenhoitola-
lautakunnan esityksestä hyväksyä lautakunnan toimenpiteen ottaa tervey-
den- ja sairaanhoidon 1912 vuoden menosääntöehdotukseen 4,000
markan määrärahan toisen aluelääkärin palkkaamiseksi Kallion
alueelle, minkä ohessa valtuusto tälle aluelääkärille, jonka tuli
määrätä erikoinen vastaanottoaika sukupuolitauteja sairastavia
henkilöitä varten, vuodeksi 1912 myönsi 600 markan arviomäärä-
rahan tilintekovelvollisuudella käytettäväksi mainittujen tautien
hoidossa tarpeellisiin lääkkeisiin.

Määräraha
kulkutautien
vastustami-
sesta oleviin
kustannuksiin.

Terveydenhoitola-
lautakunnan esityksestä myönsi 5) kaupungin-
valtuusto kulkutautien vastustamisesta oleviin kustannuksiin
seuraavat määrarahat, nimittäin: 25 potilaan hoitamiseksi diakonissa-
laitoksessa kuukauden aikana 4,400 markkaa, varasairaalan voimassa-
pitoon entisen kaasutehtaan konttorirakennuksissa kahden kuukau-
den aikana 7,000 markkaa, Hesperian varasairaala varten neljän
kuukauden aikana 10,000 markkaa, koleraparakeissa olevia vara-
sairaloita varten viiden kuukauden aikana 25,000 markkaa, ylimää-
räisen sairaanhoitajattaren palkkaamiseksi Hermanniin 300 markkaa
sekä avustavan desinfiointsijan palkkaamiseksi 500 markkaa eli
yhteensä 47,200 markkaa, ja oli tästä rahamäärästä 18,000 markkaa
suoritettava kuluva vuoden menosäännössä satunnaisten kulkutau-
tien johdosta annettavaa sairaanhoitoa varten olevasta määrära-
hasta sekä loput 29,200 markkaa pantava maksettavaksi valtuuston
käyttövaroista.

1) Valt. pöytäk. lokak. 17 p. 3 §. — 2) Valt. pöytäk. marrask. 28 p. 14 §. —
3) Valt. pöytäk. jouluk. 22 p. 2 §. — 4) Valt. pöytäk. marrask. 14 p. 16 §. —
5) Valt. pöytäk. maalisk. 21 p. 16 §.

Edelleen myönsi kaupunginvaltuusto terveydenhoitolautakunnan esitysten johdosta käyttövaroistaan:

toimenpiteisiin ryhtymiseksi koleravaaran varalta 6,000 markkaa 1); sekä

entisen kaasutehtaan konttorirakennuksissa olevan varasairaalan avoinna pitämiseksi kesäkuun aikana enintään 3,000 markkaa 2).

Terveydenhoitolautakunnan esityksestä päätti 3) kaupunginvaltuusto:

että viimeksi rakennetussa koleraparakissa, entisen kaasutehtaan konttorirakennuksissa sekä Hesperiassa olevat varasairaalat saa, jos tarve vaatii, pitää avoinna toukokuun 1 päivään 1912;

vuonna 1911 tarkoitukseen myöntää kaikkiaan 41,200 markan määrärahan;

koleraparakkien n:ojen 1 ja 2 korjaukseen, jotta näitä voisi pitää avoinna kylmempänäkin vuodenaikana, myöntää 23,000 markkaa;

tulirokkosairaalan voimassa pitämiseksi viimeksi mainituissa parakeissa puolenneljättä kuukauden aikana osottaa 16,800 markkaa sekä tarpeellisen kaluston hankkimiseen arviolta 4,000 markkaa;

tulirokkoon sairastuneiden henkilöjen kuljettamiseksi varasairaaloihin neljän kuukauden aikana vuonna 1911 myöntää 2,000 markan määrärahan; sekä

sallia terveyspoliisiin asetettavaksi lisää yhden desinfioitsijan 2,000 markan vuosipalkalla siksi ajaksi kuin paraikaa liikkuva kulkutauditapainen tulirokko terveydenhoitolautakunnan harkinnan mukaan sellaista toimenpidettä vaatii, sekä tähän tarkoitukseen vuonna 1911 osottaa 666 markkaa 67 penniä.

Nämä määrärahat, kaikkiaan 89,666 markkaa 67 penniä, pantaisiin maksettaviksi valtuuston käyttövaroista.

Terveydenhoitolautakunnan sittemmin ilmoitettua, että edellä mainittu koleraparakkien n:ojen 1 ja 2 korjauksiin osotettu 23,000 markan määräraha ei näyttänyt riittävän, sekä anottua että tarpeellisen lisämäärärahan saisi ottaa tulirokkosairaalan voimassa-pitöön näissä parakeissa myönnetystä 16,800 markan määrärahasta, päätti 4) kaupunginvaltuusto oikeuttaa lautakunnan tarpeellisella määrällä ylittämään mainittujen parakkien korjausmäärärahan, jota vastoin parakkeihin laitettujen sairaalain voimassa-pitöön osotetussa määrärahasa syntävä säästö oli toimitettava kaupunginkassaan.

1912 vuoden menosääntöön merkittiin määrärahoja koleraparakkeissa olevia varasairaaloita varten 36,400 markkaa sekä entisessä

1) Valt. pöytäk. kesäk. 13 p. 26 §. — 2) Valt. pöytäk. kesäk. 13 p. 27 §. —

3) Valt. pöytäk. syysk. 5 p. 51 §. — 4) Valt. pöytäk. lokak. 17 p. 18 §.

kaasutehtaassa ja Hesperiaassa olevia varasairaaloita varten, toista 13,600 ja toista 10,400 markkaa, sairaiden kuljetusta varten 2,000 markkaa sekä ylimääräisen desinfiointsijan palkkaamiseksi 666 markkaa 67 penniä.

Kirjelmässä syyskuun 26 päivältä terveydenhoitolautakunta ilmoitti, että menoja, joita ei ollut merkitty Marian sairaalan vuosirahansääntöön, johtuisi kaupunginvaltuuston päätöksestä sijoittaa tulirokkoon sairastuneita henkilöitä mainitun sairaalan vanhaan puupaviljonkiin, nousten nämä menot 3,150 markkaan vuodelta 1911 sekä 3,600 markkaan 1912 vuoden neljältä kuukaudelta, ja anoi lautakunta samalla, että valtuusto osottaisi ensiksi mainitun summan vuodelta 1911 sekä hyväksyisi lautakunnan toimenpiteen ottaa 3,600 markan suuruisen erän 1912 vuoden budjettiehdotukseen.

Asiaa esiteltäessä myöntyi ¹⁾ kaupunginvaltuusto terveydenhoitolautakunnan esitykseen, ja oli määräraha vuodelta 1911 pantava maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Terveydenhoitolautakunnan esityksestä myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 375 markan määrärahan toisen sairaanhoitajattaren palkkaamiseksi Hermannin alueelle vuonna 1911.

Kunnan sairaanhoitajarten luvun lisääminen.

Kirjelmässä lokakuun 5 päivältä esitti terveydenhoitolautakunta m. m., että kunnan sairaanhoitajarten luku vuodesta 1912 lisättäisiin seitsemästä kahdeksaksi sekä että näiden määräraha korotettaisiin 12,000 markkaan. Kaupunginvaltuusto lähetti ²⁾ esityksen rahatoimikamariin käsiteltäväksi mainitun vuoden budjettiehdotuksen yhteydessä.

Vahvistettaessa 1912 vuoden menosääntöä otettiin ³⁾ siihen terveydenhoitolautakunnan esityksen mukaisesti edellä mainittua tarkoitusta varten 12,000 markan määräraha.

Määräraha Marian sairaalan Röntgenosastoa varten.

Terveydenhoitolautakunnan esityksestä oikeutti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto lautakunnan terveyden- ja sairaanhoidon 1912 vuoden menosääntöehdotukseen merkitsemään 8,000 markan määrärahan Röntgenkojeen hankkimiseksi Marian sairaalaan, 2,400 markkaa assistentin palkkaamiseksi Röntgenosastolle ja 2,000 markkaa osaston voimassapitoon.

Marian sairaalan määrärahan ylitys.

Myöntyen terveydenhoitolautakunnan esitykseen lisäyksen osottamisesta Marian sairaalan tämänvuotisessa menosäännössä oleviin määrärahoihin päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto, että seuraavat menotililit saisi ylittää, nimittäin: kulkutautiosaston tilin 12,400 markalla, kirurgisen osaston tilin 1,500 markalla ja talousosaston tilin 23,700

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 3 p. 30 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. lokak. 17 p. 17 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 30 p. 1 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. lokak. 3 p. 15 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 22 p. 4 §.

markalla. Ilmoituksen mukaan eräissä muissa tileissä syntyneet säästöt oli toimitettava kaupunginkassaan.

Vahvistaessaan 1912 vuoden budjetin päätti 1) kaupunginvaltuusto antaa terveydenhoitolautakunnan toimeksi, Marian sairaalan hallitukselta lausunnon hankittuaan, valtuustolle antaa lausunnon ylempään luokkaan kuuluvain yksityisten sairassijain päivämaksujen korottamisesta mainitussa sairaalassa.

Kysymys Marian sairaalan päivämaksujen korottamisesta.

Terveydenhoitolautakunnan esityksestä oikeutti 2) kaupunginvaltuusto lautakunnan arviolta 8,000 markalla ylittämään kuluvan vuoden menosäännössä kotien desinfiointia varten olevan 7,000 markan arviomäärärahan.

Kotien desinfiointimäärärahan ylitys.

Terveydenhoitolautakunnan esityksestä päätti 3) kaupunginvaltuusto terveyden- ja sairaanhoidon 1912 vuoden menosääntöön otettavaksi 4,200 markan määrärahan desinfiointisijan palkkaamiseksi lautakunnan toimistoon, toimittamaan desinfiointia tuberkulosin tuottamissa kuolemantapauksissa, puhdistajattaren palkkaamiseksi semmoisia asuntoja varten, joissa puhdistus tuberkulosin tartunta-aineen johdosta katsottiin olevan toimitettava, sekä apulaisen palkkaamiseksi tälle puhdistajattarelle, ja oli mainitusta määrärahasta 2,500 markkaa luettava desinfiointisijan vuosipalkaksi, 1,000 markkaa puhdistajattaren vuosipalkaksi ja, arviolta, 700 markkaa puhdistajattaren apulaisen vuosipalkaksi.

Määräraha tuberkelitaustisten asuntojen desinfiointia varten.

Kirjelmässä 4) maaliskuun 16 päivältä huomautti terveydenhoitolautakunta, että kaupungin terveydellisten tutkimusten laboratorioon oli sen perustamisesta alkaen otettu tutkittavaksi sekä muiden kuntain että varsinkin yksityishenkilöiden sinne lähettämiä, terveydellisessä suhteessa monasti sangen vähäarvoisia esineitä. Kun tutkittaviksi annettujen esineiden luku oli ollut suuri, oli voinut käydä niin, että tutkimukset, jotka olisi ollut suoritettava kaupungin tarpeiksi ja joiden suorittamisen varassa kaupungin terveydellisten olojen järjestely oli, olivat joutuneet jossain määrin kärsimään tai ainakin viivästyneet. Huomattava seikka oli lisäksi, että laboratorion voimassa oleva tutkimustaksa oli niin alhainen, etteivät kaupungin omat kustannukset aina olleet saaduilla maksuilla täysin korvautuneet. Tämä oli osaltaan ollut syynä siihen, että laboratoria joskus oli käytetty ilman painavampaa syytä, mikä kävi selville siitä, että henkilöt, jotka olivat tutkittaviksi antaneet esineitä, toisinaan olivat laiminlyöneet noutaa analyysitodistuksen ja maksaa analyysien suorittamisesta määrätyt maksut.

Kysymys kaupungin terveydellisten tutkimusten laboratorion työtä koskevain määräysten muuttamisesta.

1) Valt. pöytäk. jouluk. 30 p. 1 §. — 2) Valt. pöytäk. lokak. 3 p. 29 §. — 3) Valt. pöytäk. jouluk. 22 p. 3 §. — 4) Valt. pain. asiakirj. n:o 11.

Nämä laboratorin nykyisen johtajan osaksi esittämät seikat olivat saattaneet lautakunnan ottamaan harkittavaksi, miltä kohdin laboratorin voimassa olevaa työjärjestystä ja taksaa olisi muutettava. Lautakunta oli näistä seikoista ollut sitä mieltä, että työjärjestys olisi muutettava sen suuntaiseksi, että laboratorin työt ensi sijassa tyydyttäisivät kaupungin omien terveydellisten tutkimusten tarvetta, että muiden kuntain ja yksityishenkilöjen antamat tutkimustehtävät tulisivat kysymykseen vasta toisessa sijassa, että uusi taksa korotettuine analyysimaksuineen, pääasiallisesti kaupungin omain kustannusten korvaamiseksi, olisi laboratoria varten vahvistettava ja että analyysimaksujen kantamiseen nähden määrättäisiin periaatteeksi, että analyysimaksut on suoritettava edeltäpäin.

Näiden periaatteiden mukaisesti oli lautakunnan valtuustolle lähettämät ehdotukset „terveydenhoitolautakunnan laboratorin uudeksi työjärjestykseksi“ ja „terveydenhoitolautakunnan laboratorissa noudatettavaksi taksaksi“ laadittu. Niihin poikkeuksiin ja muutoksiin nähden, joita ehdotuksissa oli tehty voimassa olevaan työjärjestykseen ja taksaan, esitti lautakunta seuraavaa:

Laboratorin nimi oli ehdotettu muutettavaksi „terveydenhoitolautakunnan laboratoriksi“, osin koska silloinen nimi oli lautakunnan mielestä liian pitkä ja osin, koska laboratorio oli lautakunnan alainen ja lautakunta tai sen puolesta ensimmäinen kaupunginlääkäri antoi laboratorille sen tehtävät.

Työjärjestyksen 1 §:ssä määrättiin, jotta terveydenhoitolautakunnan olisi helpompi järjestää laboratorin työt siten, että ne kaikki kävisi ilman ajanhukkaa suorittaminen tarpeen mukaisesti, että varsinkin sellaiset laajanlaiset tutkimukset, joita kaupungin viranomaiset antoivat laboratorin suoritettaviksi, oli sille annettava lautakunnan välityksellä.

Samassa pykälässä oleva myönnytys, että terveydenhoidon alaan kuuluvia tutkimuksia saisi sekä muiden kuntain että yksityishenkilöiden varalle suorittaa laboratorissa, oli laboratorin koko olemassaoloajan sisältynyt sen toiminnan puitteisiin, mutta oli lautakunta nyt katsonut että, jotta laboratoria eivät muut käyttäisi ylenmäärin ja haitaksi kaupungin omille terveydellisille tutkimuksille, lupa sellaisten analyysien suorittamiseen olisi hankittava joko lautakunnalta tai ensimmäiseltä kaupunginlääkäriltä.

Uuteen taksaehdotukseen oli tullut lisää useita tutkimuksia, joilla nykään oli terveydellistä merkitystä ja joita laboratorissa sentähden ehkä tulisi suoritettavaksi. Maksut oli määrätty jonkin verran korkeammiksi täkäläisessä kaupungin avustamassa kauppa-kemiallisessa laboratorissa kannettuja, koska kaupungin laboratorin tarkoitus oli täyttää kunnan omaa tarvetta ja se ainoastaan poikkeuksetuna oli yleisön käytettävissä analyysien suorittamista varten.

Edellä lausutun johdosta lautakunta esitti, että mainitut ehdotukset laboratorion uudeksi työjärjestykseksi ja uudeksi taksaksi vahvistettaisiin.

Ennen muuhun toimenpiteeseen ryhtymistä asiassa päätti 1) kaupunginvaltuusto sen lähettää edelleen valmisteltavaksi ammattimiestoimikuntaan, johon jäseniksi valittiin herrat Aschan ja Mattsson, filosofiantohtori A. W. Forsberg, filosofianmaisteri G. K. Bergman ja insinööri E. Salvén.

Sen johdosta että terveydenhoitolautakunta kirjelmässään maaliskuun 30 päivältä oli tehnyt esityksen tarpeellisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä täällä hevosissa liikkuvan kulkutauditapaisen influenssan vastustamiseksi, päätti 2) kaupunginvaltuusto, että mainitun kulkutaudin vastustamiseksi oli kuntoon pantava kunnan eristystalli sekä sitä tarkoitusta varten vuokrattava aktiebolaget J. D. Stenberg & söner yhtiön tehdasrakennuksissa oleva valimohuoneisto, joka oli ilmoitettu olevan tarkoitukseen käytettävissä; ja myönsi valtuusto samalla käyttövaroistaan eristystallin sisustamiseen ja voimassapitoon kolmen kuukauden aikana, eläinlääkärin ja tarpeellisten hoitajain palkkaamiseksi talliin sekä lääkkeitä y. m. varten kaikkiaan 24,610 markkaa, josta summasta 2,500 markkaa eli sisustustöiden kustannukset annettaisiin rakennuskonttorin ja muut määrärahat terveydenhoitolautakunnan käytettäväksi.

Muutoin päätti kaupunginvaltuusto, että sairasmaksu hevosesta päivässä oli määrättävä 4 markaksi sekä että tallin palvelukseen asetetun eläinlääkärin, jonka terveydenhoitolautakunta saisi ottaa toimeen, tuli pitää silmällä sairastallia, johtaa sen toimintaa ja periä sairasmaksut.

Sittemmin päätti 3) kaupunginvaltuusto, sen johdosta että täkäläisen pika- ja kuorma-ajurien hevოსvakuutusrengas oli kaupunginvaltuustolta anonut edellä mainitun sairasmaksun huojistamista, antaa terveydenhoitolautakunnan asiaksi huojistaa sairasmaksun 2 markaksi 50 penniksi vuorokaudessa niissä tapauksissa kuin kohtuulliseksi katsoi.

Esiteltäessä vaivahoitohallituksen esitystä 4) väliaikaisen ylitarkastajan asettamisesta kaupungin vaivahoidon palvelukseen hyväksyi 5) kaupunginvaltuusto hallituksen ehdotuksen että ylitarkastajan palkka olisi oleva 6,000 markkaa vuodessa, jota paitsi hän saisi maaseudulle tekemistään matkoista lukea korvauksen todellisista matkakuluistaan ynnä 8 markan päivärahan.

Kunnan eristystalli influenssaa sairastavia hevosia varten.

Kaupungin vaivahoidon väliaikaisen ylitarkastajan palkkauksen vahvistus.

1) Valt. pöytäk. toukok. 9 p. 4 §. — 2) Valt. pöytäk. huhtik. 4 p. 14 §. — 3) Valt. pöytäk. toukok. 9 p. 46 §. — 4) Ks. tätä kert. siv. 215. — 5) Valt. pöytäk. helmik. 21 p. 27 §.

Määräraha hoitajattaren palkkaamiseksi työ- ja vaivaistaloon.

Vaivaishoitohallituksen esityksestä myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 600 markan määrärahan hoitajattaren palkkaamiseksi työ- ja vaivaistaloon.

Määräraha sairaanhoitajattaren palkkaamiseksi työ- ja vaivaistalon Greijuksen lisäsairaalaan.

Niinkään myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto vaivaishoitohallituksen esityksen johdosta käyttövaroistaan 400 markan määrärahan yhden lisäsairaanhoitajattaren palkkaamiseksi työ- ja vaivaistalon Greijuksen lisäsairaalaan toukokuun 1 päivästä vuoden loppuun.

Vaivaishoidon määrärahojen ylytys.

Vaivaishoitohallituksen esityksestä päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto, että seuraavat kuluvan vuoden menosäännössä olevat vaivaishoidon määrärahat saisi ylittää, nimittäin: vaivaistalon määrärahan 4,500 ja houruinhoitolaitoksen määrärahan 5,000 markalla, vaivaishoittoon ehdottomasti oikeutettujen henkilöiden suoranaista avustamista varten olevan arviomäärärahan 15,000 sekä tarverahain arviomäärärahan 500 markalla.

Niinkään vaivaishoitohallituksen esityksestä oikeutti ¹⁾ kaupunginvaltuusto hallituksen 8,650 markalla ylittämään vaivaishoidon kuluvan vuoden menosäännössä vaadettua, ruokaa, kalustoa, polttopuita ja valaistusta sekä erinäisiä menoja varten olevat arviomäärärahat.

Määräraha työn jakamiseksi köyhille naisille.

Hyväntekeväisyyden järjestämisyhdistyksen johtokunnan anomuksesta myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan yhdistykselle 5,000 markan määrärahan työn jakamiseksi köyhille, vanhoille ja työttömille naisille.

Palkanlisäys tyttöjen ammattikoulun opettajattarelle H. Kaporille.

Tyttöjen ammattikoulun johtokunnan esityksestä myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto mainitun koulun äidinkielen opettajattarelle, neiti H. Kaporille, syyskuun 1 päivästä lukien, vuotuista palkanlisäystä 140 markkaa eli yhden viikkotunnin palkkion korvaukseksi oppilaiden ainekirjoitusten korjauksesta johtuvasta työstä, ja oli mainittu palkanlisäys, mikäli sitä meni vuodelta 1911, pantava maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Kaupungin kansakoulujen palkkausmääräykset.

Kirjelmässä tammikuun 18 päivästä ilmoitti ⁶⁾ kansakoulujohtokunta noudatettavaksi vahvistaneensa kaupunginvaltuuston kokouksessaan lokakuun 25 päivänä 1910 hyväksymät ⁷⁾ määräykset Helsingin kaupungin kansakoulujen vakinaisille opettajille ja opettajattarille maksettavista palkoista niiltä ajoilta, joihin he ovat estyneitä virkojaan hoitamasta, sekä viransijaisille ja tuntiopettajille.

Kirjelmä ei aiheuttanut muuta toimenpidettä.

Kansakouluille tulevan valtiotulon laskemi-

Kirjelmässä maaliskuun 4 päivästä lähetti ⁸⁾ maistraatti kaupunginvaltuuston tiedoksi k. senaatin edellisen tammikuun 26 päivänä

¹⁾ Valt. pöytäk. marrask. 28 p. 15 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. toukok. 9 p. 41 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. marrask. 14 p. 17 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. helmik. 21 p. 43 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 22 p. 33 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. tammik. 31 p. 23 §. — ⁷⁾ Ks. 1910 vuod. kert. siv. 102 ja seur. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 21 p. 8 §.

tekemän päätöksen kaupunkien kansakouluille maksettavan valtioavun laskemisen perusteesta, joka mainitun päätöksen mukaan oli 1911 vuoden alusta lukien toistaiseksi oleva 12½ % siitä määrästä, mihin päätöksessä lähemmin luetellut kaupunkikunnan todelliset menot näistä kouluista nousivat.

sen peruste vahvistettu.

Maistraatin kirjelmässä lokakuun 2 päivältä ilmoitettiin 1) kaupunginvaltuuston tiedoksi, että k. senaatti oli määrännyt kaupungin kansakoulujen ja kasvatuslaitosten valtioapuja maksettavaksi 1911 vuoden alusta 198,250 markkaa ensinmainituille ja 9,350 markkaa jälkimäisille.

Kaupungin kansakoulujen ja kasvatuslaitosten valtioavut vahvistettu.

Vahvistaessaan 1912 budjetin päätti 2) kaupunginvaltuusto, koska kaupungin kansakoululaitoksen menot olivat jonkin verran lisääntyneet siitä lähtien, kun edellä mainitut kansakoulujen ja kasvatuslaitosten valtioavut oli vahvistettu, k. senaatille esittää, että mainittuja valtioapuja 1912 vuoden alusta lukien maksettaisiin korotetut määrät, jota varten oli ilmoitettava, että tässä kysymykseen tulevat menot oli mainitun vuoden meno- ja tulosääntöön merkitty 1,602,520 markaksi 53 penniksi kansakoulujen ja 72,950 markaksi kasvatuslaitosten osalta.

Esitys kaupungin kansakoulujen ja kasvatuslaitosten valtioapujen korottamisesta.

Kansakoulujohtokunnan tehtyä kirjelmässä syyskuun 27 päivältä esityksen kaupungin kansakoulujen taloudenhoitajan palkkauksen korottamisesta päätti 3) kaupunginvaltuusto, että mainittu palkkaus oli lokakuun 1 päivästä lukien oleva 6,000 markkaa vuodessa sekä että tämän johdosta vuodelta 1911 tarpeellinen lisämääräraha oli pantava maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Kaupungin kansakoulujen taloudenhoitajan palkkauksen korotus.

Sen johdosta että kansakoulujohtokunta oli kirjelmässä syyskuun 1 päivältä tehnyt esityksen 50 markan suuruisen kuukausittaisen henkilökohtaisen palkankorotuksen myöntämisestä kansakoulujen taloudenhoitajan kanslia-apulaiselle, kansakoulunopettajatar F. Johanssonille, maksettavaksi mainitusta päivästä lukien, päätti 4) kaupunginvaltuusto sallia johtokunnan merkitä kaupungin kansakoulujen 1912 vuoden menosääntöehdotukseen tarkoitukseen tarpeellisen 600 markan määrärahan, minkä ohessa valtuusto käyttövaroistaan myönsi 200 markkaa mainitun menon suoritukseen kuluvalta vuodelta.

Henkilökohtainen palkannalisäys kansakoulujen taloudenhoitajan kanslia-apulaiselle F. Johanssonille.

Kansakoulujohtokunnan esityksestä päätti 5) kaupunginvaltuusto, siksi kunnes kaksi koululääkäriä vakinaisesti asetettaisiin, 300 markan kuukausipalkalla helmikuun 1 päivästä määrätä kansakoululääkäriin, lääketieteentohtori M. Oker-Blomin apulaiseksi lääke-

Avustavan kansakoululääkäriin määrääminen.

1) Valt. pöytäk. lokak. 17 p. 4 §. — 2) Valt. pöytäk. jouluk. 30 p. 1 §. —

3) Valt. pöytäk. lokak. 17 p. 10 §. — 4) Valt. pöytäk. syysk. 19 p. 26 §. — 5) Valt. pöytäk. tammik. 31 p. 22 §.

tieteenlisensiaatti J. Lydeckenin sekä antaa tohtori Oker-Blomin toimeksi koululääkäriin tehtävään jakamisen tuona väliaikana, ja oli avustavan lääkärin palkkio pantava maksettavaksi kuluvan vuoden menosäännössä kansakoululääkärien palkkausta varten olevasta määrärahasta.

Kaupungin kansakoululääkärien palkkaus vahvistettu.

Kansakoulujohtokunnan ehdotuksesta 1) vahvasti 2) kaupunginvaltuusto kansakoululääkärien palkkaedut 6,400 markaksi suomenkielisissä kouluissa palvelevalle ja 3,600 markaksi ruotsinkielisissä kouluissa palvelevalle lääkärille, oikeuttaen heidät saamaan palkan korotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta kumpaisellakin kerralla, edellisen 900 ja jälkimäisen 500 markkaa.

Palkankorotus kaupungin kansakoululääkäreille.

Kirjelmässä toukokuun 31 päivästä esitti kansakoulujohtokunta, että kaupungin kansakoulujen vastanimittetyt 3) lääkärit, lääketieteen tohtorit M. Oker-Blom ja R. Sievers oikeutettaisiin rahassäännössä heille taattuihin palkankorotuksiin nähden hyväkseen lukemaan sen ajan, minkä he ovat olleet kaupungin palveluksessa, tohtori Oker-Blom kansakoululääkäriä ja tohtori Sievers Marian sairaalan ylilääkärinä, jossa tapauksessa mainituille henkilöille tulisi, Oker-Blomille korotus 5 vuoden palveluksesta 900 markkaa sekä Sieversille korotukset 5 ja 10 vuoden palveluksesta yhteensä 1,000 markkaa.

Rahatoimikamarin annettua lausunnon 4) asiasta päätti 5) kaupunginvaltuusto, äänestettyään, myöntyä kansakoulujohtokunnan esitykseen, kuitenkin siten, että korotus tohtori Sieversille maksettaisiin hänelle myönnettynä henkilökohtaisena palkanlisäyksenä.

Kaupungin kansakoulujen n. s. apukoulun opettajiston palkkaetujen parannus.

Sen johdosta että kansakoulujohtokunta oli kirjelmässä 6) lokakuun 25 päivästä tehnyt esityksen kaupungin kansakoulujen n. s. apukoulun opettajiston palkkaetujen parantamisesta sekä rahatoimikamarin annettua asiasta lausunnon 6), päätti 7) kaupunginvaltuusto vahvistaa mainitun opettajiston pohjapalkan 1912 vuoden alusta samaksi määräksi palkankorotuksineen ja kalliinajanlisäyksineen, minkä kaupungin ylempään kansakoulujen opettajisto nykyään saa.

Lahjapalkkio kansakoulunopettajienleskille S. Lindforsille ja H. Salolalle.

Kansakoulujohtokunnan esityksestä 8) kaupunginvaltuusto, äänestettyään, antaa lahjapalkkiona kansakoulunopettajienleski S. Lindforsille 1,800 markkaa ja kansakoulunopettajienleski H. Salolalle 680 markkaa, maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

1) Valt. pain. asiakirj. n:o 2. — 2) Valt. pöytäk. helmik. 21 p. 34 §. Ks. myös tätä kert. siv. 232 ja 233. — 3) Ks. tätä kert. siv. 235. — 4) Rtk. kirj. kesäk. 15 p. n:o 384. — 5) Valt. pöytäk. syysk. 5 p. 45 §. — 6) Valt. pain. asiakirj. n:o 63. — 7) Valt. pöytäk. jouluk. 22 p. 24 §. — 8) Valt. pöytäk. jouluk. 22 p. 26 §.

Niinikään kansakoulujohtokunnan esityksestä myönsi 1) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 360 markan määrärahan kansakoulunopettajatarten avustamiseksi ottamaan osaa täällä toimeenpantuihin voimistelu- ja leikkikursseihin.

Sen johdosta että kuudennen yleisen pohjoismaisen aistivalliasia-kokouksen järjestämistä varten asetettu keskuskomitea oli kaupunginvaltuustolta anonut esimerkiksi 5,000 markan apumaksua mainittua, täällä kesällä 1912 pidettävää kokousta varten, ja sittenkun rahatoimikamarin lausunto 2) asiasta oli hankittu, päätti 3) valtuusto käyttövaroistaan puheenalaista kokousta varten myöntää anottun kannatusavun maksettavaksi, sittenkun kokous oli pidetty.

Sen johdosta että kaupunginkirjaston hallitus oli kirjelmässä syyskuun 15 päivältä tehnyt esityksen kaupunginkirjaston kirjastonhoitajan palkkaetujen parantamisesta sekä rahatoimikamarin annettua lausunnon 4) asiasta, päätti 5) kaupunginvaltuusto, että mainitulle kirjastonhoitajalle oli 1912 vuoden alusta lukien maksettava vuosipalkkaa 8,000 markkaa 10 %:n korotuksin 5 ja 10 vuoden palveluksesta korotetun vuosirahansäännön voimaan astumisesta lukien, sillä ehdolla ettei kirjastonhoitaja valtuuston myönnytyksettä saa pitää muuta virkaa.

Esiteltäessä kaupunginkirjaston hallituksen esitystä 6) kirjastonhoitajanapulaisen asettamisesta kirjastoon, päätti 7) kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin asiasta antaman lausunnon mukaisesti kirjastonhoitajanapulaisen virasta maksettavaksi palkkaa 4,000 markkaa 10 %:n korotuksin 5 ja 10 vuoden palveluksesta.

Sittenkun kaupunginkirjaston hallitus oli, sen johdosta että oli nostettu kysymys mainitusta kirjastosta annetuista kirjalainoista kannettavain maksujen poistamisesta, tehnyt esityksen asiasta, päätti 8) kaupunginvaltuusto mainitut maksut poistettavaksi 1912 vuoden alusta lukien ja valtuutti hallituksen mainitun vuoden budjettiehdotuksessa ottamaan huomioon tästä aiheutuvat määrärahaerät.

Vahvistettaessa 1912 vuoden rahasääntöä otettiin 9) siihen: yhden lisäamanuenssin palkkaamiseksi pääkirjastoon 1,200 markkaa, toisen ylimääräisen amanuenssin palkkaamiseksi Sörnäsän haaraosastoon 765 markkaa, korotettua määrärahaa kirjoja, aikakaus- ja sanomalehtiä sekä nidottamista varten 2,000 markkaa sekä ylimääräisten apulaisten palkkaamiseksi pääkirjastoon ja haaraosastoihin 800 markkaa.

Määräraha voimistelu- ja leikkikurssien järjestämistä varten.

Apuraha aistivalliasiaa käsittelevän kokouksen toimeenpanemista varten.

Kaupunginkirjaston kirjastonhoitajan palkkaetujen parannus.

Kaupunginkirjaston kirjastonhoitajanapulaisen palkkauksen vahvistus.

Kaupunginkirjaston kirjainamaksujen poistaminen ja uusien määrärahoja kirjastolle.

1) Valt. pöytäk. lokak. 17 p. 11 §. — 2) Rtk. kirj. toukok. 4 p. n:o 275. — 3) Valt. pöytäk. toukok. 30 p. 50 §. — 4) Rtk. kirj. marrask. 6 p. n:o 620. — 5) Valt. pöytäk. marrask. 14 p. 19 §. — 6) Ks. tätä kert. siv. 216 ja 217. — 7) Valt. pöytäk. marrask. 14 p. 20 §. — 8) Valt. pöytäk. lokak. 3 p. 19 §. — 9) Valt. pöytäk. jouluk. 30 p. 1 §.

Soittokuntain
ja teatterien
apurahat.

Vahvistaessaan 1912 vuoden menosäännön päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto erikoisvaliokuntaan lähemmin valmisteltaviksi lähettää kokonaisuudessaan kysymykset apurahain myöntämisestä filharmoniselle soittokunnalle ja Helsingin torvisoittokunnalle sekä kysymyksen apurahan myöntämisestä täkäläisille teattereille, sikäli kuin korotettuja määrärahoja oli anottu.

Sittemmin valitsi ²⁾ valtuusto mainitun komitean jäseniksi herrat Ramsayn, F. von Wrightin, H. Lindbergin ja Renvallin sekä kauppaneuvos G. Björkenheimin, minkä ohessa rahatoimikamari oikeutettiin valiokunnan määräyksen mukaan valtuuston käyttövaroista maksamaan enintään 10,000 markkaa palkkausavuiksi mainituille soittokunnille.

Vuokratilain
osottaminen
edeltäpäin
maksettaviksi
sotilashenki-
löille.

Kirjelmässä joulukuun 16 päivältä 1910 esitti majoituslautakunta, että Helsingin kaupungin komendantille osotettaisiin edeltäpäin maksettavaksi 500 markkaa kuukausittain niiden sotilashenkilöjen vuokratilaksi, jotka virka-asioissa tilapäisesti oleskelevat kaupungissa, sillä ehdolla että summasta, joka rahatoimikamarin olisi komendantille osotettava maksettavaksi majoituslautakunnan pyynnöstä, komendantti tekisi saman vuoden joulukuussa tilin kamariin lähettämänsä joulukuun vuokratilalausten yhteydessä.

Rahatoimikamarin annettua asiasta lausunnon ³⁾ myöntyi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto majoituslautakunnan esitykseen.

Majoituslauta-
kunnan kielen-
kääntäjän
palkkauksen
korotus.

Majoituslautakunnan esityksestä päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto, että lautakunnan kielenkääntäjänvirasta maksettava 1,200 markan vuosipalkkio oli toukokuun 1 päivästä lukien korotettava 1,800 markkaan sekä kuluvalta vuodelta tarvittava lisäsumma pantava maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Kaupungin
teknillisten
laitosten
kuoletussuun-
nitelmat.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan marraskuun 9 päivänä 1909 oli antanut ⁶⁾ rahatoimikamarin tehtäväksi valtuustolle lähettää ehdotuksen niiksi suunnitelmiksi, joiden mukaan kaupungin teknillisten laitosten arvonpoistot olisi toimitettava, sekä mainittujen laitosten hallitus oli rahatoimikamariin lähettänyt kuoletussuunnitelmaehdotuksensa, esitti kamari kirjelmässä ⁷⁾ lokakuun 19 päivältä kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että kaupungin teknillisten laitosten tulee kaupungin obligatsionilainoista saamistaan varoista suorittaa korkoa sama määrä, minkä kaupunki itse todellisesti näistä lainoista maksaa, korotettuna lähinnä korkeammaksi kymmenesosaprosentiksi, ollen tässä laskelmassa otettava huomioon niin pääomanalennukset kuin lainain hankintakustannuksetkin; sekä

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 30 p. 1 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 30 p. 2 §. —

³⁾ Rtk. kirj. tammik. 12 p. n:o 40. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. tammik. 31 p. 13 §. —

⁵⁾ Valt. pöytäk. toukok. 9 p. 42 §. — ⁶⁾ Ks. 1909 vuod. kert. siv. 86 ja 87. —

⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 43.

että kaupungin teknillisten laitosten hallituksen käsketään laatia eri laitosten kuoletussuunnitelma, huomioon ottamalla että korko ja vuotuinen kuoletus erotetaan toisistaan, sekä lähettää se kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Asiaa esiteltäessä hyväksyi 1) kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esitykseen.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan joulukuun 6 päivänä 1910 oli antanut kaupungin teknillisten laitosten hallituksen toimeksi 2) laatia ja valtuustolle lähettää ehdotuksen hallituksen seikkaperäiseksi vuosirahansäännöksi, lähetti hallitus kirjelmässä 3) helmikuun 8 päivältä sellaisen ehdotuksen, minkä jälkeen rahatoimikamari antoi siitä lausunnon 3).

Asiaa ei käsitelty loppuun vuoden varrella 4).

Sen johdosta että kaupungin teknillisten laitosten hallitus oli kirjelmässä 5) toukokuun 17 päivältä tehnyt esityksen sen summan vahvistamisesta, minkä vesijohtolaitos oli kaupungille velkaa, sekä rahatoimikamarin annettua asiasta lausunnon 5) päätti 6) kaupunginvaltuusto, että vesijohtolaitoksen velka kaupungille oli vahvistettava joulukuun 31 päivänä 1910 olevaksi 5,880,008 markkaa 4 penniä, mutta että tämän ohessa tehty ehdotus vesijohtolaitoksen pääomavon vähentämisestä, mikäli sillä tarkoitettiin tasaustilin perustuksen saamista, sen sijaan raukeaisi, koska valtuuston marraskuun 9 päivänä 1909 tekemän, kaupungin teknillisten laitosten hoidossa noudatettavan kirjanpidon perusteita koskevan päätöksen johdosta sellaista tiliä ei pidä tulla kysymykseen muussa mielessä kuin mitä mainittu päätös osotti.

Kaupungin teknillisten laitosten esityksestä sekä rahatoimikamarin lausunnon hankittuaan kaupunginvaltuusto päätti 7):

että valtuuston helmikuun 12 päivänä 1884 määräämää 5 %:n korotusta vedenkulutusmaksujen suorituksen myöhästymisestä ei enää ole pantava maksettavaksi; sekä

että kuluttaja, jonka vesijohto vedenkulutusmaksun suorittamatta jättämisen johdosta on suljettu, on velvollinen kaupungille korvaamaan kulut sekä siitä ja johdon uudelleen avaamisesta 5 markalla että myös mittarin poistamisesta ja paikalle panosta ynnä sulkemisaikana ehkä vahingoittuneen vesijohdon korjauksesta laskun mukaan.

Kirjelmässä lokakuun 20 päivältä teki kaupungin teknillisten laitosten hallitus esityksen että kaupunki vesijohtolaitokselle kor-

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen vuosirahansääntö.

Vesijohtolaitoksen velka kaupungille.

Muutettuja määräyksiä myöhästymisestä vedenkulutusmaksujen suorituksesta.

Vesijohtolaitokselle tuleva korvaus

1) Valt. pöytäk. marrask. 14 p. 27 §. — 2) Ks. 1910 vuod. kert. siv. 111 ja 112. — 3) Valt. pain. asiakirj. n:o 29. — 4) Vrt. tätä kert. siv. 233 ja 234. — 5) Valt. pain. asiakirj. n:o 46. — 6) Valt. pöytäk. marrask. 14 p. 26 §. — 7) Valt. pöytäk. maalisk. 21 p. 18 §.

satamajoh-
doista y. m.
antamastaan
vedestä.

vaisi satamajohdoista, vapaakaivoista, hevosaltaista y. m. otetun veden.

Sittenkun rahatoimikamari, jonka käsiteltävänä hallituksen esitys oli ollut, kirjelmässä marraskuun 6 päivältä oli ilmoittanut vuodeksi 1912 laatimaansa menosääntöehdotukseen merkinneensä kaikkiaan 15,680 markkaa korvaukseksi edellä mainitusta vedenkulutuksesta, päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto hyväksyä kamarin menettelyn muutoin, paitsi että korvausta valtuuston eräille vedenkuluttajille myöntämistä huojennuksista ei luettaisi vesijohtolaitoksen hyväksi, minkä johdosta edellä mainittua menoerää olisi vähennettävä 2,300 markalla.

Kysymys
toimenpiteistä
vesijohtoveden
kattilakivimuo-
dostuksen
vähentämi-
seksi.

Kirjelmässä ²⁾ lokakuun 13 päivältä mainitsi kaupungin teknillisten laitosten hallitus, sen johdosta että höyrykattilanomistajain taholta oli kuulunut valituksia että kaupungin vesijohtovesi suuressa määrässä edisti kovan kattilakiven erittymistä ja, sittenkun vesijohtolaitos oli hallitukselle tehnyt ehdotuksen että mainittu epäkohta korjattaisiin neutralisoimalla vesi suudaa käyttämällä sekä hallitus oli mainitusta ehdotuksesta hankkinut lausunnot professori O. Aschanilta ja filosofianmaisteri A. Zilliakukselta, vesijohtolaitoksessa koetteeksi jonkin aikaa käytetyn ehdotettua menettelyä, samalla kun hallitus oli tästä ilmoittanut terveydenhoitolautakunnalle ja pyytänyt lautakuntaa tutkimuksen toimitettuaan hallitukselle antamaan tiedon, aiheuttiko menettely muistutuksia terveydelliseltä kannalta.

Vesijohtolaitoksessa koeajan kestäessä toimitetuista laskelmista ja analyseistä oli m. m. käynyt selville: että kustannukset veden neutralisoimisesta suudalla ja kalkilla nousivat 0.236 penniin kuutiometriltä, jota vastoin kustannukset neutralisoimisesta yksinomaan kalsinoitua suudaa käyttämällä nousivat 0.46 penniin; että vesijohtoveden kokonaiskovuus oli ollut keskimäärin 1.46° ja jokiveden 1.50°; sekä että kipsimuodostusmahdollisuus oli vähentynyt 60 %, minkä ohessa ammattimiesten lausunnon mukaan oli käytännössä osottautunut, että ei ainoastaan kattilakiven määrä ollut tuntuvasti vähentynyt, vaan myös että kattilakivi, sen sijaan että se ennen oli ollut sangen kovaa, kiteytyntä ja vaivoin irtautuvaa, nyt oli käynyt huokoiseksi, pehmeäksi ja varsin helposti irtautuvaksi.

Sittemmin oli terveydenhoitolautakunta hallitukselle ilmoittanut, että ne tutkimukset, jotka lautakunta juomaveden erinomaisen suurta terveydellistä merkitystä silmällä pitäen oli käskenyt kaupungin terveydellisten tutkimusten laboratorioin toimittaa, jotta

¹⁾ Valt. pöytäk. marrask. 14 p. 28 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 52.

saataisiin selville puheenalaisen kokeilumenettelyn vaikutus vesijohtoveden kokoumukseen, olivat osottaneet veden kalkkipitoisuuden sen johdosta vähentyneen, sekä että lautakunta näin ollen ja kun kalkkipitoisempi vesi terveydelliseltä kannalta ehdottomasti oli parempaa kuin vähemmän kalkkipitoinen vesi, oli sitä mieltä, että puhdistusmenettelyssä toimeenpantu muutos oli vaikuttanut terveydelliseltä kannalta epäsuotuisaan suuntaan.

Vastoin sitä terveydenhoitolautakunnan esiintuomaa mielipidettä, että kalkkipitoisempi vesi olisi terveydelliseltä kannalta edullisempaa kuin vähemmän kalkkipitoinen vesi, huomautti hallitus, että eräät tämän alan ammattimiehet olivat sitä mieltä, että ravintoaineista sai niin paljon kalkkia ja muita kivennäisaineita, että ne varsin hyvin voivat olla vedestä poissa, kun taas toiset, niiden joukossa etusijassa fysiologit, arvelivat, että näiden aineitten tuli yhtyä elimellisiin yhdistyksiin, jotta ihmisruumis voisi niitä käyttää hyväkseen. Kysymys, oliko kovempi vesi terveydellisessä suhteessa edullisempaa kuin pehmeämpi vesi, oli siis edelleen ratkaisematta, ja joka tapauksessa näytti kovuudella olevan vain toissijainen merkitys.

Viime vuonna oli kaupungin vesijohtoveden kovuus ollut korkeintaan 3.08 ja vähintään 2.10 astetta sekä keskimäärin 2.56 astetta, jokiveden vastaavain astemääräin ollessa 2.13, 1.11 ja 1.61. Jos puhdistukseen käytettäisiin yksinomaan suudaa kalkin asemesta, saataisiin vesijohtoveden kovuus vaihtelevaan 2.1:sta 1.6 asteeseen. Vesijohtovedelle kuitenkin olisi soveliainta, jos veden kokoumus vuoden varrella mikäli mahdollista voitaisiin pysyttää samana, joten siis kovuudenkin aina tulisi olla sama. Tämä tulos olikin jossain määrin saavutettavissa, jos kemiallisten aineitten määrä jokaisessa eri tapauksessa sovitettaisiin jokiveden laadun mukaan, ja tähän nähden kävisi sopivaksi kovuusmääräksi säätäminen 2 astetta.

Suudan käyttämisestä vuonna 1912 puhdistettavaan vesimäärään, hiukan yli 6 miljoonan kuutiometriin, oli laskettu koituvan lisäkustannuksia 13,000 markkaa, jos neutralisoiminen toimitettaisiin yksinomaan suudalla, ja 7,500 markkaa, jos valmistettaisiin 2 kovuusasteen vettä.

Hallitus esitti kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että kaupungin vesijohtoveden puhdistamisessa olisi toistaiseksi aikaansaataava noin 2 asteen kovuus; sekä

että 1912 vuoden budjettiin vesijohtolaitoksen käytettäväksi merkittäisiin 7,500 markkaa hallituksen esittämien vedenpuhdistuskustannusten lisäksi.

Antamassaan lausunnossa 1) rahatoimikamari ilmoitti laatimaansa 1912 vuoden meno- ja tulosääntöehdotukseen edellä mainittua tarkoitusta varten merkinneensä 7,500 markan lisämäärärahan sekä ehdotti kaupunginvaltuuston päätettäväksi, että kaupungin vesijohtovettä puhdistettaessa aikaansaataisiin noin 2 asteen kovuus.

Ennen muuhun toimenpiteeseen ryhtymistä päätti 2) kaupunginvaltuusto lähettää asian lisälausunnon saamiseksi terveydenhoitolautakuntaan.

Myönnetty
suoritetujen
vesimaksujen
palautus.

Vanhan ja uuden klinikan toimitsijan A. Lindholmin kaupunginvaltuustolle tekemään anomukseen, että hänelle maksettaisiin takaisin hänen kaupungille suorittamansa 5 %:n korotus mainituissa klinikoissa 1910 vuoden kolmannella neljänneksellä kulutetusta vedestä, joka lisämaksu oli ollut 98 markkaa 92 penniä, valtuusto, rahatoimikamarin annettua asiasta lausunnon, myöntyi 3).

Maksutonta
vedensaantia
tarkoittava ha-
kemus evätty.

Sitä vastoin epäsi 4) kaupunginvaltuusto, kaupungin teknillisten laitosten hallituksen ja rahatoimikamarin annettua asiasta lausunnon, Sokeain ystävain yhdistyksen anomuksen saada 1911 vuoden alusta maksutta käyttää kaupungin vesijohtovettä.

Evätty esitys
vesimittarin-
vuokran poista-
misesta.

Niinikään epäsi 5) kaupunginvaltuusto, kaupungin teknillisten laitosten hallituksen annettua asiasta lausunnon, Helsingin talonomistajayhdistyksen tekemän esityksen, että 1912 vuoden alusta vesimittarinvuokraa ei kannettaisi kiinteistöön liitetystä vesijohdosta.

Lahjapalkki-
oita kaasulai-
toksen virka-
miehille.

Kaupungin kaasu- ja sähkölaitoksen hallituksen esityksestä myönsi 6) kaupunginvaltuusto kaasulaitoksen assistentille, kamreerille ja kassanhoitajattarelle korvausta kaupungin uuden kaasulaitoksen rakennustyön tuottamasta runsaasta työllisyydestä, assistentille ja kamreerille kumpaisellekin 1,000 markkaa sekä kassanhoitajattarelle 500 markkaa, maksettavaksi mainitun laitoksen rakentamista varten osotetuista varoista.

Entisen
kaasulaitoksen
tontin y. m.
arvon poista-
minen tileistä.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksestä päätti 7) kaupunginvaltuusto, että entisen kaasulaitoksen tontin ynnä siinä olevain rakennusten y. m. arvoa, kaikkiaan 500,000 markkaa, ei enää heinäkuun 1 päivästä lukien olisi merkittävä kaasulaitoksen tileihin.

Määräraha
kuorma-auto-
mobiiliin hank-

Niinikään päätti 8) kaupunginvaltuusto kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksestä, että kaasulaitoksen käyttövaroista

1) Valt. pain. asiakirj. n:o 52. — 2) Valt. pöytäk. marrask. 28 p. 19 §. —
3) Valt. pöytäk. tammik. 17 p. 26 §. — 4) Valt. pöytäk. maalisk. 7 p. 12 §. —
5) Valt. pöytäk. toukok. 30 p. 49 §. — 6) Valt. pöytäk. tammik. 17 p. 19 §. —
7) Valt. pöytäk. syysk. 5 p. 22 §. — 8) Valt. pöytäk. jouluk. 22 p. 5 §.

saisi käyttää 12,400 markkaa kahden tonnin kuorma-autobiiliin hankkimiseksi kaasulaitokselle.

Edelleen päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksestä, että kaasulaitoksen 1910 vuoden käyttämättömistä voittovaroista oli 36,889 markkaa 49 penniä toimittava rahatoimikonttoriin voittovaroina sekä sähkölaitoksen samanlaisista voittovaroista 111,238 markkaa 39 penniä siirrettävä kaupunginkassaan laitoksen perustamispääoman korkona ja ylijäämä, 104,224 markkaa 7 penniä, luettava laitoksen pääomavelan vähennykseksi. Kuitenkaan ei tätä päätöstä saisi pitää periaatteellisesti ratkaisevana samanlaatuisten kysymysten vastedes esiintyessä.

Maistraatin kirjelmässä helmikuun 18 päivältä ilmoitettiin ²⁾ kaupunginvaltuuston tiedoksi, että k. senaatti oli saman kuukauden 2 päivänä vahvistanut lisätyn valtuuston joulukuun 13 päivänä 1910 tekemän päätöksen ³⁾ osottaa kahta vuotta pitemmälle takaisinmaksuajalle otetuista lainavaroista 2,100,000 markan määrärahan kaupungin sähkölaitoksen kustannusten lopulliseen järjestämiseen samaan tarkoitukseen aikaisemmin myönnetyn 2,500,000 markan määrärahan lisäksi.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen kirjelmässä helmikuun 9 päivältä tehdyn esityksen johdosta, että sähkölaitoksen maksettavaksi ei olisi rakennusajalta pantava sen 350,000 markan suuruisen pääoman korkoja, minkä kaupunki oli suorittanut ostaessaan ne Kasarminkadun tontit, mihin sähkölaitoksen ala-asema ja hallintotalo oli rakennettu, vaan että nämä korot, 27,708 markkaa 33 penniä, maksettaisiin laitoksen 1909 vuoden voitosta, sekä rahatoimikamarin annettua asiasta lausunnon ⁴⁾, päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto mainitun korkosumman tileistä poistettavaksi, koska sanotut tontit alkuaan oli ostettu Kasarmintorilta pitkin Pikku Roberfinkatua kaupungin lounaisosiin vievän liikenneväylän laajentamiseksi ja sitä varten myös vastamainitun kadun ja Kasarminkadun tontin kulmaus oli pyöristetty lukematta sähkölaitokselle mitään korvausta sen siten menettämästä tontinosasta.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksestä myönsi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto enintään 40,000 markan määrärahan käytettäväksi sähkölaitokselle tarpeellisiin kiireellisiin kaapelitöihin, hallituksen kussakin eri tapauksessa antaman lähemmän määräyksen

kimiseksi kaasulaitokselle.

Kaasu- ja sähkölaitoksen käyttämättömät voittovarot.

Vahvistettu päätös lainavarain osottamisesta kaupungin sähkölaitoksen kustannusten lopulliseen järjestämiseen.

Sähkölaitoksen maksettavaksi pannun korkosumman poistaminen tileistä.

Määräraha sähkölaitoksen kaapelitöitä varten.

¹⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 13 p. 35 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 7 p. 8 §. —

³⁾ Ks. 1910 vuod. kert. siv. 114 ja seur. — ⁴⁾ Rtk. kirj. helmik. 16 p. n:o 152. —

⁵⁾ Valt. pöytäk. helmik. 21 p. 26 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 13 p. 37 §.

mukaan, ja oli mainittu summa merkittävä sähkölaitoksen 1912 vuoden menosääntöön.

Samaan menosääntöön pantiin 1) sittemmin edellä mainittua tarkoitusta varten 15,000 markan arviomääräraha.

Kysymys
sähkölaitoksen
johtoverkon
liittämisestä
taloihin olleiden
kustannusten
korvaamisesta.

Kirjelmässä syyskuun 21 päivältä ilmoitti kaupungin teknillisten laitosten hallitus, että eräät talonomistajat, joille kaupunginvaltuuston marraskuun 17 päivänä 1908 vahvistamain 2), kaupungin sähkölaitoksen johtojen liittämistä koskevain sääntöjen mukaan oli suotu se etu, että taloja johtoverkkoon liitettäessä eräät työt oli maksutta teetetty, kohdakkoin sen jälkeen kun liittäminen oli toimitettu, olivat rikkoneet sähkölaitoksen kanssa tekemänsä virranhankintasopimukset ja siirtyneet toisen virranhankkijan tilaajiksi. Kun kuitenkin talonomistajain olisi korvattava sähkölaitoksen siten maksutta teettämät työt, esitti hallitus, että kaupunginvaltuusto edellä mainittujen sääntöjen selittämiseksi päättäisi että, jos sellaisen talon omistaja, joka sähkölaitokseen liitettäessä on nauttinut erikoisetuja kokonaan taikka osittain maksutta teetettyjen töiden muodossa, rikkoo laitoksen kanssa tekemänsä sopimuksen ja siirtyy toisen virranhankkijan tilaajaksi, on laitoksella talosta siten olleet kustannukset pantava mainitun talon kohdalle kirjaan ja vastedes, ennenkuin se talo ehkä jälleen liitetään sähkölaitokseen, 5 %:n koron kera keskeytyspäivästä lukien laitokselle korvattava.

Ennen muuhun toimenpiteeseen ryhtymistä asiassa päätti 3) kaupunginvaltuusto hallitukselta vaatia lähempää selvitystä hallituksen esityksessä kosketellun asianlaidan taloudellisesta kantaavuudesta.

Sähkövirran
toimittaminen
Brändön ja
Oulunkylän
huvilayhdyskuntiin.

Sittenkun osakeyhtiöt Brändö villastad ja Äggelby elektriska belysningsaktiebolag olivat kahdessa kaupunginvaltuustolle annetussa hakemuksessa tiedustelleet, suostuisiko kaupunki ja millä ehdoilla sähkölaitoksestaan antamaan virtaa sekä katuvalaistukseen että yksityistarpeisiin käytettäväksi Brändön ja Oulunkylän huvilayhdyskunnissa, sekä kaasu- ja sähkölaitoksen hallitus oli näistä hakemuksista antamissaan lausunnoissa ehdottanut niihin eräin ehdoin myönnettäväksi ja lisätty kaupunginvaltuusto, jonka käsiteltäväksi ja ratkaistaviksi usein mainitut hakemukset oli alistettu, sen johdosta että kustannukset puheena olevista virranhankinnoista oli katsottu olevan suoritettava kahta vuotta pitemmälle takaisinmaksuajalle otetuista lainavaroista, oli kokouksessaan joulukuun 13 päivänä 1910 päättänyt 4), että lainavaroja ei ollut edellä mainittuihin tarkoituksiin myönnettävä, päätti 5) varsinainen valtuusto lähettää

1) Valt. pöytäk. jouluk. 30 p. 1 §. — 2) Ks. 1908 vuod. kert. siv. 47 ja 48. — 3) Valt. pöytäk. lokak. 3 p. 20 §. — 4) Ks. 1910 vuod. kert. siv. 116 ja 117. — 5) Valt. pöytäk. tammik. 17 p. 20 §.

asian edelleen valmisteltavaksi erikoisvaliokuntaan, jonka sen ohessa tuli yleensä selvittää kysymystä, mitä politiikkaa kaupungin tulisi noudattaa läheisyydessään sijaitseviin huvilayhdyskuntiin nähden, sekä käskää kaupungin teknillisten laitosten hallituksen antaa lähemmän taloudellis-teknillisen selvityksen ehdotettujen virranhankintain kannattavuudesta. Mainitun valiokunnan jäseniksi valitsi ¹⁾ valtuusto herrat Lundeniuksen, af Forselleksen, Stjernvallin, Renvallin ja F. von Wrightin.

Kirjelmässä ²⁾ maaliskuun 1 päivältä antoi kaupungin teknillisten laitosten hallitus pyydetyn taloudellis-teknillisen selvityksen asiasta.

Edellä mainittu valiokunta antoi mietinnön ²⁾ asiasta, mikäli koski puheena olevia virranhankintoja, sekä lausui m. m. havainneensa asian periaatteellisen puolen arvostelemisen olevan erittäin tärkeän, siihen nähden että kaupunginvaltuustolle luultavasti kohdakkoin saapuisi muitakin samanlaisia taikka samanlaatuisia anomuksia. Valiokunnan enemmistö ei ollut katsonut minkäänlaisia periaatteellisia epäilyksiä tarvitsevan olla tässä asiassa. Vaikkakin kaupungilla oli täysi oikeus evätä tehdyt anomukset jo silläkin perusteella, ettei kaupungilla tietenkään ollut minkäänlaista velvollisuutta ottaa huvilasiirtolain asukasten etuja huomioon nyt puheena olevassa enempää kuin muissakaan kohdin, niin toiselta puolen sen seikan sinänsä, että tässä oli kysymys toiminnasta, joka jossain määrin tulisi ulotettavaksi kaupungin rajain ulkopuolelle, ei pitäisi vaatia asettumaan epäävälle kannalle, edellyttäen että sitä muuten kävisi harjoittaminen kaupungille edullisesti. Mitä taas tuli lausuntoon, että huvilayhdyskuntain syntyminen kaupungin ulkopuolelle ei olisi kaupungin etujen mukaista, niin voi tuollaista käsitystä tosin pitää oikeana sikäli, että kaupunki noihin huvilasiirtoloihin muuton johdosta menetti osan veroa maksavia jäseniään; mutta valiokunta katsoi olevan huomauttaminen, että kaupungin siten menettämä veroäyri-luku varmaankaan ei ollut sanottavasti vaikuttanut sen talouteen sekä että mainitusta asutuksen jakautumisesta ainakin siinä kohden oli ollut hyötyäkin, että se oli jonkin verran voinut vaikuttaa kaupungin asunnonvuokriin, jotka tosin olivat viime vuosina tuntuvasti kohonneet, mutta olisivat voineet kohota vieläkin enemmän, ellei puheenalaista poismuuttoa olisi ollut. Mainittu poismuuttohan oli oleellisesti myös aiheutunut kaupungissa viime aikoina kovasti kohonneista elantokustannuksista eikä sentähden ollut mikään luonnoton ilmiö.

Samalla kun valiokunta siis kannatti sitä, että kaupunki suos-

¹⁾ Valt. pöytäk. tammik. 31 p. 28 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 17.

tuisi anomuksiin sähkövirran antamisesta Brändöhön ja Oulunkylään, katsoi valiokunta myönnytykseen olevan liitettävä seuraavat ehdot:

„Kaupungin sähkölaitos antaa Brändö villastad ja Äggelby elektriska belysningsaktiebolag osakeyhtiöille korkeajännitteistä kiertovirtaa sekä hankkii ja panee kuntoon tarkoitukseen tarpeellisen korkeajännitteisen johdon sopivaan paikkaan kulutusalueella. Transformaattori- ja muuntaja-aseman ynnä matalajännitteisen verkon hankkivat ja kustantavat edellä mainitut kuluttajat sähkölaitoksen antamien ohjeitten mukaan.

Kun kulutusmäärä ei ole ennakolta varmasti arvioitavissa, pitää mainittujen kuluttajain, paitsi virran hintaa, suorittaa määrätty pohjamaksu, joka vastaa kohtuullista korkoa ja kuoletusta sähkölaitoksella kaapeleista ja yhdistysjohdoista olleille kustannuksille. Tämä vuotuinen pohjamaksu, arviolta 10 % puheenalaisista kustannuksista, määrätään sittenkun sähkölaitoksen todellisten kustannusten määrä on tunnettu, ja muutetaan Oulunkylään nähden soveliasta suhteellisuutta noudattaen, sittenkun sinne tehty yhdistysjohto, joka aluksi olisi ilmajohto, myöhemmin on muutettu maanlaiseksi.

Virrasta suoritetaan 25 penniä kilowattitunnilta vuotuisen kulutuksen ollessa enintään 50,000 kw., minkä jälkeen hinta huojistuu 22 penniin kw:lta. Vuotuisen kulutuksen ollessa 25,000 kw. jää puolet pohjamaksusta pois, ja kulutuksen ollessa yli 35,000 kw. ei pohjamaksu tule ensinkään kysymykseen.

Virtaa ei saa huvilayhdyskunnissa jaella halvemmasta hinnasta kuin mitä kaupungin sähkölaitoksen kaupunkilaistilaaajilta samaan aikaan otetaan.

Hankintasopimuksen voi kumpikin sopimuskumppani määrätyn irtisanomisajan kuluttua purkaa, johon nähden kaupungille on taattava kohtuullinen korvaus siltä varalta että tilaaja irtisanoutuisi ennen jotakin tarkemmin määrättyä ajankohtaa.

Brändö villastad osakeyhtiö vastaa tuohon huvilakaupunkiin johdettua merikaapelia mahdollisesti kohtaavista mainittavammista vaurioista.

Sinä aikana, jolloin sähkölaitoksen pääasema ei ole käynnissä vuorokauden umpeen, on ehtona että virranhankinta voi varmasti jatkua ainoastaan k:lo 6:sta a. p. k:lo 1 asti yöllä elokuun 15 ja toukokuun 1 päivän välisenä aikana. Sopimuksen mukaan voidaan virtaa kuitenkin erinäisinä öinä saada yön umpeen. Kesäkuukausina voi virranhankinta tulla kysymykseen ainoastaan niinä aikoina, jolloin Sörnäsän keskusasema muutoin on käynnissä eli todennäköisesti k:lo 6:sta a. p. k:lo 7—8 asti i. p.“

Edellä lausutun johdosta ehdotti valiokunta kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että kaupungin teknillisten laitosten hallitus tekee sopimuksen sähkövoiman antamisesta Brändön ja Oulunkylän huvilayhdyskuntaan, ollen siinä noudatettavina edellä mainitut ja muut sanotun hallituksen ehkä tarpeelliseksi havaitsemat ehdot; sekä

että lasketut perustamiskustannukset, eli korkeintaan 20,000 markkaa Brändön ja korkeintaan 10,000 markkaa Oulunkylän johdosta, on kaupunginkassasta edeltäpäin suoritettava sekä aikoinaan merkittävä 1912 vuoden budjettiin.

Mietintöön liitettyssä vastalauseessa ehdotti herra af Forselles puheenalaiset hakemukset evättäväksi.

Asioita lopullisesti esiteltäessä päätti 1) kaupunginvaltuusto 26 äänellä 11 vastaan, jotka annettiin mainitun vastalauseen puolesta, hyväksyä valiokunnan ehdotuksen asiassa.

Kaupunginvaltuustolle annetussa kirjelmässä oli aktiebolaget Korvaus aktiebolaget Gottfr. Strömberg Gottfr. Strömberg osakeyhtiö anonut kesäkuun 1 päivään 1914 pitennettäväksi yhtiölle myönnettyä lupaa sähköjohtojen pitämiseen kaupungissa tai vaihtopuolisesti kerta kaikkiaan 100,000 markan korvausta tappiosta, mikä yhtiölle koituisi toimiluvan lakkaamisesta syyskuun 1 päivänä 1911. osakeyhtiölle.

Sekä kaupungin teknillisten laitosten hallituksen että raha-toimikamarin 2) annettua lausunnon asiasta päätti 3) kaupunginvaltuusto 28 äänellä 9 vastaan, jotka puolsivat puheenalaisen toimiluvan pitentämistä syyskuun 1 päivään 1912, rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti:

myöntää yhtiölle korvausta 40,000 markkaa, korkohyvityksettä maksettavaksi puolet tammikuussa vuonna 1912 ja toinen puoli saman vuoden heinäkuussa, sillä ehdolla että yhtiö sitoutuu kaupungin sähkölaitoksen kanssa sinä aikana, kun yhtiön tilaajia liitetään sähkölaitoksen johtoihin, aikaansaamaan semmoista yhteistointintaa, että mainittu liittäminen voi käydä päinsä häiritsemättä ja mahdollisimman vähän haittaa kuluttajille tuottaen;

valtuuttaa kaupungin teknillisten laitosten hallituksen sähkölaitoksen käytettävänä olevista varoista edeltäpäin maksamaan mainitun summan; sekä

antaa saman hallituksen tehtäväksi sähkölaitoksen budjetti-ehdotusta vuodeksi 1912 laatiessaan ottaa harkittavaksi, miten edellä mainittu rahamäärä on takaisin maksettava.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi 4) kaupunginvaltuusto Palkkio Pitkän-

1) Valt. pöytäk. toukok. 30 p. 1 §. — 2) Rtk. kirj. kesäk. 8 p. n:o 344. —

3) Valt. pöytäk. kesäk. 13 p. 34 §. — 4) Valt. pöytäk. kesäk. 13 p. 21 §.

sillan rakennustoimikunnan jäsenille.

Pitkäsillan uudestirakentamista varten asetetun toimikunnan jäsenille, professori C. E. Holmbergille ja yli-insinööri K. Lindbergille kumpaisellekin 100 markan kuukausipalkkion, maaliskuun 1 päivästä 1910 lukien, maksettavaksi mainittua rakennusyritystä varten osotetuista lainavaroista.

Erään kujan rakennustannusten poistaminen tileistä.

Rahatoimikamarin esityksestä valtuutti ¹⁾ kaupunginvaltuusto kamarin tileistä poistamaan 593 markkaa 32 penniä käsittävän laskun korttelin n:o 182 halki tehdyn kujan laittamisesta ja asfaltoimisesta, koska liikemies P. J. Valkeapäältä, joka olisi ollut velvollinen mainitun summan maksamaan, ei ollut voitu saada maksua eikä hän enää oleskellut tässä maassa.

Samalla saatettiin rahatoimikamarin tiedoksi, että kaupungin vastedes teettäessä mainitunlaatuista töitä on asianomaisilta talonomistajilta vaadittava tarpeellinen vakuus kustannusten asianmukaisesta suorituksesta.

Määräraha uusien hengenpelastuskalujen y. m. hankkimiseen.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan osottaa 2,500 markkaa tarpeellisten uusien hengenpelastuskalujen hankkimiseen ja vanhain korjaukseen sekä antaa rakennuskonttorin toimeksi kirjallisia tarjouksia hankittuaan tehdä kaupungin puolesta sopimuksen mainittujen kalujen ostamisesta.

Lahjoitusrahastovarain sijoitus Suomen kaupunki- ja maalaiskuntain keskuslainakassa osakeyhtiöön.

Sittenkun Suomen kaupunki- ja maalaiskuntain keskuslainakassa osakeyhtiö oli rahatoimikamarille ehdottanut, että Helsingin kaupunki rupeaisi kassan osakkaaksi merkitsemällä 10 osaketta eli 50,000 markkaa, ehdotti kamari kirjelmässä joulukuun 1 päivästä 1910 myönnyttäväksi mainittuun esitykseen sekä kaupungin lahjoitusrahastoihin kuuluvista varoista 50,000 markkaa sijoitettavaksi kassan osakkeisiin, minkä ohessa kamari pyysi, koska mainitut varat oli aikanaan voitu sijoittaa 6 %:n korkoa vastaan, mutta kassan osakkeille taattiin enintään 5 %, saada aikansa valtuustolle tehdä esityksen määrärahan osottamisesta mainituille rahastoille siten ehkä koituvan korkotappion korvaamiseksi.

Asiaa esiteltäessä päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto hyväksyä edellä kerrotun rahatoimikamarin ehdottaman rahainsijoituksen; kuitenkin ei valtuusto katsonut tarpeelliseksi, että kaupungin lahjoitusrahastoille korvattaisiin niille mainitun sijoituksen johdosta ehkä koituvaa korkotappiota.

Johan Gustaf Wilckmanin rahaston korkovarin jako.

Kansakoulujohtokunnan esityksestä päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto, että ne Johan Gustaf Wilckmanin rahaston korkovarot, jotka testamenttisäädöksen mukaan tulevat Sörnäsien kansakoulussa käyvään köyhäin lasten hyväksi, saisi jakaa Toukolan, Vallilan, Nel-

¹⁾ Valt. pöytäk. toukok. 30 p. 28 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. helmik. 21 p. 28 §.
— ³⁾ Valt. pöytäk. tammik. 17 p. 8 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. tammik. 17 p. 18 §.

jännien linjan 9:ssä sekä Neljännen linjan 13:ssa ja 15:ssä olevain kansakoulujen oppilasten kesken, joita kouluja Sörnäsissä asuvat kansakouluoppilaat etusijassa käyttävät.

Helsingin ukkokoti-yhdistyksen anomuksen johdosta valtuutti 1) kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin yhdistykselle maksettavaksi osottamaan tarkoitusta varten lahjoitettujen rahastojen järeillä olevan pääomamäärän korkovarot, kuitenkin sillä ehdolla ettei yhdistys saa korkovaroja hyväkseen nauttia, ennenkuin sen talo on valmistunut ja laitoksen hoidokit sinne sijoitettu.

Kansakoulujohtokunnan tekemän esityksen saada käyttää erään määrän muurarimestari Alex. Ärtin rahaston 1911 vuoden korkovaroja kansakoululasten kesätyöskentelyn järjestämiseksi kaupunginvaltuusto epäsi 2), koska mainittujen kesätyöskentelyjen valmistelu-aika jo oli sivuutettu eikä sopivaa henkilöä ollut niiden johtajaksi voitu saada.

Kaupunginvaltuustolle annetussa kirjelmässä 3) oli Sokeain ystävään yhdistys anonut F. J. von Beckerin lahjoitusrahastosta vuotuista 3,000 markan apurahaa viiden vuoden aikana, tammikuun 1 päivästä 1912 lukien.

Rahatoimikamari, jolta oli hakemuksen johdosta vaadittu lausuntoa, huomautti antamassaan lausunnossa 3), että von Beckerin aviopuolisojen testamentissa oli kamarin mielestä ehdoton määräys siitä että, niin kauan kuin osa mainitun rahaston tuottoa maksetaan lahjoittajan omaisille, on sen järeillä oleva osa lisättävä pääomaan. Kun sama kohta muunkin sisällyksensä puolesta lienee tulkittava niin, että rahasto kartuttuaan tarpeelliseen määrään on kaupunginvaltuuston määräämään aikaan kokonaisuudessaan käytettävä lahjoituskirjassa mainittuun tarkoitukseen, nimittäin sokeain henkilöjen kasvatus- ja opetuslaitoksen perustamiseen ja voimassapitoon Helsingin kaupungissa, esti kamarin mielestä tämäkin seikka anomukseen myöntymästä.

Edellä lausutun johdosta kamari esitti, että kaupunginvaltuusto epäisi puheena olevan anomuksen.

Ennen muuhun toimenpiteeseen ryhtymistä asiassa päätti 4) kaupunginvaltuusto painattaa siinä syntyneet asiakirjat.

Kirjelmässä elokuun 17 päivältä ilmoitti rahatoimikamari, että kauppias W. Wavulin vainaja oli Helsingin kaupungille testamentannut 15,000 markkaa käytettäväksi kaupungin köyhäin hyväksi sekä että tuo rahamäärä jo oli kaupunginkassaan maksettu, ja esitti kamari, että kaupunginvaltuusto kaupungin puolesta vastaanottaisi

Korkovarain maksu Helsingin ukkokoti-yhdistykselle.

Evätty esitys muurarimestari Alex. Ärtin rahaston korkovarain käyttämisestä.

Anomus apurahan myöntämisestä F. J. von Beckerin lahjoitusrahastosta.

Waldemar Wavulinin lahjoitusrahasto.

1) Valt. pöytäk. tammik. 17 p. 23 §. — 2) Valt. pöytäk. toukok. 30 p. 31 §. — 3) Valt. pain. asiakirj. n:o 65. — 4) Valt. pöytäk. jouluk. 12 p. 19 §.

mainitun lahjoituksen sekä antaisi vaivaishoitohallituksen toimeksi valtuustolle laatia ehdotuksen sekä rahaston nimeksi että sen vastaista käyttämistä koskeviksi määräyksiksi.

Asiaa esiteltäessä myöntyi ¹⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esitykseen.

Vaivaishoitohallituksen ehdotuksesta määräsi ²⁾ kaupunginvaltuusto sittemmin, että edellä mainitusta varoista oli muodostettava „Waldemar Wavulinin lahjoitusrahasto“ niminen rahasto, sekä että vaivaishoitohallitus vuosittain jakaisi rahaston korot kymmenenä yhtä suurena apurahana tästä kaupungista kotoisin oleville, todella puutteenalaisille henkilöille, yhteiskunnalliseen asemaan ja uskontunnustukseen katsomatta.

Helsingin
anniskelu-
osakeyhtiön
1910 vuoden
voittovarain
jako.

Helsingin anniskeluosakeyhtiön 1910 vuoden voittovaroista kaupungille tuleva osuus oli rahatoimikonttoriin suoritettu 314,946 markan 22 pennin suuruisena. Tästä voitto-osuudesta oli kaupunginvaltuusto aikaisemmin kaupunginkassasta edeltäpäin maksettavaksi myöntänyt: rahatoimikamarin Keski-Uudenmaan raittiuspiirille anniskeluosakeyhtiön 1906 vuoden voittovaroista erehdyksestä maksettavaksi osottamat 900 markkaa sekä Helsingin anniskeluosakeyhtiölle Korkeasaarella ja Seurasaarella olevain yhtiön laitosten voimassapitoon 35,000 markkaa. Jaettavana oli siis jällellä 279,046 markkaa 22 penniä.

Asiaa valmistamaan asettamansa valiokunnan ehdotuksen ³⁾ mukaisesti myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto:

neideille E. Alanderille ja H. Rothmanille Sörnäsin kansanlastentarhaa varten 24,000 markkaa;

neideille B. Bäckmanille ja L. Winterille Kallion kansanlastentarhaa varten 9,000 markkaa;

neiti E. Flomanille uutta suomenkielistä kansanlastentarhaa varten 9,000 markkaa;

neiti A. Rundströmille Perämiehenkadun kansanlastentarhaa varten 9,000 markkaa;

neiti L. Wendellille Töölön ruotsinkielistä kansanlastentarhaa varten 9,000 markkaa;

neiti Th. Vuoreenheimolle Hermannin suomenkielistä kansanlastentarhaa varten 14,500 markkaa;

neideille M. Brotherukselle ja H. Anthonille Hermannin ruotsinkielistä kansanlastentarhaa sekä iltapäivä-lastentarhaa varten 10,000 markkaa;

rouva M. Metherille Kallion uutta suomenkielistä kansanlastentarhaa varten 7,500 markkaa;

¹⁾ Valt. pöytäk. syysk. 5 p. 43 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. lokak. 17 p. 15 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 26. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. toukok. 30 p. 52 §.

neiti A. Nordmanille Sepänkadun ruotsinkielistä kansanlastentarhaa varten 9,000 markkaa;

Fredriksperin kansanlastentarhan avustukseksi 2,000 markkaa;

neiti A. Geitlinille Töölön suomenkielistä kansanlastentarhaa varten 8,000 markkaa;

neiti K. Eklundille Toukolan kaksikielistä kansanlastentarhaa varten 7,500 markkaa;

rouva M. Grönforsille ja neiti I. Liljeströmille Vladimirinkadun 21:ssä olevaa uutta ruotsinkielistä kansanlastentarhaa varten 9,000 markkaa;

neiti L. Hellgrenille Kivenhakkaajakadun 3:ssa olevaa kansanlastentarhaa varten 8,000 markkaa;

neiti B. Hannénille lasten työkoulua varten 1,000 markkaa;

neideille E. Olinille, L. Stolzenbergille ja L. Wendellille Töölön työtupaa varten 500 markkaa;

Arbetets vänneryhdistykselle lasten kesätyöskentelyä varten 1,000 markkaa;

saman yhdistyksen Sörnäsän osastolle lasten kesäpuutarhaa varten 1,000 markkaa;

saman yhdistyksen läntiselle osastolle kesätyöskentelyä varten 1,800 markkaa;

Valkonauha-yhdistykselle molempain lastenkotiensa voimassapitoon 8,000 markkaa sekä yhdistyksen n. s. suojelutoimintaa varten 2,000 markkaa;

Helsingin nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle sen Grankullassa olevaa kesäsiirtolaa varten 1,000 markkaa;

Helsingin kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistyksen toimikunnalle kesäsiirtoloja varten 14,000 markkaa sekä tuberkelitautisten oppilaiden virkistyskotien voimassapitoon ja risatautisten oppilaiden kustantamiseksi Högsandin parantolaan 8,000 markkaa;

yhdistykselle Ruokaa Helsingin köyhille kansakouluoppilaille 17,000 markkaa;

Helsingin kuuromykkäyhdistykselle kuuromykkäin opetusta ja yhdistyksen lastentarhakoulua varten 1,000 markkaa;

Helsingfors svenska folkhögskola opistolle 1,500 markkaa;

Helsingin kansanopistoseuralle 2,500 markkaa;

veistonopettaja O. W. Coranderille hänen kasvatusopillista veisto-oppilaitostaan varten 2,000 markkaa;

neiti A. Blomille hänen veistokouluansa varten 500 markkaa;

Helsingin käsityökoulun johtokunnalle 2,000 markkaa;

hammaslääkäreille Th. Weberille ja A. Aspelundille heidän yksityisen kansakouluhammasklinikkansa voimassapitoon 9,000 markkaa;

lastenhoidon edistämisyhdistykselle sen yleisiin tarkoituksiin 11,000 markkaa ja Pippingsköldin turvakotia varten 2,000 markkaa; Maitopisara-yhdistykselle sen toimintaa varten 3,000 markkaa; Konvalescenthem-Toipumakoti yhdistykselle 4,500 markkaa; Suomen eläinsuojelusyhdistykselle sen toimintaa varten 500 markkaa;

terveystoimistolle veneeristen tautien vastustamiseksi 7,000 markkaa;

Helsingin uimaseuralle 1,500 markkaa;

risatautisten lasten parantolayhdistykselle 1,500 markkaa;

köyhäin lasten työkotien toimikunnalle 9,000 markkaa;

pelastusarmeijalle Albergan lastenkodin, pelastusasemien, Sörnäsän lastenseimen, köyhäin lasten kesäsiirtolan, yömajan, miesten kodin sekä nuorten naisten uuden kodin voimassapitoon 10,000 markkaa;

sokeain ystäväin yhdistykselle sen työkoulua varten 1,000 markkaa;

hyväntekeväisyyden järjestämisyhdistykselle työn jakamiseksi naisille 2,000 markkaa ja yhdistyksen keskustoimiston voimassapitoon 1,500 markkaa;

rouvasväenyhdistykselle sen lastenkotia varten 2,000 markkaa;

kaupunkilähetykselle veisto- ja ompelukursseja, urheiluretkeä ja puutarhaviljelystä, yhdistyksen lastenkotia, kesäsiirtoloja, nuorisokirjastoa sekä halkopihaa varten 3,000 markkaa;

Helsingin raittiusyhdistysten keskustoimikunnalle 4,000 markkaa;

Martha-yhdistyksen Helsinginosastolle ruuanlaittokurssien järjestämiseksi työväenluokan naisille 2,000 markkaa;

tehtaalaisnaisten kodille 1,000 markkaa;

Suomen naisyhdistykselle työläisnaisten kesäsiirtolaa varten 1,500 markkaa;

Helsingin palvelijataryhdistykselle sen palvelijatarkotia varten 1,746 markkaa 22 penniä; sekä

Helsingin anniskeluosakeyhtiölle Korkeasaarella ja Seurasaaressa olevain yhtiön laitosten voimassapitoon 35,000 markkaa, eli yhteensä 314,046 markkaa 22 penniä, ja salli valtuusto samalla myös, että viimeksi mainitulle yhtiölle myönnetty 35,000 markan lisämääräraha edeltäpäin otettiin yhtiön 1911 vuoden voittovaroista.

Muutoin päätti kaupunginvaltuusto:

että niiden yhdistysten, seurain ja yksityishenkilöjen, joille apurahoja oli voittovaroista myönnetty, ehdottomasti tuli antaa lyhyt kertomus toiminnastaan, eritoten myönnettyjen määrärahojen käyttämistä silmällä pitäen,

kansanlastentarhain, lasten työskentelykurssien ja kesäpuutarhain johtajatarten ja asianomaisten toimikuntain, Valkonauhan lastenkotiensa puolesta ja Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen kasvatustalokunnalle;

Helsingin kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistyksen, yhdistyksen Ruokaa köyhille kansakoululapsille, Helsingin kuuromykkäyhdistyksen, Helsingin käsityökoulun, veistonopettaja Coranderin, neiti Blomin, Helsingfors svenska folkhögskola opiston, Helsingin kansanopistoseuran sekä hammaslääkärien Weberin ja Aspelundin kansakoulujohtokunnalle;

Toipumakoti-yhdistyksen, Suomen eläinsuojeluyhdistyksen, lastenhoidon edistämisyhdistyksen, Maitopisara-yhdistyksen, Helsingin uimaseuran, risatautisten lasten parantolayhdistyksen sekä terveystoimiston terveydenhoitolautokunnalle;

sokeain ystävään yhdistyksen, rouvasväenyhdistyksen, köyhäin lasten työkotien johtokunnan, hyväntekeväisyyden järjestämisyhdistyksen, pelastusarmeijan ja kaupunkilähetyksen vaivaishoitohallitukselle; sekä

Valkonauha-yhdistyksen n. s. suojelutoimintaansa nähden, Helsingin raittiusyhdistysten keskustoimikunnan, Martha-yhdistyksen Helsinginosaston, tehtaalaisnaisten kodin, Suomen naisyhdistyksen ja Helsingin palvelijataryhdistyksen työväenasiain lautokunnalle, joitten lautakuntain velvollisuutena oli antaa asianomaisille apurahansaaajille tarkka tieto myönnettyjen apurahain tarkoituksesta ja määrästä sekä kaikista niiden nauttimiseen nähden säädetyistä ehdoista ja määräyksistä, niin myös seurata asianomaisten yhdistysten ja laitosten toimintaa ynnä oman lausuntonsa kera valtuustolle lähettää edellä mainitut kertomukset;

lisäehdoiksi seuraavain apurahain nauttimiselle asianomaisten apurahansaaajain noudatettavaksi vahvistaa:

veistonopettaja Coranderin: että maksutonta opetusta hänen veistokoulussaan annetaan vähintään kahdeksalle tämän kaupungin oppilaitoksista olevalle oppilaalle;

neiti Blomin: että niinkään maksutonta opetusta annetaan viidelle tästä kaupungista kotoisin olevalle kouluoppilaalle;

Toipumakoti-yhdistyksen: että yhdistys kodissaan vuoden umpeen varaa paikan seitsemälle tai kahdeksalle varattomalle potilaalle;

risatautisten lasten parantolayhdistyksen: että yhdistys kesällä vuonna 1911 noin puolenneljäntä kuukauden aikana maksutta luovuttaa Högsandin parantolasta kuusi sijaa vaivaishoitohallituksen ehdottamille potilaille; sekä

vaivashoitohallituksen alaisten armeliaisuusyhdistysten: että, samalla kun näiden tuli tehdä ero täällä kotipaikkaoikeutta nauttivain ja muiden täällä oleskelevain henkilöjen välillä, oli apurahain nauttimiseen liitettävä se lisäehto, että asianomainen yhdistys kuu-kausittain vaivashoitohallitukselle toimitti määrätyn, yhdistyksen käytettäväksi annetun kaavakkeen mukaan laaditun luettelon henkilöistä, joille apurahoja oli annettu, sekä apurahain määrästä.

Kansanlasten-
tarhain toi-
minta.

Edellä mainitun valiokunnan niinikään tekemään ehdotukseen että, samalla kun kaupungin kansanlastentarhain määrärahat vastedes olisi pantava maksettaviksi vakinaisesta menosäännöstä, erityinen valiokunta asetettaisiin laatimaan ehdotusta näiden lastentarhain toiminnan lähemmäksi järjestämiseksi ja tarkastamiseksi valtuusto myöntyi muutoin, paitsi ettei valtuusto asian silloisellaan ollessa tahtonut lausua mieltänsä kansanlastentarhain määrärahojen ottamisesta vakinaiseen menosääntöön; ja valittiin 1) erikoisvaliokunnan jäseniksi herrat Gustafsson, Pesonen, Lindelöf ja Lundenius sekä pankinjohtaja K. W. Saurén ja, herra Lundeniuksen kuoltua, hänen sijaansa herra Walldén.

Viimeksi mainittu valiokunta antoi sittemmin valtuustolle mietinnön 2) asiasta. Tehtyään selkoa kansanlastentarhain synnystä järjestyksestä ja toiminnasta sekä ulkomailla että Suomessa ja mainittuaan, että Helsingissä paraikaa oli 14 kaupungille tulevasta anniskeluosakeyhtiön voittovarain osuudesta avustettua kansanlastentarhaa ja niissä 864 suomen- ja 738 ruotsinkielistä lasta, lausu valiokunta m. m. seuraavaa:

Harkitessaan kysymystä, miten kaupungin kansanlastentarhoille, joiden yhteiskunnalliselle ja kasvattavalle merkitykselle valiokunta antoi täyden arvon, voitaisiin taata nykyistä turvatumpi asema sekä suurempia kehitysmahdollisuuksia, oli valiokunta havainnut tässä kohden olevan ajateltavissa kaksi keinoa, nimittäin joko se että kunta ottaa kokonaan huostaansa nämä lastentarhat sekä asettaa ne pääasiassa kansakoulujen vertaisiksi, taikka että ne niinkuin tähänkin asti jäävät yksityisten huostaan, mutta saavat parempitaiteita tarpeellisen apurahan saamisesta siten, että se vastedes pannaan maksettavaksi kaupungin vakinaisesta menosäännöstä. Nykyisten lastentarhain ottaminen paikalla kaupungin huostaan ei koltaisi voittamattomia esteitä. Valiokunta ei kuitenkaan ollut katsonut ainakaan nykyään voivansa puoltaa siihen suuntaan menevää päätöstä. Huomattava oli, etteivät puheenalaiset laitokset olleet tähän asti olleet minkäänlaisen valvonnan alaisina enempää kaupungin kuin valtionkaan puolelta, joten tarpeellista kokemusta niiden toiminnasta

1) Valt. pöytäk. kesäk. 13 p. 43 § ja syysk. 5 p. 50 §. — 2) Valt. päätöksiä n:o 42.

tarkoituksenmukaisimmasta järjestämisestä puuttui, että kysymystä opettajatarten valmistamisesta ei vielä ollut riittävästi selvitetty, minkätähden toistaiseksi oli vaikea määrätä heidän virkakelpoisuusehtojaan, sekä että kansanlastentarhoihin kohdistuvat vaatimukset niin niiden lukumäärään kuin huoneistojen laatuun sekä muihinkin tähän kuuluviin seikkoihin nähden, siinä tapauksessa että kaupunki niitä pitäisi voimassa, varmaankin huomattavasti kohoaisivat. Voidakseen arvostella niiden menojen määrää, joita kaupungille koituisi, jos se vastedes sitoutuisi voimassapitämään kansanlastentarhat, oli valiokunta alemman kansakoulun ensimmäiselle luokalle otetun oppilasmäärän nojalla koettanut laskea sen lapsimäärän, minkä saattoi olettaa lastentarhoja käyttävän. Täkäläisiin alempiin kansakouluihin oli syksyllä 1911 otettu lähes 2,100 oppilasta. Kun mainittu määrä edusti ainoastaan yhtä ikäryhmää, seitsenvuotiaita, mutta kansanlastentarhoissa kävi kolme ikäryhmää, neli-, viisi- ja kuusivuotiaita, olisi lastentarhoissa siis pitänyt olla tilaa noin 6,000 oppilaalle, mikä, jos todennäköinen kustannus oppilasta kohti tähänastisen kokemuksen nojalla laskettaisiin 100 markaksi, tietäisi kaupungille koituvan noin 600,000 markan vuotuisen menon kansanlastentarhoille maksettujen apurahain ollessa noin 130,000 markkaa. Vaikka mainittu rahamäärä olisikin jossain määrin alennettavissa, vastaanottamalla esimerkiksi ainoastaan kaksi ikäryhmää, tai muulla sopivalla tavalla, oli kuitenkin selvää, että kaupungin menot kansanlastentarhain ottamisesta sen huostaan melkoisesti lisääntyisivät.

Vaikkei valiokunta siis toistaiseksi ollut voinut puoltaa viimeksi mainitun vaihtopuolen hyväksymistä, ei valiokunta tällä kuitenkaan ollut tahtonut sanoa, ettei kaupunki vastaisuudessa voisi katsoa lastentarhain ottamista omaan huostaansa tarkoituksenmukaiseksi. Tällä kertaa riittävänä toimenpiteenä, jonka samalla kävisi katsominen välittävän siirtymistä lastentarhain täydelliseen liittämiseen kaupungin opetuslaitoksiin, oli valiokunta tahtonut ehdottaa, että kansanlastentarhain apurahat pantaisiin maksettaviksi kaupungin vakinaisesta rahasäännöstä. Ne vaihtelut, joiden alaisena anniskeluvaroista kaupungille tuleva osuus oli viime aikoina ollut, ynnä se seikka, että mainittu osuus usein oli osottautunut riittämättömäksi kaikkiin sillä täytettäviin, huomiota ansaitseviin tarpeisiin, kehottivat kaupunkia välttämättä suorittamaan taksoitetuista varoista apurahat lastentarhoille, joiden kehitys muussa tapauksessa, sensijaan että sitä asianmukaisesti edistettäisiin, tulisi ehkäistyksi.

Vaikka siis valiokunta oli yhtynyt ehdotukseen kansanlastentarhain apurahain ottamisesta vakinaiseen menosääntöön, oli valiokunta kuitenkin ollut sitä mieltä, että jonkin osan näitä avustuksia

ehkä vastakin, jos voittovarat sen sallivat, kävisi suorittaminen näistä varoista. Sopiva ajankohta määrärahan merkitsemiseksi vakinaiseen menosääntöön näytti olevan 1913 vuoden alku, siihen nähden että lastentarhat viimeksi toimitetussa voittovarain jaossa saivat avustuksia kuluvaksi työvuodeksi, siis myöskin kevätlukukaudeksi 1912, ja näitä avustuksia nykyisin tai jonkin verran korotetuinkin määrin, niinkuin luultavasti osottautunee tarpeelliseksi, voitaneen viimeksi mainitun vuoden syyslukukaudeksi vaikeudetta myöntää 1911 vuoden voittovarain osuudesta.

Kun kaupunki mainitulla tavalla antaisi kansanlastentarhoille turvallisemman taloudellisen pohjan, edellytti tämä, että kaupunki samalla myös järjestäisi koulujen toiminnan valvonnan, eli toisin sanoen että ne pantaisiin asiantuntevan tarkastuksen alaisiksi. Tässä kohden oli ensinnä harkittava, mille kaupungin viranomaiselle tai lautakunnalle lastentarhain ylivalvonta soveliaimmin kuuluisi. Nykyään olivat kansanlastentarhat kasvatuslautakunnan valvonnan alaiset, tämän kuitenkaan tietämättä sitä, että lautakunta olisi lähemmin puuttunut niiden toimintaan. Valiokunnasta oli näyttänyt, että kansakoulujohtokunnalle pikemmin kuin mainitulle lautakunnalle olisi annettava toimeksi näiden laitosten valvonta, osin koska kasvatuslautakunnan velvollisuudet luonnostaan olivat oleellisesti toiset, osin syystä että kansanlastentarhoissa annettavaa opetusta täytyi pitää valmistuksena kansakouluun.

Kansanlastentarhain lähin valvonta näytti kuitenkin olevan annettava toimeksi sitä varten erittäin asetettavalle tarkastajalle. Tämän valvonnan antaminen kaupungin kansakoulutarkastajain toimeksi ei valiokunnasta tuntunut täysin sopivalta, osin koska lastentarhain lähempi tarkastaminen edellytti eräitä erikoistietoja, osin syystä että kansakoulutarkastajain työala oli jaettu kielellisellä pohjalla, kun taas lastentarhain tarkastus valiokunnan mielestä ainakin toistaiseksi voisi olla yhtenäinen. Valiokunta oli arvellut, ettei vastaisen tarkastajan velvollisuuksia aluksi tarvitsisi ulottaa niin laajalle, että hän puuttuisi lastentarhain hallinnon ja opetuksen yksityiskohtiin, vaan voisi rajoittua niiden toiminnan yleiseen valvontaan, samalla kun tarkastajan tulisi kansakoulujohtokunnassa esitellä kaikki lastentarhoja koskevat asiat sekä valmistella niihin nähden esiintyvät kysymykset, kaikki lähemmän johtosäännön mukaan, jonka ehdotus kansakoulujohtokunnan olisi valmistettava. Koska valiokunta ei siis ollut edellyttänyt vastaisella tarkastajalla olevan niin laajoja tehtäviä, että hänen tarvitsisi käyttää aikansa kokonaan viran hoitamiseen, oli valiokunta arvellut 1,200 markan vuotuisen palkkion toistaiseksi riittävän palkkioksi tästä toimesta.

Niinkuin edellä mainittiin, edellytti valiokunta vastaisen kansan-

lastentarhain tarkastajan omaavan tähän alaan kohdistuvia erikoistietoja. Tällaisten erikoistietojen hankkimiseksi tai niiden kartuttamiseksi oli valiokunta katsonut kaupungin olevan myönnettävä esimerkiksi 1,500 markan suuruinen matkastipendi, joka annettaisiin tarkastajaksi valitulle henkilölle ja velvoittaisi häntä esimerkiksi kolmen kuukauden aikana ulkomailla, lähinnä Saksassa, Itävallassa ja Sveitsissä, perehtymään kansanlastentarhain järjestykseen ja toimintaan niin hoitopuoliselta kuin opetusopilliseltakin kannalta.

Ehdotuksensa yhdistellen valiokunta esitti kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että kaupungin kansanlastentarhoille annettavat apurahat 1913 vuoden alusta säännönmukaisesti merkitään vakinaiseen menosääntöön;

että kaupungin kannattamain kansanlastentarhain ylivalvonta vastedes kuuluu kansakoulujohtokunnalle;

että mainittujen kansanlastentarhain toiminnan lähempi valvonta annetaan toimeksi toistaiseksi kolmeksi vuodeksi asetetulle tarkastajalle, miehelle tai naiselle, jonka palkkio on 1,200 markkaa vuodessa;

että kansakoulujohtokunta saa toimekseen julistaa tarkastajan-toimen avoimena haettavaksi ja sitten tehdä valtuustolle esityksen sen täyttämisestä;

että myönnetään 1,500 markan matkastipendi vastaisen tarkastajan käytettäväksi, sillä ehdolla että hän kolmen kuukauden aikana ulkomailla tutkii kansanlastentarhain järjestystä ja toimintaa sekä tältä opintomatkalta palattuaan antaa matkakertomuksen kansakoulujohtokunnalle; sekä

että kansakoulujohtokunnan toimeksi annetaan saavutetun kokemuksen nojalla valmistaa sekä kaupunginvaltuuston harkittavaksi lähettää ehdotus kansanlastentarhain valvontaa koskeviksi ohjeiksi ja niiden avustamiseksi.

Mainittua mietintöä esiteltäessä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuuston lähettää kasvatuslautakuntaan ja kansakoulujohtokuntaan lisälausunnon saamista varten.

Sen valiokunnan ehdotuksesta, jonka kaupunginvaltuusto oli asettanut jakamaan vuodelta 1911 niitä apurahoja, mitkä valtuuston lokakuun 26 päivänä 1886 tekemän päätöksen mukaan on vuosittain jaettava ²⁾ kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahastosta, antoi valtuusto 48 hakijasta seuraaville henkilöille kullekin 50 markan apurahan, nimittäin: palvelijattarille G. Ahlqvistille, K. Anderssonille, G. Ch. Ekholmille, M. J. Eklundille, Fr. D. Karlssonille,

Apurahat
kunnollisen
palvelusväen
palkitsemis-
rahastosta.

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 31 p. 10 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 12 p. 22 §.

W. Lampénille, J. Lundströmille, M. Mattssonille, H. S. Miettiselle, J. C. Nemlanderille ja E. S. Åbergille; ja oli nuo rahamäärät rahatoimikonttorin toimesta puheenalaisen rahaston käytettävänä olevista varoista talletettava säästöpankkiin kunkin edellä mainitun henkilön hyväksi, jotka sitten saisivat rahatoimikonttorista noutaa säästöpankkikirjansa, minkä ohessa rahatoimikonttorin tuli heidän ja muiden hakijain saatavina pitää näiden sinne antamat todistukset ja papinkirjat.

Apuraha
rakennusmes-
tari J. F. Larssonille.

Tehdyn hakemuksen johdosta myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto rakennusmestari J. F. Larssonille 480 markan vuotuisen elinkautisapurahan, 1911 vuoden alusta lukien, mainitulta vuodelta maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Apuraha
työmies
M. Hakomäelle.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto työmies M. Hakomäelle vuotuisen 150 markan elinkautisapurahan, 1911 vuoden alusta lukien ja mainitulta vuodelta maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Apuraha
vahtimestarin-
leski M. O. Winqvistille.

Tehdyn hakemuksen johdosta myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto vahtimestarinleski M. O. Winqvistille vuotuisen 120 markan apurahan, 1911 vuoden alusta lukien ja mainitulta vuodelta maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Apuraha
siivoojatar
A. Malénille.

Niinikään myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto tehdyn hakemuksen johdosta siivoojatar A. Malénille vuotuisen 300 markan apurahan, helmikuun 1 päivästä lukien ja vuodelta 1911 maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Apuraha
ent. sairaan-
hoitajattarelle
E. Fagerholmille.

Samaten myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto tehdyn hakemuksen johdosta ent. sairaanhoitajattarelle ja emännöitsijälle E. Fagerholmille vuotuisen 480 markan elinkautisapurahan, 1911 vuoden alusta lukien, mainitulta vuodelta maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Lisäapuraha
työmiehenleski
E. S. Pirttilälle.

Sen johdosta että rahatoimikamari oli kirjelmässä maaliskuun 16 päivältä tehnyt esityksen ylimääräisen apurahan myöntämisestä työmiehenleski E. S. Pirttilälle, jonka mies A. A. Pirttilä oli helmikuun 11 päivänä tapaturmaisesti saanut surmansa kaupungin työssä, päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto leski Pirttilälle, hänelle ja hänen kahdelle alaikäiselle lapselleen A. L. ja F. E. Pirttilälle aikaisemmin myönnettyjen vuosiapurahain, kaikkiaan 288 markan lisäksi, myöntää lisäapurahaa 6 markkaa kuukaudessa kumpaistakin edellä mainittua lasta kohti, kunnes nämä ovat saavuttaneet kuuden vuoden iän.

Apuraha ent.
naistyöläiselle
M. L. Svahnille.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ⁷⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin puhtaanapitolaitoksen entiselle työntekijättarelle M. L.

¹⁾ Valt. pöytäk. tammik. 31 p. 18 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. helmik. 21 p. 21 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. helmik. 21 p. 22 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. helmik. 21 p. 23 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 7 p. 13 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 4 p. 9 §. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. toukok. 9 p. 36 §.

Svahnille vuotuisen 120 markan elinkautisapurahan, toukokuun 1 päivästä lukien ja kuluvalta vuodelta maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Niinikään myönsi 1) kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksestä ulkotyöntekijä A. E. Thomassonille vuotuisen 240 markan elinkautisapurahan, kesäkuun 1 päivästä lukien sekä kuluvalta vuodelta maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Apuraha
ulkotyöntekijä
A. E. Thomassonille.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksestä myönsi 2) kaupunginvaltuusto leskirouva A. U. Brennerille vuotuisen 360 markan elinkautisapurahan, kesäkuun 1 päivästä lukien ja kuluvalta vuodelta maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Apuraha
leskirouva
A. U. Brennerille.

Vaivaishoitohallituksen esityksestä myönsi 3) kaupunginvaltuusto ent. sairaanhoitajattarelle F. Kantille vuotuisen 300 markan elinkautisapurahan, syyskuun 1 päivästä lukien ja kuluvalta vuodelta maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Apuraha
ent. sairaanhoitajattarelle
F. Kantille.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksestä myönsi 4) kaupunginvaltuusto kaasulaitoksen työntekijälle I. Toukalle vuotuisen 400 markan elinkautisapurahan, lokakuun 1 päivästä lukien ja kuluvalta vuoden osalta maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Apuraha
kaasulaitoksen
työntekijälle
I. Toukalle.

Samalla myöntyi valtuusto hallituksen esitykseen, että hallitus vastedeskin saisi kohtuullisella palkalla käyttää edellä mainittua henkilöä kaasulaitoksen työssä.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi 5) kaupunginvaltuusto ent. vahtimestarille, leskirouva A. K. Anderssonille vuotuisen 600 markan apurahan, kesäkuun 1 päivästä lukien ja 1911 vuoden osalta maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Apuraha
ent. vahtimestarille
A. K. Anderssonille.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksestä myönsi 6) kaupunginvaltuusto kaasulaitoksen työntekijälle H. M. Henrikssonille vuotuisen 400 markan elinkautisapurahan, joulukuun 1 päivästä lukien ja kuluvalta vuodelta maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Apuraha
kaasulaitoksen
työntekijälle
H. M. Henrikssonille.

Sen ohessa myöntyi valtuusto hallituksen ehdotukseen, että hallitus vastedeskin saisi kohtuullisella palkalla käyttää edellä mainittua henkilöä kaasulaitoksen työssä.

Maistraatin esityksestä myönsi 7) kaupunginvaltuusto ulosottoapulaiselle K. O. Olinille vuotuisen 600 markan elinkautisapurahan, 1912 vuoden alusta lukien.

Apuraha
ulosottoapulaiselle
K. O. Olinille.

Niinikään maistraatin esityksestä päätti 8) kaupunginvaltuusto äänestettyään myöntää kaupunginviskaalinleski A. Albrechtille vuo-

Apuraha
kaupunginviskaalinleski
A. Albrechtille.

1) Valt. pöytäk. kesäk. 13 p. 17 §. — 2) Valt. pöytäk. syysk. 5 p. 23 §. — 3) Valt. pöytäk. lokak. 17 p. 13 §. — 4) Valt. pöytäk. marrask. 14 p. 23 §. — 5) Valt. pöytäk. jouluk. 12 p. 13 §. — 6) Valt. pöytäk. jouluk. 12 p. 17 §. — 7) Valt. pöytäk. jouluk. 22 p. 10 §. — 8) Valt. pöytäk. jouluk. 22 p. 29 §.

tuisen 880 markan elinkautisapurahan, tammikuun 1 päivästä 1912 lukien.

Pöydälle pantu
apurahan-
anomus.

Ent. kansakoulunopettajan W. A. Lahden anomuksen vuotuisen 600 markan elinkautisapurahan saamisesta kaupunginvaltuusto, saatuaan rahatoimikamarin lausunnon asiasta, pani pöydälle ¹⁾, kunnes kysymys kaupungin virka- ja palvelusmiesten eläkkeistä oli lopullisesti ratkaistu.

Evättyjä
apurahan-
anomuksia.

Eron saaneen rankkurin H. G. Savelinin elinkautisapurahan anomuksen kaupunginvaltuusto epäsi ²⁾.

Niinikään epäsi ³⁾ kaupunginvaltuusto kaupunginviskaalileski A. Albrechtin anomuksen jonkin tilapäisen apurahan saamisesta hautausavuksi.

Edelleen epäsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto leskirouva E. Andströmin anomuksen eläkkeen saamisesta miesvainajansa, kaupungin terveydellisten tutkimusten laboratorin johtajan, insinööri W. Andströmin jälkeen, taikka myös kasvatusavun saamisesta kolmelle alaikäiselle lapselleen.

Lainain anta-
minen Vallilan
rakennustoiminnan edistä-
miseksi.

Kirjelmässä ⁵⁾ toukokuun 30 päivältä mainitsi Vallilan asuntojen rakennustoimikunta, että kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan lokakuun 6 päivänä 1908 m. m. päättänyt ⁶⁾:

että aluksi mainittuna vuonna Vallilan kortteleihin n:oihin 534 ja 535 ryhdytään teettämään 13 erityyppistä rakennusta, pääasiallisesti kaupunginarkkitehdin laatimain luonnospiirustusten mukaisesti, yhteensä 250,000 markan kustannusmäärällä, joka maksetaan 1902 vuoden obligatsioonilainasta työväenasuntojen teettämiseen varatuista varoista; sekä

että kaupungin rakennuskonttori saa toimekseen yksissä neuvoin rahatoimikamarin tarkoitusta varten asettaman rakennustoimikunnan kanssa pitää huolta edellä mainittujen rakennustöiden teettämisestä.

Rakennustoimikunta, joka erinäisistä syistä ei ollut voinut koontua ennenkuin syyskuun 14 päivänä 1910, oli ryhtyessään valmistaviin toimiin rakennusyhteyden toteuttamiseksi valinnut korttelin n:o 535 niiden rakennusten paikaksi, jotka etusijassa tulisivat teetetäviksi, sekä antanut kaupunginarkkitehdin toimeksi edelleen valmistaa edellä mainittuja luonnospiirustuksia ja kustannusarvioita. Näitä piirustuksia ja kustannusarvioita laadittaessa oli rakennustoimikunta kuitenkin havainnut, että kustannukset, erittäinkin jos rakennukset teetetäisiin jompaankumpaan niitä varten varatuista kortteleista,

¹⁾ Valt. pöytäk. marrask. 28 p. 20 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. toukok. 30 p. 18 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. lokak. 31 p. 6 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. marrask. 28 p. 13 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 34. — ⁶⁾ Ks. 1908 vuod. kert. siv. 11.

paljon ylittäisivät aikaisemmin lasketun määrän. Tämä kustannusten kohoaminen johtui suurelta osalta siitä, että rakennusten teettäminen varattuihin kortteleihin, joiden rakennuspohjaa aikaisemmin ei ollut lähemmin tutkittu, vaatisi rakennusten arvoon verraten suhteettomaan kalliita perustustöitä. Toimikunta oli sentähden tutkinut, eikö Vallilan alueelta olisi saatavissa parempipohjaisia käyttämättömiä tontteja, sekä havainnut edellytysten viereisessä, ylävässä korttelissa n:o 551 olevan paljon suotuisimmat. Rakennusten teettäminen sinne ei vaatisi sanottavia louhinta- eikä tasotustöitä.

Kun siis puheenalaista rakennusyritystä varten laaditut lopulliset arviolaskelmat eivät pitäneet yhtä niiden kanssa, joihin kaupunginvaltuusto oli perustanut asiasta aikaisemmin tekemänsä päätöksen, ja kun varsinkin korttelit n:ot 534 ja 535 olivat tarkoitukseen erittäin epäedulliset, oli rakennustoimikunta katsonut velvollisuudekseen saattaa nämä seikat valtuuston tietoon ja pyytää valtuuston ratkaisua mainitun päätöksen täytäntöönpanoon nähden sekä, siinä tapauksessa että valtuusto pysyisi päätöksessään, ehdottaa, että luopumalla kortteleista n:oista 534 ja 535 tarkoitukseen osotettaisiin kortteli n:o 551.

Ennen muuhun toimenpiteeseen ryhtymistä asiassa päätti 1) kaupunginvaltuusto siitä vaatia rahatoimikamarin lausuntoa.

Sittemmin antamassaan lausunnossa 2) rahatoimikamari huomautti että, kun Vallilan alue vuosina 1908 ja 1909 tasotettiin ja kanavoitiin, vahvistettiin tälle alueelle rakennusjärjestys, joka pääasiassa oli osottautunut tarkoituksenmukaiseksi, jota paitsi myös hyväksyttiin alueelle rakennettavien asuntojen tyyppi, joka oli osottautunut pääkohdissaan hyvin vastaavaksi olojen vaatimuksia. Sekä mainittujen asianhaarain että kaupungin tarjoomain edullisten vuokraehtojenkin johdosta oli tonttien kysyntä tässä osassa kaupunkia ollut erittäin vilkas ja antanut tulokseksi, että alueen tasotettu osa oli niin lyhyessä ajassa kuin kahdessa vuodessa tullut likimittäin kokonaan rakennetuksi. Jatkuva tonttien kysyntä kehotti edelleen tasottamaan alueen jälellä olevan osankin vuonna 1912. Toistaiseksi oli Vallilasta annettu vuokralle noin viisikymmentä tonttia ja tasotustöitä teettämällä saataisiin vastamainittuna vuonna sama määrä uusia tontteja vuokralle annettaviksi.

Laadittaessa ehdotusta Vallilan alueen tasottamiseksi ja käyttämiseksi asuntotarkoituksiin oli kuitenkin asiaa käsittelemään asetetussa komiteassa herännyt epäilyksiä, voisiko yritys onnistua, ellei kunnan taholta siihen annettaisi tehokkaampaa apua, ja oli komitea sentähden ehdottanut, että kaupunki alottaisi alueen raken-

1) Valt. pöytäk. kesäk. 13 p. 40 §. — 2) Valt. pain. asiakirj. n:o 34.

nuttamisen teettämällä sinne mallirakennuksia, jotka sitten edullisilla ehdoilla myytäisiin halullisille työväenluokkaan kuuluville ostajille, sekä tarkoitusta varten osottaisi lainavaroja 250,000 markkaa. Tämän ehdotuksen olikin kaupunginvaltuusto hyväksynyt, minkä ohessa oli asetettu erityinen toimikunta noiden asuntojen rakennuttamista varten. Tulokset, joihin toimikunta valmistelutöissään oli tullut, kuitenkin varsin vähän kehottivat ratkaisemaan kysymystä aikaisemmin ehdotettuun suuntaan. Suotuisimmassa tapauksessa nousisivat kaupungin kustannukset toimikunnan suunnittelemaa tyyppiä olevan huoneuksen rakentamisesta ainakin 18,000 markkaan. Rahatoimikamarille oli kuitenkin tunnettua, että Vallilan tonteille oli rakennettu tuntuvasti suurempia huoneuksia melkoista vähemmillä kustannuksilla. Näin ollen olisi kaupungilla varsin vähän mahdollisuutta saada suunniteltuja asuntoja myydyiksi tappiotta. Eräs tärkeimmistä syistä ehdotettujen rakennusten teettämiseen, nimittäin rakennustyön alottaminen puheena olevalla alueella, ei myöskään enää ollut olemassa.

Näin ollen rahatoimikamari esitti, eikö kaupungille olisi taroituksenmukaisinta, että kaupunginviranomaiset luopuisivat puheenalaisen ehdotuksen toteuttamisaikeesta. Tätä mielipidettä oli kamarissa kannatettu sitä suuremmalla syyllä, kun kamari kulu-neena vuonna oli tullut siihen käsitykseen, että edellä mainittua tehokkaampi Vallilan rakennustoiminnan edistämiskeino olisi rakennuslainain antaminen. Tontinvuokraajat, jotka olivat aikoneet ryhtyä taikka jo ryhtyneet rakennuttamaan omia asuntoja, olivat nimittäin kerta toisensa jälkeen kamarilta tiedustelleet, eikö kaupungilla olisi tilaisuutta heitä avustaa rakennuslainoilla. Tämä oli vakauttanut kamaria siinä mielipiteessään, että kaupunki antamalla rakennuslainoja etusijassa uusien asuntojen teettämiseksi Vallilaan tehokkaammin kuin välittömästi puuttamalla sikäläiseen rakennustoimintaan voisi kannattaa sanottua toimintaa tässä osassa kaupunkia.

Siinä tapauksessa että kaupunginvaltuusto hyväksyisi nämä kamarin esittämät näkökohdat ja ratkaisisi asian periaatteelliselta kannalta, olisi se palautettava kamariin, jotta tämä saisi tilaisuuden mahdollisimman pian antaa tarkemman ehdotuksen laina-asiasta koko laajuudessaan

Kamari sentähden ehdotti, että kaupunginvaltuusto päättäisi: luopumalla aikaisemmasta päätöksestään, että kaikkiaan 250,000 markan kustannuksilla rakennutetaan erinäisiä erityyppisiä rakennuksia Vallilan alueelle, osottaa tuon rahamäärän annettavaksi rakennuslainoina etusijassa uusien rakennusten teettämiseksi maitulle alueelle; sekä

muutoin palauttaa asian kamariin, jonka tulisi antaa täydellinen ehdotus siitä.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto 18 äänellä 14 vastaan, jotka annettiin rakennustoimikunnan ehdotuksen hyväksymisen puolesta, yhtyä rahatoimikamarin ehdotukseen.

Tässä yhteydessä päätti valtuusto, jonka mielestä kaupunginarkkitehdin rakennustoimikunnan varalle laatimat piirustukset olisi sopivalla tavalla monistettava niiden ohjeeksi, joilla oli aikomus teettää mainitunlaatuksia rakennuksia, antaa rahatoimikamarin tehtäväksi yksissä neuvoin rakennustoimikunnan kanssa ottaa tämän asian tutkittavaksi sekä siitä valtuustolle tehdä tarpeellisen ehdotuksen.

Kysymys rakennuspiirustusten monistamisesta.

Vahvistettaessa ²⁾ 1912 vuoden menosääntöä otettiin siihen 139,250 markkaa rahastona Vallilan rakennustoiminnan avustamiseksi. 1911 vuoden menosääntöön työväenasuntojen teettämiseksi Vallilaan pantu 125,000 markan rahamäärä, jota ei ollut käytetty sanottuun tarkoitukseen, siirrettiin mainittuun rahastoon, joka siis viimeksi mainitun vuoden päättyessä oli 264,250 markkaa.

Kaupunginvaltuustolle annetussa esityksessä ehdotti herra Stenroth mainitsemillaan syillä ja siihen viitaten, että kaupunginvaltuusto lisätyin luvuin oli huhtikuun 4 päivänä päättänyt ³⁾ ottaa 25 miljoonan markan suuruisen uuden ulkomaisen obligatsioonilainan, että valtuusto päättäisi uuden lainan nettosummasta erottaa 3 miljoonaa markkaa erityiseksi, varsinaisen rahasäännön ulkopuolella tilitettäväksi rahastoksi, josta myönnettäisiin pitempiaikaisia kuoletuslainoja myöhempää, 50—90 % kiinteistön arvosta vastaavaa kiinnitysvakuutta vastaan niille osakeyhtiöille, osuuskunnille ja yksityisille, jotka aikoivat keinottelua estävin ehdoin jäsenilleen (omalle varalleen) rakentaa pienenlaisia, enintään 2 huonetta ja keittiön käsittäviä huoneistoja.

Esitysehdotus rahaston perustamisesta lainojen antamiseksi asunto-tarkoituksiin.

Esitysehdotuksen lähetti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto valmisteltavaksi valiokuntaan, johon valittiin herrat Stenroth, Lundqvist, Nyberg, Ehrnrooth ja Kihlman.

Suomen kaupunkien kehitystä vuosina 1875—1899 valaisevan historiallis-tilastollisen teoksen laatimista varten asetetun komitean ehdotuksesta päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto m. m., että komitean työn aiheuttamat kokonaiskustannukset, eli 4,484 markkaa 60 penniä, saisi poistaa kaupungin tileistä.

Komiteakustannusten poistaminen tileistä.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti ⁶⁾ kaupunginval-

Määräraha kunnan asetus-

¹⁾ Valt. pöytäk. syysk. 19 p. 20 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 30 p. 1 §. —

³⁾ Ks. tätä kert. siv. 173 ja seur. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. toukok. 9 p. 47 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 21 p. 23 §. Ks. myös tätä kert. siv. 195. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. marrask. 28 p. 28 § ja jouluk. 12 p. 18 §.

kokoelman kodifioimista varten.

tuusto, että täällä ilmestynyt kunnan asetuskokoelma oli täydellisesti kodifioitava kumpaisellakin kielellä sekä työ annettava tehtäväksi oikeusneuvosmies A. V. Lindbergille, joka oli ilmoittanut suostuvansa sen vastaanottamaan ja asiasta laatinut likimääräisen, 7,514 markkaan päättyvän kustannusarvion, sekä että tarkoitusta varten oli 1912 vuoden menosääntöön merkittävä 8,000 markan arviomääräraha.

Matkastipendi rakennustarkastaja M. Gripenbergille.

Tehdyn hakemuksen johdosta myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan rakennustarkastajalle, arkkitehti M. Gripenbergille 1,200 markan matka-apurahan rakennustoiminnan tarkastuksen tutkimista varten Ruotsissa ja Saksassa sekä 400 markkaa viransijaisen palkkaamiseksi arkkitehti Gripenbergin poissaoloaikana, sillä ehdolla että hän aikomaltaan opintomatkalta palattuaan antaa tarpeellisen matkakertomuksen komitealle, jonka valtuusto oli asettanut laatimaan kaupungin uutta rakennusjärjestystä.

Matkastipendi professori V. Sucksdorffille.

Terveysneuvoston esityksestä myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan ensimmäiselle kaupunginlääkärille, ylimäär. professorille V. Sucksdorffille 750 markan matka-apurahan ulkomaista opintomatkaa varten, sillä ehdolla että professori Sucksdorff mainitulta opintomatkalta palattuaan ennen 1911 vuoden loppua lautakunnalle antaa tarpeellisen matkakertomuksen.

Matkastipendi kaupungin puhtaanapitolaitoksen johtajalle J. Sjöholmille.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan kaupungin puhtaanapitolaitoksen johtajalle J. Sjöholmille 1,000 markan matka-apurahan, jotta hänellä olisi tilaisuus käydä Dresdenissä toimeenpannussa terveystieteellisessä näyttelyssä sekä muilla Saksan paikkakunnilla tutkimassa puhtaanapidon järjestystä, sillä ehdolla että aiottu opintomatka kestää kuukauden sekä että stipendiaatti matkalta palattuaan antaa tarpeellisen matkakertomuksen kaupungin yleisten töiden hallitukselle.

Matkastipendi Gustav Pauligin lahjoitusrahastosta.

Niinikään rahatoimikamarin esityksestä päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto, että Gustav Pauligin lahjoitusrahaston 1911 vuoden korkovarot, 3,000 markkaa, jotka on käytettävä matkastipendeiksi liikealalla valmistumista varten, oli annettava konttoristi Y. K. Janssonille.

Rauennut kysymys Valkonauha-yhdistyksen lastenkotien ottamisesta kaupungin haltuun.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan toukokuun 26 päivänä 1910 oli antanut kasvatuslautakunnan toimeksi ⁵⁾ ottaa tutkittavaksi, eikö Valkonauha-yhdistyksen tänne perustamia kahta lastenkotia vastedes kävisi asettaminen välittömästi lautakunnan alaisiksi, jonka siis tulisi ottaa huolekseen niiden hoito, esitti lautakunta kirjelmässä joulukuun 24 päivältä samaa vuotta mainitsemillaan syillä, että puheena oleva kysymys saisi raueta.

¹⁾ Valt. pöytäk. tammik. 17 p. 7 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 13 p. 25 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. syysk. 19 p. 13 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. marrask. 14 p. 9 §. —

⁵⁾ Ks. 1910 vuod. kert. siv. 126.

Asiaa esiteltäessä hyväksyi 1) kaupunginvaltuusto kasvatustalautakunnan esityksen.

K. senaatin lähetepäätöksessä joulukuun 23 päivältä 1910 vaadituksi lausunnoksi siitä, suostuisiko kaupunki kustantamaan kaupunkilähetyksen täällä voimassa pitämän turvakodin, päätti 2) kaupunginvaltuusto, rahatoimikamarin antaman lausunnon mukaisesti, kunnan viranomaisten asian aikaisemmassa vaiheessa antamiin lausuntoihin liittyen sekä niihin toimenpiteisiin viitaten, joita oli valmisteltu kunnan vastaanottokodin aikaansaamiseksi, evätä ehdotuksen edellä mainitun turvakodin voimassa pitämisestä kunnan kustannuksella.

Kaupunginvaltuustolle annetussa kirjoituksessa olivat tšekäläisen eläinsuojeluyhdistyksen sekä Eläinten ystävät nimisen yhdistyksen johtokunnat anoneet, että yhdistysten käytettäväksi asetettaisiin vuotuinen 600 markan määräraha niiden kustannusten suoritukseksi, joita yhdistyksille koitui poliisin toimesta pidätettyjen koirain hoitamisesta ja lopettamisesta inhimillisyyden vaatimusten mukaisella tavalla.

Rahatoimikamarin annettua asiasta lausunnon 3) päätti 4) kaupunginvaltuusto sen mukaisesti tällä kertaa evätä edellä mainitun hakemuksen vakinaisen apurahan myöntämisestä puheena olevaan tarkoitukseen, mutta sitä vastoin käyttövaroistaan myöntää 600 markan määrärahan annettavaksi puheena olevain yhdistysten käytettäväksi koirain hoidon ja lopettamisen toimittamiseen edelleen vuonna 1911.

Sen johdosta että maistraatin kirjelmässä huhtikuun 29 päivältä oli tehty esitys määrärahan osottamisesta muokkaamattomain vuotain varastopaikan järjestämistä varten, päätti 5) kaupunginvaltuusto tarkoitukseen myöntää pyydetyn rahamäärän, 700 markkaa, sekä samalla antaa terveydenhoitotalautakunnan toimeksi yksissä neuvoin asianomaisten satama- ja tulliviranomaisten kanssa edelleen harkita, mihin toimenpiteisiin kaupungin sopisi ryhtyä, sekä niistä päättää.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti 6) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan osottaa enintään 2,000 markkaa kaupungin kunniapalkinnon ostamiseksi Uudenmaan porsiklubin kesällä 1911 vietettävään viisikymmenvuotisjuhlaan sekä antaa tarkoitusta varten asettamansa toimikunnan, herrain Norrménin, Krogiuksen ja Wasastjernan, toimeksi ostaa mainitun palkinnon ynnä päättää siihen pantavasta kirjoituksesta ja palkinnon kilpailuehdoista.

Lausunto ehdotuksesta että kunta kustantaisi kaupunkilähetyksen turvakodin voimassapidon.

Määräraha koirain hoitoa ja lopettamista varten.

Määräraha muokkaamattomain vuotain varastopaikan järjestämistä varten.

Määräraha kunniapalkinnon ostoon.

1) Valt. pöytäk. toukok. 9 p. 43 §. — 2) Valt. pöytäk. toukok. 9 p. 32 §. — 3) Rtk. kirj. huhtik. 6 p. n:o 225. — 4) Valt. pöytäk. toukok. 9 p. 12 §. — 5) Valt. pöytäk. toukok. 9 p. 31 §. — 6) Valt. pöytäk. huhtik. 4 p. 23 §.

Määräraha
kytkypojujen
hankkimiseen.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,500 markkaa tarpeellisten kytkypojujen hankkimiseksi Uudenmaan pursiklubin heinäkuussa vuonna 1911 aikomaa purjehdusviikkoa varten.

Määräraha
nuoriso- ja rait-
tiusseurain
edustajain vas-
taanottokus-
tannuksiin.

Rahatoimikamariin annetussa, kaupunginvaltuustolle osotetussa ja kamarin oman lausuntonsa kera valtuustolle lähettämässä kirjoituksessa oli Nylands svenska ungdomsförbund liiton ja muiden yhdistysten valitsema komitea tänne kesäkuun 23—25 päivänä saapuviksi odotettujen ulkomaisten nuoriso- ja raittiusseurain edustajain vastaanottoa varten anonut 3,000 markan apurahaa tuon vastaanoton kustannuksiin sekä samalla ilmoittanut, että mainitun vierailun aikana täällä tulisi toimeenpantavaksi kansanjuhla, jonka tulot, niin pitkälle kuin niitä riittäisi, käytettäisiin pyydetyn määrärahan takaisin maksamiseen.

Asiaa esiteltäessä päätti²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan myöntää puheena olevan määrärahan, velvoittaen hakijan maksamaan sen takaisin kaupunginkassaan, sikäli kuin tulot edellä mainitusta kansanjuhlasta sen sallisivat, minkä johdosta valtuusto velvoitti hakijan aikansa rahatoimikamarille esittämään tilin kansanjuhlan menoista ja tuloista.

Määräraha
unkarilaisten
rautatieteiläisten
vastaanotosta
koituviin kus-
tannuksiin.

Everstiluutnantti A. R. G. Steniuksen tšekäläisten rautatievirkamiesten toimenannon perusteella tekemän anomuksen johdosta myönsi³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan enintään 2,000 markkaa kaupunkiin kesäkuun 17 päivänä saapuviksi odotettujen satakunnan unkarilaisen rautatievirkamiehen y. m. henkilön vastaanotosta koituviin kustannuksiin.

Määräraha
kristillisten
nuorten mies-
ten yhdistysten
maailmankon-
ferenssin jär-
jestämistä var-
ten.

Sen johdosta että nuorten miesten kristillisten yhdistysten 18:nnen maailmankonferenssin raha-asiain komitea oli kaupunginvaltuustolta anonut 10,000 markan apurahaa mainitun konferenssin toimeenpanemiseksi täällä kesäkuun 4—10 päivänä 1912 ja sittenkun rahatoimikamari oli asiasta antanut lausunnon⁴⁾, päätti⁵⁾ valtuusto käyttövaroistaan mainittua konferenssia varten myöntää 10,000 markan kannatusavun, maksettavaksi sittenkun konferenssi oli pidetty.

Määräraha
„lasten päivän“
valaistuskus-
tannuksiin.

Lastenhoidon edistämisyhdistyksen anomuksen johdosta myönsi⁶⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan enintään 1,000 markan määrärahan Kaivopuiston sähkövalaistuksen kustantamiseksi syyskuun 16 päivänä, jolloin mainittu yhdistys siellä toimeenpanisi n. s. „lasten päivän“.

1) Valt. pöytäk. huhtik. 25 p. 13 §. — 2) Valt. pöytäk. kesäk. 13 p. 19 §. —
3) Valt. pöytäk. kesäk. 13 p. 50 §. — 4) Rtk. kirj. maalisk. 16 p. n:o 196. — 5) Valt.
pöytäk. maalisk. 21 p. 25 §. — 6) Valt. pöytäk. syysk. 5 p. 52 §.

Suomen pelastusarmeijan kaupunginvaltuustolle tekemän anomuksen 5,000 tai 10,000 markan määrärahan myöntämisestä pelastusarmeijalle apumaksuksi sen täällä kustantaman halkopihan voimassapitoon valtuusto rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti epäsi 1).

Evätty anomus määrärahan myöntämisestä halkopihan voimassapitoon.

Kaksi työttömäin asettaman komitean kaupunginvaltuustolle tekemää anomusta 850 tai 318 markan määrärahan myöntämisestä huoneiston vuokraamiseksi komitean toimintaa varten valtuusto epäsi 2).

Evättyjä vuokarahain hakeuksia.

Niinikään epäsi 3) kaupunginvaltuusto saman komitean tekemän anomuksen 260 markan määrärahan myöntämisestä komitean toimintaansa varten vuokraaman huoneiston vuokran ja lämmityksen kustantamiseksi.

Viimeksi kerrotun asian yhteydessä katsoi valtuusto kuitenkin tarpeelliseksi antaa työväenasiain lautakunnan toimeksi ottaa periaatteellisesti tutkittavaksi kysymyksen, olisiko edellä mainitulle komitealle vastedes annettava tarpeellinen kansliahuoneisto jostakin kaupungin omistamasta talosta.

Kaupunginvaltuustolle annetussa kirjoituksessa oli Keski-Hämeen rautatien väliaikainen toimikunta, ilmoittaen että oli nostettu kysymys rautatien rakennuttamisesta Hämeenlinnasta Päijänteen länsirantaan, esittänyt, että Helsingin kaupunki joko merkitsemällä osakkeita mainitun rautatien rakennuttamista varten perustettavassa yhtiössä taikka muulla tavoin kannatusta myöntämällä edistäisi yritystä, sekä ehdottanut, että valtuusto asiaa valmistelemaan asettaisi valiokunnan, jolle väliaikainen toimikunta voisi antaa lähempiä tietoja suunnitelman yksityiskohdista.

Kysymys rautatien rakentamisesta Hämeenlinnan kaupungista Päijänteelle.

Asiaa esiteltäessä päätti 4) kaupunginvaltuusto asettaa valtuuskunnan, johon valittiin herrat Ramsay, Tallberg ja Holmberg, neuvottelemaan väliaikaisen toimikunnan kanssa sillä tavoin, kuin vastamainitussa kirjoituksessa oli edellytetty.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan marraskuun 8 päivänä 1910 oli lausunnon saamista varten rahatoimikamariin lähettänyt 5) Haminan rauhanteon muistoksi rakennettavaa muistomerkkiä varten asetetun komitean puheenjohtajan anomuksen, että mainitun muistomerkin pystyttämistä varten Uspenskin tuomiokirkon viereltä pakkolunastetun maan korvaus annettaisiin anteeksi, sekä kamari oli asiasta antanut lausunnon ja sen oheen pannut selvityksen 6) m. m. Katajanokan kreikkalais-venäläistä kirkkoa ympäröivän maan

Evätty anomus Uspenskin tuomiokirkon vierestä muistomerkkiä varten luovutetun maan korvauksen anteeksi antamisesta.

1) Valt. pöytäk. tammik. 17 p. 24 §. — 2) Valt. pöytäk. tammik. 17 p. 25 §. —

3) Valt. pöytäk. maalisk. 7 p. 14 §. — 4) Valt. pöytäk. jouluk. 12 p. 3 §. —

5) Ks. 1910 vuod. kert. siv. 131. — 6) Ks. tätä kert. siv. 87 ja seur.

omistusoikeudesta, päätti 1) kaupunginvaltuusto, joka, koska puheena oleva alue oli kaupungin hallusta luovutettu kaikkein korkeimpaan määräykseen perustuvalla pakkolunastuksella, ei katsonut olevan aihetta puuttua pakkolunastusmenettelyn lailliseen menoon ja loppuun saattamiseen asiasta voimassa olevan asetuksen mukaisesti kaupungille myönnetyn pakkolunastushinnan maksamisella, olla mainittua anomusta huomioon ottamatta.

Tileistä poistettu korkomäärä.

Rahatoimikamarin esityksestä 2) päätti 3) kaupunginvaltuusto, että se 2,412 markan 9 pennin rahamäärä, mikä tšekäläisen venäläisen Aleksanterin-lukion olisi tullut kaupungille maksaa korttelissa n:o 217 olevain tonttien lunastushinnan korkona lokakuun 1 päivästä joulukuun 31 päivään 1910, oli tileistä poistettava.

Esitysehdotus tonttiverotuksen uudistamisesta.

Vapaaaherra von Alfthanin sekä herrain Almqvistin, H. Lindbergin ja Ehrnroothin kaupunginvaltuustolle antama esitysehdotus, jossa esitetyillä syillä ehdotettiin, että valtuusto päättäisi täällä tonttiverojen panemisesta voimassa olevan taksan uudistettavaksi siihen suuntaan, että kaupungin vakinaiset tulot tämän osaston kohdalla lisääntyisivät, lähetettiin 4) rahatoimikamariin lähemmin valmisteltaviksi.

Tuulaakimaksun laskeminen.

K. senaatin vaatimaksi lausunnoksi ja ehdotukseksi siitä tullimaksun prosenttimäärästä, joka tuulaakina katsottiin vastedes olevan kaupungissa kannettava, päätti 5) kaupunginvaltuusto, sekä rahatoimikamarin että liikennekonttorin annettua lausunnon asiasta, ilmoittaa pitävänsä sopivana, että tuulaakia kolmivuotiskautena tammikuun 1 päivästä 1911 joulukuun 31 päivään 1913 vahvistetaisiin Helsingissä maksettavaksi sama prosentti kaikkien tullialaisten tavarain tullimaksusta, mikä viimeksi oli ollut vahvistettu, eli 2 %.

Sittemmin ilmoitettiin 6) maistraatin kirjelmässä syyskuun 9 päivältä, että senaatti oli edellisen elokuun 25 päivänä vahvistanut tuulaakimaksun määrän tässä kaupungissa tammikuun 1 päivään 1914 asti 2 %:ksi tullimaksusta.

Kiinnityksen myöhemmäksi siirtäminen.

Kirjelmässä maaliskuun 30 päivältä ilmoitti rahatoimikamari, että asunto-osakeyhtiö Into, jota kamari oli kehottanut lunastamaan Hörneperin alueella sijaitsevan Vilhelmsperinkadun asuntotontin n:o 4, joka yhtiöllä oli hallussaan vuokralla, oli kamarilta anonut, että kaupunki myöntäisi etuoikeuden yhtiön ottamille kahdelle yhteensä 160,000 markan suuruiselle lainalle tontin lunastushinnan, 43,411 markan 20 pennin, vakuudeksi myönnetyn kiinnityksen edellä.

1) Valt. pöytäk. helmik. 21 p. 24 §. — 2) Rtk. kirj. jouluk. 31 p. 1910 n:o 590. — 3) Valt. pöytäk. tammik. 17 p. 15 §. — 4) Valt. pöytäk. marrask. 14 p. 31 §. — 5) Valt. pöytäk. helmik. 21 p. 25 §. — 6) Valt. pöytäk. syysk. 19 p. 10 §.

Asiaa esiteltäessä päätti 1) kaupunginvaltuusto myöntyä edellä kerrottuun yhtiön anomukseen.

Rahatoimikamariin annetussa, kaupunginvaltuustolle osotetussa ja kamarin oman lausuntonsa kera valtuustolle lähettämässä kirjoituksessa oli lääketieteen tohtori K. Eskelin anonut, että hänet vapautettaisiin suorittamasta 2,200 markan lisämaksua oikeudesta sisustaa asuinhuoneiksi kolme huonetta ja keittiön Pietarinkadun tontilla n:o 22 korttelissa n:o 183 VII kaupunginosaa omistamansa kivitalon kellarikerroksessa.

Evätty anomus päästä suorittamasta lisämaksua oikeudesta sisustaa kellarikerros asuinhuoneiksi.

Asiaa esiteltäessä päätti 2) kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin lausunnon mukaisesti, epäämällä tohtori Eskelinin anomuksen, ilmoittaa kaupungin tyytyvän hakijan antamaan 2,200 markan määräiseen, korotta juoksevaan velkakirjaan, joka olisi kaupungin puolelta irtisanomaton niin kauan kuin hakijan perustamaa sairaalaa tontilla voimassa pidetään, mutta päinvastaisessa tapauksessa heti maksettavaksi erääntynyt, sekä antaa kamarin toimeksi kiinnittää mainitun velkakirjan kaupungin vakuudeksi puheena olevaan taloon ja tonttiin.

Kirjelmässä tammikuun 19 päivästä alisti rahatoimikamari, eikö kaupunginvaltuuston olisi syytä asettaa lainatoimikunta, jonka tulisi kaupunginvaltuustolle tehdä ehdotus sekä lainavaroilla teetettäväksi töiksi että uuden obligatsioonilainan ottamiseksi kaupungille.

Uuden obligatsioonilainan ottaminen.

Mainittuun esitykseen myöntyen valitsi 3) kaupunginvaltuusto lainatoimikunnan jäseniksi herrat Ramsayn, Stenrothin, Heikelin ja Schybergsonin sekä protokollasihteeri B. Wasastjernan.

Lainatoimikunta antoi sittemmin valtuustolle asiasta esityksen 4). Siinä toimikunta m. m. huomautti, että kaupunginvaltuusto oli, sitenkun koko se 16,096,000 markan rahamäärä, jonka valtuusto oli vuonna 1909 hankkinut obligatsioonilainan ottamalla oli eri tarkoituksiin osotettu, lisäksi alempana mainittuja tarkoituksia varten myöntänyt seuraavat erät maksettaviksi kahta vuotta pitemmälle takaisinmaksuajalle otetuista lainavaroista:

uutta kulkutautisairaala varten	Smk 2,042,800: —
Pitkäsillan uudesti rakentamista varten	” 787,500: —
kunnan mielisairaalan perustamista varten (tarvittava maa sekä ensimmäinen kalusto lukuunotettuina)	” 2,471,500: —
Kallion uutta paloasemaa varten	” 225,000: —
Hermannin uutta ” ”	” 25,000: —

1) Valt. pöytäk. huhtik. 4 p. 13 §. — 2) Valt. pöytäk. tammik. 17 p. 37 §. —

3) Valt. pöytäk. tammik. 31 p. 36 §. — 4) Valt. pain. asiakirj. n:o 8.

Korkeavuorenkadun talon n:o 39 ostoon	Smk	125,000: —
kunnan sähkölaitoksen laajentamista varten	„	795,100: —
		<u>Smk 6,471,900: —</u>

Lisäksi huomautti lainatoimikunta, että kaupunginvaltuuston viime aikoina päättäessä obligatsioonilainain hankkimisesta oli lainan suuruutta määrättäessä otettu huomioon sekä lainavaroista aikaisemmin maksettaviksi osotetut summat että nekin menot, mitkä lähivuosina luultavasti oli sellaisilla varoilla suoritettava. Tähän nähden oli lainoja otettu melkoista suuremmat määrät, kuin jo päätetyt menot olivat vaatineet, sekä ylijäämä varattu vastaisiin menoihin. Näin varattujen varain käyttämisen edellytyksenä oli kuitenkin ollut, että lisätty kaupunginvaltuusto oli kussakin eri tapauksessa tehnyt siitä päätöksen ja että k. senaatti oli päätökset vahvistanut.

Olettaen kaupunginvaltuuston tälläkin kertaa aikovan menettellä samalla tavalla oli toimikunta koettanut hankkia tietoja niistä suuremmista yrityksistä, joita lähivuosina olisi toteutettava ja joita varten lainavaroja tarvittaisiin. Toimikunta olikin saanut tietää, että läheisessä tulevaisuudessa olisi tehtävä päätöksiä seuraavista suuremmista asioista, joista menot oli laskettu alempana mainittuihin määriin:

Hakaniementorin kauppahalli	Smk	200,000: —
Uusi teurastamo	„	3,000,000: —
Kaupungin ammatti- ja käsityöläiskoulujen yhteinen talo 600,000: —, ehdollisesti	„	1,100,000: —
Sörnäsän rautatielinjan pohjoispuolella olevain maa-alueiden järjestämisen alottaminen	„	5,000,000: —
Sörnäsän ja Busholman satamarakennukset 2,000,000: — tai	„	3,000,000: —
Katajanokan satamarakennusten valmiiksi saattaminen	„	1,000,000: —
Meilansin erään osan järjestäminen asuntoteiksi	„	1,500,000: —
Uusi kaupungintalo	„	3,000,000: —
Vesijohtolaitoksen edelleen laajentaminen	„	1,000,000: —
		<u>Smk 18,800,000: —</u>

Tämä summa ynnä kaupunginvaltuuston jo myöntämät määrät nousivat tasaluvuin 25,000,000 markkaan.

Jo myönnettyistä rahamääristä tulisi ainoastaan sähkölaitoksen laajentamiseen osotettu käytettäväksi kaupungille tuloa tuottaviin

tarkoituksiin. Lähiaikoina odotettavana olevista menoista taas oli suuri osa semmoisia, jotka lisäsivät kaupungin tuloja.

Se lisääntynyt velkataakka, minkä kaupunki saisi kannettavakseen ottamalla lainan edellä mainittuja tarkoituksia varten, ei kävisi kaupungille niin rasittavaksi, kuin summan suuruuden johdosta voisi olettaa, koska tästä johtuvat, budjettia rasittavat vuotuismaksut suureksi osaksi korvaantuisivat lisääntyneillä tuloilla niistä yrityksistä, joihin suurin osa rahoista käytettäisiin. Muut, välittömästi tuloa tuottamattomat tarkoitukset, joihin lainaa käytettäisiin, olivat taas sellaisia, joita kaupunki jatkuvan kasvamisensa ja kehityksensä vuoksi ei voinut olla tyydyttämättä. Lainan vuotuismaksuista korvautuisi siten laskelman mukaan 60 % niistä yrityksistä saaduilla tuloilla, joihin varat oli käytetty, ja 40 % jäisi kunnan veroa maksavien jäsenten suoritettavaksi lisääntyneillä kunnallisveroilla.

Edellä esitettyihin seikkoihin katsoen ei toimikunta ollut epäillyt puoltaa 25,000,000 markan suuruisen obligatsioonilainan ottamista.

Mitä lainan ottamisaikaan tuli, näyttivät nykyolot oikeuttavan päättelemään, että lainakysymys olisi ajettava niin pitkälle, että lainan ottamisesta olisi olemassa vahvistettu päätös, jonka pohjalla sitten suotuisain olojen ilmaantuessa voitaisiin hetimiten ryhtyä lopullista lainasopimusta tekemään.

Samoin kuin 1909 vuoden lainaa otettaessa oli laita, näytti nytkin olevan soveliainta, ettei lainatoimikunnan tehtävää rajoitettaisi määräämällä lainan summaa, vielä vähemmin vahvistamalla korkokantaa, vaan että lisätty kaupunginvaltuusto ainoastaan määräisi lainan vuotuismaksun ja takaisinmaksuajan rajat, jolla pohjalla lainan sitten saisi hankkia. Tältä kannalta lähtien oli toimikunta arvellut olevan ehdottaminen, että lainan vuotuismaksu määrättäisiin 1,400,000 markaksi sekä lainan takaisinmaksuaika samaten kuin vuonna 1909 oli laita vähintään 40 ja enintään 60 vuodeksi, koska yritykset, joiden toteuttamiseksi laina otettiin, olivat sen laatuisia, että ne tulivat vastaisenkin sukupolven hyväksi.

Lainatoimikunnan esitystä esiteltäessä päätti 1) kaupunginvaltuusto palauttaa asian toimikuntaan, johon lisäksi valittiin valtioneuvos M. Hallberg ja todellinen valtioneuvos A. Gripenberg ja jonka tulisi koettaa supistaa ehdotettua lainasummaa.

Tämän johdosta esitti lainatoimikunta kirjelmässä maaliskuun 2 päivältä, että toimikunta kaikkia asiaan vaikuttavia, kirjelmässä lähemmin mainittuja seikkoja harkittuaan oli tullut siihen käsitykseen, että ehdotettu lainasumma ei ollut liiallinen, vaan olisi pysy-

1) Valt. pöytäk. helmik. 21 p. 44 §.

tettävä sinällään, ja esitti toimikunta sentähden ainoastaan, että kaupunginvaltuusto tekisi päätöksensä toimikunnan aikaisemman ehdotuksen mukaisesti.

Asiaa lisätylle kaupunginvaltuustolle esiteltäessä päätti ¹⁾ tämä: että kaupungin tarpeisiin oli otettava korkoa kasvavia obligatsioneja vastaan kuoletuslaina takaisin maksettavaksi vähintään 40 ja enintään 60 vuoden kuluessa;

että lainan vuotuismaksu oli oleva enintään 1,400,000 Suomen markkaa;

että lainan sai ottaa joko yhdellä kertaa tai vähin erin;

että näillä lainavaroilla maksettaisiin edellä luetellut, kaupunginvaltuuston lisätyin luvuin jo päättämät menot sekä että ylijäämä, sikäli kuin sitä ei tarvittaisi pääomanalennuksen ja lainan kustannusten suorittamiseen, käytettäisiin muihin lisätyn kaupunginvaltuuston vastedes hyväksymiin tarkoituksiin, edellyttäen että, ennenkuin mitään osaa siten varattuja lainavaroja käytetään, k. senaatin vahvistus päätökselle joka kerta hankitaan; sekä

että varsinaisen valtuuston tuli hankkia asianmukainen vahvistus edellä mainitulle päätökselle ja ryhtyä kaikkiin lainan ottamiseksi tarpeellisiin muihin toimenpiteisiin.

Varsinainen kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ sen jälkeen k. senaatilta hankkia vahvistuksen lisätyn valtuuston päätökselle puheena olevan obligatsioonilainan ottamisesta ja valtuuttaa edellä mainitun lainatoimikunnan ryhtymään keskusteluihin lainan hankkimisesta sekä, sittenkun asianmukainen vahvistus puheena olevalle lisätyn valtuuston päätökselle oli saatu, kaupungin puolesta laatimaan ja allekirjoittamaan lainasopimuksen, ja tuli lainatoimikunnan aikansa tehdä valtuustolle ilmoitus asian päättymisestä.

Maistraatin kirjelmässä toukokuun 20 päivältä ilmoitettiin ³⁾ kaupunginvaltuuston tiedoksi, että senaatti oli mainitun kuukauden 9 päivänä vahvistanut lisätyn valtuuston päätöksen usein mainitun obligatsioonilainan ottamisesta.

Kirjelmässä toukokuun 15 päivältä ilmoitti edellä mainittu lainatoimikunta tehneensä konsortсион kanssa, johon kuuluivat Vereinsbank in Hamburg, Dresdner Bank in Hamburg ja herrat Joh. Berenberg, Gossler & C:o Hampurissa, Allgemeine Elsässische Bankgesellschaft Strassburgissa, herrat J. Henry Schröder & C:o Lontoossa, Skandinaviska kreditaktiebolaget Göteborgissa, Bankaktiebolaget Norra Sverige Tukholmassa sekä Pohjoismaiden osakepankki kaupaa ja teollisuutta varten ja Privatbanken i Helsingfors, aktiebolag,

¹⁾ Lis. valt. pöytäk. huhtik. 4 p. 2 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 4 p. 2 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. toukok. 30 p. 16 §.

Helsingissä, sopimuksen 1,000,000 Englannin punnan eli 25,150,000 Suomen markan suuruisen lainan ottamisesta 4 1/2 %:n obligatsioneja vastaan, joka laina keskimäärin 1,272,644 Suomen markan suuruisin vuotuismaksuin täydellisesti kuoleutuisi viidessäkymmenessä vuodessa, ja lähettäen valtuustolle lainan obligatsioonitekstin ja kuoletuussuunnitelman ehdotuksen esitti toimikunta, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

k. senaatilta hakea vahvistusta obligatsioonitekstin ja kuoletuussuunnitelman ehdotukselle; sekä

että obligatsioonit kaupungin ja sen rahatoimikamarin puolesta allekirjoittaisi yksi kamarin jäsen, varmentaisi jokin kamarin virkamiehistä ja rahatoimikonttorissa kirjaan panisi jokin konttorin virkamiehistä.

Tämän lainatoimikunnan esityksen valtuusto kaikin puolin hyväksyi ¹⁾.

Kaupunginvaltuuston vuodeksi 1912 vahvistama ²⁾ meno- ja tulosaäntö osottaa, 1911 vuoden rahasääntöön verraten, seuraavat loppusummat:

1912 vuoden
meno- ja tulo-
sääntö.

Menot:		1912.	1911.
I. Kaupungin velat	Smk	3,451,521: 84	2,335,241: 22
II. Kaupungin virastot	„	360,193: 32	372,576: 64
III. Kunnallishallinto	„	712,235: 83	612,576: 66
IV. Katu- ja laiturivalaistus ..	„	299,800: —	281,000: —
V. Palolaitos	„	166,719: 50	161,735: —
VI. Poliisilaitos	„	350,562: 61	354,662: 61
VII. Terveysten- ja sairaanhoito	„	980,799: 37	877,383: —
VIII. Vaivaishoito	„	656,460: —	615,730: —
IX. Opetus- ja sivistyslaitokset	„	1,930,072: 54	1,907,097: 14
X. Kaupungin yleiset rasitukset	„	605,098: 96	524,670: 96
XI. Kauppahallit	„	36,650: —	36,650: —
XII. Kaupungin teknilliset laitokset	„	4,782,538: 07	882,440: —
XIII. Yleiset työt	„	6,067,643: 50	6,115,298: 11
XIV. Eläkkeet ja apurahat	„	64,099: 67	39,202: 17
XV. Sekalaiset menot	„	831,323: 95	514,990: —
Yhteensä	Smk	21,295,719: 16	15,631,253: 51

¹⁾ Valt. pöytäk. toukok. 30 p. 17 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:ot 48, 58 ja 68 sekä valt. pöytäk. jouluk. 30 p. 1 §.

Tulot:		1912.	1911.
Säästö	Smk	1,600,000: —	350,000: —
I. Korot ja kuoletusapumak-			
sut	”	2,619,621: 07	654,500: —
II. Tontinlunastukset	”	1,100,000: —	1,100,000: —
III. Kaupungin kiinteä omai-			
suus.....	”	720,320: —	658,850: —
IV. Tonttiverot	”	4,000: —	4,000: —
V. Tuloa tuottavat oikeudet..	”	1,508,500: —	1,513,500: —
VI. Sekalaiset tulot	”	790,145: —	685,052: —
VII. Valtioavut.....	”	292,903: —	497,318: —
VIII. Kaupungin teknilliset lai-			
tokset.....	”	3,887,555: —	1,595,000: —
IX. Puhtaanapitolaitos	”	230,100: —	209,000: —
X. Lainat.....	”	4,007,590: —	4,045,252: 30
XI. Taksoitus	”	4,534,985: 09	4,318,781: 21
Yhteensä Smk		21,295,719: 16	15,631,253: 51

1912 ja 1911 vuoden rahasääntöjen väliset eroavaisuudet joh-
tuvat pääasiallisimmin seuraavista seikoista:

Menot.
Kaupungin
velat.

I pääluokan, Kaupungin velat, kohdalle otettiin 1912 vuoden menosääntöön vuotuismaksut ja lainakustannukset kaupungin obligatsioonilainoille vahvistettujen kuoletussuunnitelmain ja lainakontrahdeissa olevain määräysten mukaisesti. Uusina erinä merkittiin: 1911 vuoden obligatsioonilainan ¹⁾ kuoletus, korko, provisio- nit, kurssierotukset y. m. 1,279,421 markkaa 10 penniä ja Kallion uutta kansankirjastotaloa varten otetun lainan kuoletus 150,000 markkaa. Seuraavat 1911 vuoden menosäännön erät poistuivat: Bölen talon hallintaoikeuden lunastusta varten otetun lainan pääomansuoritus 40,000 markkaa, Makasiininrannan tavaravajan korotusrakennusta varten otetun lainan kuoletus 100,000 markkaa, laiva- veistämöntonttien kauppahinnan korko 22,500 markkaa sekä kassa- kreditiivien ja lainain korko y. m. 125,000 markkaa. Tämän pää- luokan menot osottavat lisäännystä 1,116,280 markkaa 62 penniä.

Mainitun pääluokan menosäännön vahvistamisen yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto sen täytäntöönpanovallan nojalla, minkä lisätty valtuusto sille oli antanut laivaveistämöntonttien ostosta kau- pungille päätettäessä, hyväksyä rahatoimikamarin menettelyn 1911 vuoden obligatsioonilainasta kerrallaan maksaa mainittujen tonttien koko kauppahinnan, joka ei vielä ollut kokonaisuudessaan mak- settavaksi erääntynyt, mutta samalla määrätä, että kamarin tulee

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 173 ja seur.

lainavaroja vastedes käytettäessä noudattaa sitä menettelyä, että valtuuston päätös hankitaan joka kerta kun sellaiseen toimenpiteeseen näyttää olevan ryhdyttävä.

II pääluokan, Kaupungin virastot, kohdalle otettiin maistraatin neuvosmiesten ja notaarien viransijaisten palkkioiksi kaikkiaan 1,600 markkaa 1). — Osaston „Raastuvanoikeus“ kohdalle merkittiin niinkään puheenjohtajain, jäsenten, notaarien ja kaupunginviskaalien viransijaisten palkkioita yhteensä 6,250 markkaa 2). Yhden kaupunginviskaalin palkankorotus, 800 markkaa, poistui viranpitäjän kuoleman johdosta. — Osastoon „Maistraatin ja raastuvanoikeuden yhteiset apulaiset ja palvelusmiehet“ pantiin m. m. palkankorotusta aktuaarille 1,500 markkaa, kanslistille 300 markkaa ja raatihuoneenrengille 100 markkaa, palkankorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta kaupunginpalvelijoille yhteensä 383 markkaa 35 penniä, palkkiota maistraatinsihteerin, registraattorin ja kanslistin viransijaisille yhteensä 450 markkaa 1) sekä palkkiota yhdelle maistraatin kansliaan lisäksi asetettavalle kaupunginpalvelijalle 1,600 markkaa. — „Ulosotto toimi“ nimiseen osastoon merkittiin palkkionkorotusta toiselle kaupunginvoudille 1,000 markkaa sekä palkankorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta ulosottoapulaisille yhteensä 883 markkaa 33 penniä. Ulosottolaitoksen käytettävänä olevan huoneiston vuokra oli 1911 vuoden menosääntöön epähuomiosta merkitty 3,660 markaksi, vaikka se todellisuudessa oli 3,160 markkaa, mikä virhe nyt oikaistiin. — Osastosta „Sekalaista“ poistui eduskuntavaalien kustannuksia varten oleva 25,000 markan määräraha. — Tämän pääluokan kohdalla osottaa menojen kokonaissumma vähennyistä 12,383 markkaa 32 penniä.

III pääluokan, Kunnallishallinto, kohdalla merkittiin rahatoimikamarin vuosirahansääntöön palkankorotusta 5 vuoden palveluksesta sihteerille ja apulaissihteerille, edelliselle 583 markkaa 33 penniä ja jälkimäiselle 291 markkaa 67 penniä, sekä korotettiin arvaamattomien tarpeiden määräraha 10,000 markasta 15,000 markkaan. — Rahatoimikonttorin vuosirahansääntöön pantiin palkankorotuksena 5 tai 10 vuoden palveluksesta kaupunginkamreerille 416 markkaa 67 penniä, vanhemmalle kaupunginkirjanpitäjälle 366 markkaa 67 penniä ja yhdelle nuoremalle kaupunginkirjanpitäjälle 75 markkaa sekä henkilökohtaisena palkanlisäyksenä yhdelle vahtimestarille 200 markkaa, korotettiin ylimääräisten apulaisten määrärahaa 2,000 markalla, verolippujen jakelumäärärahaa 1,000 markalla ja tarverahain määrärahaa 1,500 markalla sekä lisättiin erät 600 markkaa rahainperimistä ja 1,800 markkaa 1892 vuoden

Kaupungin
virastot.

Kunnallis-
hallinto.

1) Ks. tätä kert. siv. 114 ja 115. — 2) Ks. tätä kert. siv. 116—120 ja 121.

obligatsioonilainan uusien emälippujen painatusta varten. — Osastoon „Liikennekonttori“ merkittiin palkankorotuksena 5 tai 10 vuoden palveluksesta kamreerille 333 markkaa 33 penniä, yhdelle vanhemmalle kirjurille 275 markkaa ja kirjanpitäjälle 220 markkaa, henkilökohtaista palkkionlisäystä kamreerille 1,000 markkaa, palkkionkorotusta kahdelle nuoremmalle kirjurille ja kirjanpitäjälle 300 markkaa kullekin sekä palkankorotusta yhdeksälle vahtimestarille 300 markkaa kullekin. Ylimääräisten apulaisten määrärahaa korotettiin 1,590 markalla. Uutena eränä merkittiin 1,200 markkaa kamreerin apulaisen palkkioksi. Sitä vastoin vähennettiin tarverahain määrärahaa 3,000 markalla sekä polttoaineiden, valaistuksen, vedenkulutuksen ja kaluston määrärahaa 1,000 markalla.

Polttoaine- ja
valaistusmää-
rarahain laske-
minen.

Liikennekonttorin vuosirahansäännön vahvistamisen yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto, että kaupungin viranomaisten, hallitusten ja lautakuntain on vastedes erikseen laskettava polttoaineisiin ja valaistukseen käytettävät määrärahat sekä menosääntöehdotuksiaan perille lähettäessään ilmoitettava polttoaineiden kulutusmäärä lähinnä edellisenä vuonna, syyskuun 1 päivästä lukien.

Osastoon „Satomakonttori“ merkittiin m. m. satamakapteenille ja satamakonttorinkirjanpitäjälle tulevain kannantaprosenttien korotusta, edelliselle 240 ja jälkimäiselle 145 markkaa, palkankorotusta 5 vuoden palveluksesta satamakonttorinkirjanpitäjälle 116 markkaa 67 penniä sekä palkankorotuksia kassanhoitajalle 250 markkaa, vanhemmalle vahtimestarille 200 markkaa ja nuoremmalle vahtimestarille 400 markkaa. 1911 vuoden rahäsäännössä olevan „satamaviskaalin palkkio 400 markkaa“ nimisen erän sijasta merkittiin kahta satamaviskaalia varten yhteensä 1,200 markkaa. Uutena eränä merkittiin 1,600 markan palkka yhdelle tarkastuskonstaapelille, jonka tulee järjestää kaupungin rantasilloilla ja rannoilla olevain varastopaikkain olot sekä tehokkaasti valvoa, että näitä varastopaikkoja käytetään kaupunginviranomaisten määräämään tarkoitukseen. — Osastoon „Kaupungin yleisten töiden hallitus ja rakennuskonttori“ merkittiin palkankorotuksena 5 vuoden palveluksesta kaupunginarkkitehdille 83 markkaa 33 penniä, geodeetin palkka korotettuna 3,000 markasta 5,000 markkaan ja palkankorotuksena hänelle 10 vuoden palveluksesta 400 markkaa sekä korotettiin tarveaineiden y. m. määräraha 10,000 markasta 13,000 markkaan. Avustavan kaupunginasemakaava-arkkitehdin palkkaamiseksi merkittiin 6,000 markkaa ja huonerakennusosaston huoneiston vuokraa varten 2,660 markkaa. — Osastoon „Tilastokonttori“ merkittiin palkankorotusta 5 vuoden palveluksesta aktuaarille 112 markkaa 50 penniä sekä ylimääräisten apulaisten palkkaamiseen 4,800 markkaa. Kunnalliskalenterin julkaisukustannuksia varten aikaisemmin ollut 1,200 mar-

kan määräraha poistui. — Osastossa „Erityiset lautakunnat ja virkailijat“ korotettiin verotusvalmistelukunnan jäsenten arviomääräraha 2,400 markasta 3,000 markkaan. 1911 vuoden menosäännössä tarverahoja, apulaisia, siivoamista ja vahtimestaria varten olevan 15,000 markan määrärahan sijasta merkittiin seuraavat arviomäärärahat: ylimääräiset apulaiset 11,400 markkaa, ensitietojen hankkiminen 800 markkaa, palvelijasto ja siivoaminen 1,200 markkaa sekä tarverahat 2,000 markkaa. Työväenasiain lautakunnan sihteerin kesäloman aikaisen viransijaisen palkkaamiseksi merkittiin 100 markkaa ¹⁾. Kunnan työnvälitystoimiston johtajan ja saman toimiston miesapulaisen henkilökohtaisena palkanlisäyksenä merkittiin, edellisen 500 ja jälkimäisen 300 markkaa. Kasvatustalouden vuosirahansäännössä korotettiin vahtimestarin palkkiota 150 markalla ja tarverahain y. m. määrärahaa 300 markalla, jota paitsi siihen merkittiin talouden- ja kassanhoitajan palkkaamiseksi 1,200 markkaa. Muinaismuistolautakuntaa varten olleen 1,000 markan määrärahan sijaan panttiin kaupunginvaltuuston vahvistama, 3,600 markkaan päättyvä Helsingin kaupungin museolautakunnan menosääntö ²⁾. Kunnan työväenasuntojen hallintolautakunnan vuosirahansääntöön tuli lisäksi 1,200 markan arviomääräraha Hietaniemenkadun n:oissa 5—23 olevain asuntojen viereisten istutusten y. m. kunnossapitoa sekä 4,900 markkaa mainittuihin asuntoihin kuuluvain pihamaiden tasotusta ja katuojalaitteita varten, jota vastoin tarverahain y. m. määrärahoja vähennettiin kaikkiaan 2,500 markalla. Rakennustarkastuksen vuosirahansääntöön tuli lisäksi tilapäinen 6,000 markan määräraha, maistraatin määräyksestä tarpeen mukaan käytettäväksi teknillisesti sivistyneen ammattimiehen palkkaamiseksi tarkastamaan m. m. betonkirakenteita. Tähän osastoon panttiin oikeusaputoimiston menot kaupunginvaltuuston asiasta aikaisemmin tekemäin päätösten ³⁾ mukaisesti muutoin, paitsi että toimiston huoneiston vuokra merkittiin välikirjan mukaisesti 900 markaksi. Toimiston menosääntö nousi siten 12,200 markkaan. Hiljattain perustetun revisionilaitoksen vuosirahansääntö laadittiin kaupunginvaltuuston siitä aikaisemmin tekemän päätöksen ⁴⁾ mukaisesti, mutta siihen merkittiin lisäksi vuositilitarkastajain palkkiot, 6,200 markkaa, ja kaupungin irtaimen omaisuuden katsastusmiesten palkkiot, 800 markkaa, jotka palkkiot aikaisemmin olivat olleet merkittyinä XV pääluokan, Sekalaiset menot, kohdalle. Revisionilaitoksen vuosirahansääntö nousi siten 32,000 markkaan. — Puheena olevan pääluokan menot osotavat lisäennystä 99,659 markkaa 17 penniä.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 128. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 129. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 130. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 130 ja 131.

Katu- ja laituri-
valaistus.

IV pääluokan, Katu- ja laituri- valaistus, kohdalla kohosivat kaikkien osastojen menosäännöt, „Kaasuvalaistus“ nimisen osaston 6,200 markalla, „Sähkövalaistus“ nimisen 9,000 markalla, „Petroli- valaistus“ nimisen 3,100 markalla ja „Laiturien ja tavaravajain yli- määräinen valaistus“ nimisen osaston 500 markalla. Viimeksi mai- nittuun osastoon tuli lisää määräraha sähkövalaistuksen laittamiseksi Pohjoissataman T-muotoiselle rantasillalle. Tämä pääluokka osottaa siis menojen lisäännystä 18,800 markkaa.

Palolaitos.

V pääluokan, Palolaitos, kohdalla lisättiin osastossa „Palkat ja muut edut“ kersanttien lukua yhdellä, korpraalien kahdella, toi- sen luokan konstaapelien kahdella ja kolmannen luokan konstaa- pelien niinikään kahdella sekä korotettiin vastaavia palkkauseriä tämän johdosta yhteensä 5,040 markalla. Lisäksi korotettiin ruuan- pito- ja vaatetusmäärärahoja, edellistä 2,409 ja jälkimäistä 900 mar- kalla, sekä osotettiin 1,000 markkaa alipäällystön vaatetusavuksi. 1911 vuoden menosäännössä oleva määräraha Hermannin paloase- man miehistön palkkaamiseksi 6 kuukauden aikana, 4,054 markkaa 50 penniä, poistui. — Osastossa „Palotalli, 21 hevosta“ korotettiin yhteensä 2,100 markalla kaikkia muita määrärahoja, paitsi 350 mar- kan määrärahaa yhden hevosen ylläpitoa y. m. varten Hermannin paloasemalla, joka määräraha poistui. — Osastossa „Lämmitys, va- laistus, puhtaanapito ja vedenkulutus“ vähennettiin polttopuiden mää- rärahoja yhteensä 1,100 markalla. — „Palokalut ja kalusto“ sekä „Sekalaista“ nimisten osastojen menosääntöjä korotettiin, edellisen 3,940 ja jälkimäisen 100 markalla. — Aikaisemmin ollut vapaaehtoisen palokunnan määräraha, 5,000 markkaa, poistui. — Tämän pää- luokan menot osottavat lisäännystä 4,984 markkaa 50 penniä.

Poliisilaitos.

VI pääluokan, Poliisilaitos, kohdalla vähennettiin „Virkahuo- neistot“ nimisessä osastossa kirjapainon ja varuskamarin määrä- rahaa 100 markalla. — Osastosta „Sekalaista“ poistui 1911 vuoden menosäännössä poliisiarkiston laittamista varten ollut 4,000 markan määräraha. — Tämän pääluokan menot osottavat siis vähenemistä 4,100 markkaa.

Terveysten- ja
sairaanhoito.

VII pääluokan, Terveysten- ja sairaanhoito, kohdalle merkittiin osastoon „Terveystenhoitolautakunta“ lautakunnan vahtimestarille henkilökohtaista palkanlisäystä 240 markkaa. — Osastossa „Lääkärit ja sairaanhoitajat“ korotettiin Töölön alueen aluelääkärin palkkaa 400 markalla, määrärahoja kunnan sairaanhoitajattaria varten, joiden luku lisättiin seitsemästä kahdeksaksi, 3,600 markalla ja alue- lääkärien kesäloman aikaisten viransijaisten palkkioita 300 markalla sekä lisättiin 4,000 markkaa toisen aluelääkärin palkkaamiseksi Kallion alueelle ja 600 markkaa lääkelaikojen oston 1) ynnä 2,100

1) Ks. tätä kert. siv. 132.

markkaa apulaisen palkkaamiseksi ensimmäiselle kaupunginlääkärille 1). — Osastoon „Marian sairaala“ merkittiin nimikkeen „Sisätautien osasto“ kohdalle palkankorotusta 5 vuoden palveluksesta yllääkärille 800 markkaa ja kolmelle hoitajattarelle yhteensä 180 markkaa, korotettiin oppilaiden opetusmäärärahaa 300 markalla ja kaluston kunnossapitomäärärahaa 1,000 markalla, osastonhoitajatarten lukua lisättiin yhdellä, alihoitajatarten niinkään yhdellä ja siivoojatarthen kahdella sekä korotettiin tämän johdosta vastaavia palkkauseriä kaikkiaan 1,860 markalla. Lisäksi pantiin 500 markan määräraha seerumitutkimusta varten. Ylimääräisen sairaanhoidon määrärahaa vähennettiin 400 markalla ja tuberkulosipaviljongin siivoojattaren palkkauserä, 336 markkaa, poistui. Kulkutautien osaston kohdalle merkittiin palkankorotusta 5 vuoden palveluksesta kahdelle hoitajattarelle yhteensä 55 markkaa, jota paitsi korotettiin ylimääräistä sairaanhoitoa, lääkkeitä, kaluston kunnossapitoa ja sairashuoneiden desinfioimista y. m. varten olevia määrärahoja kutakin 2,800 markalla, 2,000 markalla, 2,000 markalla ja 2,500 markalla. Kirurgisen osaston kohdalle merkittiin palkankorotusta 5 tai 10 vuoden palveluksesta yllääkärille 100 markkaa ja neljälle hoitajattarelle yhteensä 185 markkaa, lisäksi pantiin yhden osastonhoitajattaren palkkaus 840 markkaa sekä korotettiin hierojan palkkiota 200 markalla ja kaluston kunnossapitoon ja ostoon käytettävää määrärahaa 2,000 markalla. Alihoitajatarten lukua vähennettiin yhdellä ja vastaavaa palkkauserää 540 markalla, minkä ohessa yhden hoitajattaren palkankorotus 5 vuoden palveluksesta, 60 markkaa, poistui. Talousosaston kohdalla merkittiin lisäksi yhden palvelijattaren palkkaus 240 markkaa, korotettiin ovenvartijan palkkausta 300 markalla sekä ruuanpitomäärärahaa 15,214 markalla 70 pennillä, polttoaineiden määrärahaa 4,300 markalla, hevosen ylläpitomäärärahaa 100 markalla ja sekalaisten menojen määrärahaa 1,800 markalla. Menot nimikkeen „Desinfioimislaitos“ kohdalla kohosivat kaikkiaan 1,000 markalla. Nimikkeen „Röntgenosasto“ kohdalle merkittiin kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen 2) mukaan määrärahoja yhteensä 12,400 markkaa. 1911 vuoden rahäsäännössä sairaanhoitajatarten ja siivoojatarthen kesälomaa varten olevan 3,000 markan määrärahan sijasta merkittiin 4,300 markkaa tuollaisen loman hankkimiseksi henkilökunnalle. — Osastojen „Humaliston varasairaala“ ja „Sairaanhoito Bölen tilalla“ menosääntöjä korotettiin, edellistä 1,187 ja jälkimäistä 300 markalla. — Osastoon „Poliklinikat“ tuli lisää 1,650 markan määräraha diakonissalaitoksen tuberkulootisten lasten kotia varten. Tämän määrärahan kaupunginvaltuusto myönsi vii-

1) Ks. tätä kert. siv. 132. — 2) Ks. tätä kert. siv. 134.

deksi vuodeksi, tammikuun 1 päivästä 1912 lukien, sillä ehdolla että ne viisitoista lasta, joita varten koti oli aiottu, ovat kotoisin Helsingin kaupungista sekä että diakonissalaitos lasten hoitoon nähden alistuu terveydenhoitolautakunnan tarkastukseen. — Osastoon „Terveyspoliisi“ merkittiin ylikaitsijantoimesta, jommoiseksi yksi kait-sijantoini oli muodostettu, korotettua palkkausta 300 markkaa sekä palkankorotusta 5 tai 10 vuoden palveluksesta käsiammattien ja työpaikkain tarkastajalle 425 markkaa ynnä ylikaitsijalle ja kait-sijoille yhteensä 250 markkaa, kotien desinfiomismääräraha korotettuna 3,000 markalla sekä kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen ¹⁾ mukaan määrärahoja yhteensä 4,200 markkaa desinfiomisen toimittamiseksi tuberkelitautisten asunnoissa. Uutena eränä tuli lisää palkkausta kahdelle nuoremmalle kait-sijalle yhteensä 4,000 markkaa, jota vastoin ylimääräisten kait-sijain määrärahaa vähennettiin 2,000 markalla. — Osastossa „Terveystoimisto“ korotettiin kuuden kait-sijan palkkausta kunkin 500 markalla sekä siivoamista ja vaatteiden pesua varten olevaa määrärahaa 100 markalla. Kahta uutta kait-sijantointia varten merkittiin yhteensä 4,000 markkaa. — Osastossa „Satunnaisia määrärahoja“ korotettiin rottain tappomäärärahaa 1,000 markalla, jota vastoin Leppäsuon koleraparakin ja ruumiinavaushuoneen lämmitystä varten ollut 600 markan määräraha poistui. — Tämän pääluokan kohdalle merkittiin kaupunginvaltuuston aikaisemmin myöntämät määrärahat ²⁾ väliaikaisia sairaaloita varten Puutarhakadun talossa n:o 4 16,204 markkaa, kolera-parakissa 36,400 markkaa, entisessä kaasutehtaassa 13,600 markkaa ja Hesperiassa 10,400 markkaa, sairaiden kuljetusta varten 2,000 markkaa, ylimääräistä desinfiointsijaa varten 666 markkaa 67 penniä sekä kulkutautisairaiden hoitamiseksi Marian sairaalan puupaviljongissa 3,600 markkaa. Satunnaisten kulkutautien aikana annettavaa sairaanhoitoa varten oleva määräraha korotettiin 18,000 markasta 25,000 markkaan. — Tämän pääluokan menojen kokonaissumma osottaa lisäännystä 103,416 markkaa 37 penniä.

Vaivaishoito.

VIII pääluokan, Vaivaishoito, kohdalla korotettiin osastossa „Vaivaishoitohallitus“ sihteerin palkkaa 600 markalla sekä kirjantäijän ja kassanhoitajan palkkaa niinikään 600 markalla, kaupungissa olevain kait-sijain ja maaseudun vakinaisten asiamiesten määrärahaa 1,500 markalla, tarkastusmatkain korvausmäärärahaa 200 markalla sekä kirjuriapulaisen palkkausmäärärahaa 300 markalla. Ylitarkastajan palkkausta varten merkittiin 6,000 markkaa ³⁾. — Osastossa „Vaivaistalo ja sen yhteydessä olevat laitokset“ koro-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 135. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 39 ja 40 sekä 133 ja 134. —

³⁾ Ks. tätä kert. siv. 137.

tettiin nimikkeen „Vaivaistalo“ kohdalla m. m. rengin palkkausta 120 markalla, vaatetusmäärärahaa 1,500 markalla, ruuanpitomäärärahaa niinkään 1,500 markalla, polttopuu- ja valaistusmäärärahaa 1,000 markalla, kaurain ja heinäin määrärahaa 400 markalla sekä sekalaisten menojen määrärahaa 2,500 markalla. Työlaitoksen menosäännössä korotettiin ruuanpidon ja sekalaisten menojen määrärahoja, edellistä 1,500 ja jälkinäistä 500 markalla. Nimikkeen „Hourinhoitolaitos ynnä Greijuksen lisähoitola“ kohdalle merkittiin m. m. palkankorotusta 5 vuoden palveluksesta naispuolisille hoitajille yhteensä 140 markkaa ja yhden uuden naishoitajan palkkaamiseksi 600 markkaa sekä korotettiin ruuanpitomäärärahaa 9,000 markalla, polttopuu- ja valaistusmäärärahaa 1,000 markalla sekä sekalaisten menojen määrärahaa 2,200 markalla. Sitä vastoin vähennettiin korjaustöiden määrärahaa 9,000 markalla.

Kun nimikkeiden „Vaivaistalo“, „Työlaitos“ ja „Hourinhoitolaitos ynnä Greijuksen lisähoitola“ kohdalla tehdyt „sekalaisten menojen“ korotukset olivat johtuneet siitä, että kaupunginkassaan nyttemmin oli suoritettava maksu vedenkulutuksesta, päätti kaupunginvaltuusto puheena olevan osaston vuosirahansäännön vahvistaessaan että, kun määrärahat on tarkoitettu käytettäväksi vedenkulutussmaksuihin, on ne erittäin menosääntöön merkittävä.

Vedenkulutus-
määrärahain
merkittäminen
menosääntöön.

Osastossa „Apurahoja ja kustannuksia laitoksen ulkopuolella olevia köyhiä varten“ korotettiin elätteelle annettuja henkilöjä, mielenvikaisia henkilöjä sekä suoranaisia apurahoja varten olevia määrärahoja kutakin 5,000, 6,000 ja 20,000 markalla, jota vastoin lääkkeiden määrärahaa vähennettiin 3,000 markalla.

Tässä yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto antaa rahatoimikamarin tehtäväksi vastedes vuosirahansääntöehdotuksen menopuolelle merkitä tarpeellisen määrärahan varattomain henkilöjen hoidon kustantamiseksi kaupungin sairaaloissa, jonka määrärahan vastapainona tulopuolella olisi sairaalain päivämaksujen vastaava lisäannus, ja tuli kamarin siihen nähden harkita, olisiko sijasta yleisessä sairaalissa nykyään kannettu maksu pantava mainitun kustannuksen laskemisen perusteeksi, vai olisiko otettava huomioon kaupungilla sairaalain voimassapidosta kutakin sijaa kohti olevat todelliset omat kustannukset, sekä niinkään ottaa harkittavaksi, eikö vastedes olisi meneteltävä niin, että sairaiden, jotka tosin ovat vähävaraisia, mutta kuitenkin kykenevät suorittamaan ainakin osan sairasmaksusta, maksettavaksi pantaisiin sairasmaksuja sen verran, kuin kussakin tapauksessa katsottaisiin kohtuulliseksi.

Määräraha
varattomain
henkilöjen hoi-
dattamiseksi
kaupungin sai-
raaloissa ja näi-
den potilaiden
päivämaksut.

Osastossa „Sekalaista“ korotettiin tarverahain määrärahaa 500 markalla. Uuden työ- ja vaivaistalon muuttoa varten aikai-

semmin ollut 10,000 markan määräraha poistui. — Tämä pääluokka osottaa menojen lisäännystä 40,730 markkaa.

Opetus- ja
sivistyslaitok-
set.

IX pääluokan, Opetus- ja sivistyslaitokset, kohdalla korotettiin osastossa „Käsityöläiskoulut“ ylempäin ja alempain käsityöläiskoulujen määrärahoja, edellistä 2,994 ja jälkimäistä 324 markalla. Nimikkeen „Valmistava poikain ammattikoulu“ kohdalle merkittiin palkankorotusta 5 vuoden palveluksesta yhdelle vakinaiselle opettajalle 350 markkaa, korotettiin kirjaston y. m. ja lämmitys- y. m. määrärahoja, edellistä 250 ja jälkimäistä 300 markalla, merkittiin 450 markan määräraha apulaisen kustantamiseksi vahtimestarille 9 kuukauden aikana sekä 100 markkaa oppilaskirjastolle. Höyläkoneen y. m. ostoja varten aikaisemmin ollut 2,880 markan määräraha poistui. Nimikkeen „Tyttyöjen ammattikoulu“ kohdalle merkittiin palkkionlisäystä yhdelle äidinkielen opettajattarelle 140 markkaa ¹⁾ sekä korotettiin kalusto- ja korjausmäärärahaa 300 markalla. — Osaston „Kauppaoppilaitokset“ menosäännössä korotettiin Liikemiesyhdistyksen toimeenpanemain iltakurssien määräraha 2,000 markasta 4,000 markkaan sekä merkittiin lisäksi 4,000 markkaa ruotsinkielistä kauppaopistoa varten ja 3,000 markkaa tilapäisenä järjestämispurahana mainitulle opistolle. Tätä vuosirahansääntöä vahvistaessaan päätti kaupunginvaltuusto myönnettyjen määrärahaehdoksi panna että Liikemiesyhdistyksen iltakurssissa kymmenen vapaaoppilassijaa varataan tästä kaupungista kotoisin oleville kurssien osanottajille ja että vapaaoppilassijat muissakin kauppaoppilaitoksissa on etupäässä varattava henkilöille, joilla on täällä kotipaikkaoikeus. — Osastoon „Kansakoulut“ merkittiin nimikkeen „Palkat“ kohdalle henkilökohtaista palkanlisäystä taloudenhoitajan apulaiselle 600 markkaa ²⁾, palkkausta molemmille lääkäreille kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen mukaisesti ³⁾, toiselle 7,300 ja toiselle 4,600 markkaa, palkankorotusta 5, 10 ja 15 vuoden palveluksesta opettajille ja opettajattarille yhteensä 4,320 markkaa 88 penniä, kalliinajanlisäystä opettajille ja opettajattarille yhteensä 2,333 markkaa 32 penniä sekä palkkoja kahdelletoista uudelle opettajattarelle yhteensä 24,000 markkaa. Veiston tuntiopettajia sekä syyslukukaudella todennäköisesti tarvittavia lisäopettajia varten olevia määrärahoja korotettiin, edellistä 1,000 ja jälkimäistä 2,000 markalla. Niinkään korotettiin vahtimestarien palkkausta yhteensä 4,350 markalla sekä johtajain ja johtajatarten palkkioita 100 markalla ynnä kansakoulujen jatkoloukkain opetusta varten olevaa määrärahaa 2,000 markalla. Voimistelun tuntiopettajatarten mää-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 138. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 139. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 140.

rärahaa vähennettiin 1,000 markalla, minkä ohessa poistuivat yksi 1,700 markan suuruinen opettajatarmääräraha, 1,050 markan määräraha opettaja F. O. Holmberg vainajan kuolinpesälle ja 1,920 markkaan nousevat palkkiot erityisen raittiusopetuksen antamisesta. Nimikkeen „Muut kustannukset“ kohdalla korotettiin köyhäin oppilaiden vaatetusapurahaa 1,000 markalla, vedenkulutusmaksujen määrärahaa niinkään 1,000 markalla sekä määrärahaa Viaporissa ja rajakkaisilla saarilla asuvien lasten käyttämiseksi kansakouluissa 170 markalla. Sekalaisia arvaamattomia menoja varten merkittiin 4,000 markkaa. Seuraavia määrärahoja vähennettiin: vuokrain 3,400 markalla, kouluhuonekalujen 3,000 markalla, valaistuksen 10,000 markalla, puhtaanapidon 6,500 markalla, huoneistojen ja talojen kunnossapidon 12,342 markalla sekä eläkeapumaksujen 575 markalla. Biologisten kokoelmain kuntoonpanoa varten ollut 800 markan määräraha poistui. Kansakoulujen menosääntö päättyi 1,392,708 markkaan 37 penniin. 1911 vuoden menosäännön vastaavat menot olivat 1,386,221 markkaa 14 penniä. — Osastossa „Tylsämielisten ja raajarikkoisten lasten opetus“ korotettiin määrärahoja kaikkiaan 600 markalla. — Osastossa „Pahantapaisten lasten turvakodit“, jonka vuosirahansääntöjen menomäärät entistä tarkemmin eriteltiin, korotettiin määrärahoja kaikkiaan 19,788 markalla 50 pennillä. — Osastoon „Helsingin kaupungin kirjasto“ merkittiin m. m. korotettua palkkaa kirjastonhoitajalle ja palkkaa kirjastonhoitajanapulaiselle kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen ¹⁾ mukaan yhteensä 8,000 markkaa sekä lainamaksujen poistamisen johdosta ¹⁾ määrärahoja kaikkiaan 4,765 markkaa työvoimain y. m. lisäämiseksi. Sitä paitsi tuli lisäksi määrärahoja yhteensä 2,300 markkaa kahden uuden amanuenssin palkkaamiseksi, 10,500 markkaa Sörnäsien uuden kirjastotalon sisustamiseksi ja 710 markkaa kirjoituskoneen hankkimiseksi. Polttopuita ja valaistusta, paloapumaksuja, lumenkuljetusta, vedenkulutusmaksuja, puhtaanapitoa ja arvaamattomia menoja varten olevia määrärahoja korotettiin kaikkiaan 2,450 markalla. Sitä vastoin vähennettiin vuokraa sekä luetteloiden painatusta varten olevia määrärahoja, edellistä 916 markalla 66 pennillä ja jälkimäistä 1,500 markalla. — Osaston „Muut kansanvalistustarkoitukset“ menosäännössä korotettiin kansallisteatterin määrärahaa 3,000 markalla, minkä ohessa soittokuntain määrärahat, kaikkiaan 45,000 markkaa, poistuivat ²⁾. — Tämän pääluokan menojen kokonaissumma osottaa lisäännystä 22,975 markkaa 40 penniä.

X pääluokan, Kaupungille kuuluvat yleiset rasitukset, kohdalla korotettiin majoituskustannusten määrärahaa 79,728 markalla, majoituslautakunnan kielenkääntäjän palkkausta 600 markalla ²⁾ sekä

Kaupungille
kuuluvat yleiset
rasitukset.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 141. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 142.

lautakunnan tarverahain määrärahaa 100 markalla. Tämä pääluokka osottaa siis menojen lisäännystä 80,428 markkaa.

Kauppahallit.
Kysymys kala-
kaupan järjes-
tämistä.

Vahvistaessaan XI pääluokan, Kauppahallit, menosäännön päätti kaupunginvaltuusto lähettää kysymyksen täkäläisen kalakaupan järjestämisestä koko laajuudessaan rahatoimikamariin, jonka tuli, hankittuaan siitä terveydenhoitolautakunnan lausunnon, valtuustolle antaa täydellinen ehdotus asiasta.

Kaupungin tek-
nilliset laitok-
set.

Sittenkun kaupunginvaltuusto budjettia järjestäessään vuonna 1910 oli antanut rahatoimikamarin toimeksi harkita, eikö XII pääluokan, Kaupungin teknilliset laitokset, menoeriä vastedes kävisi järjestäminen siten, että menopuolelle merkittäisiin kaikki teknillisten laitosten menot sekä tulopuolelle brutto- eikä nettotuloja, oli kamari budjettiehdotukseensa tämän pääluokan kohdalle merkinnyt kaikki ne teknillisten laitosten menoerät, joista tietoja tähän asti oli ollut vahvistetun rahasäännön liitteissä, joista valtuusto ne oli erittäin tarkastanut ja hyväksynyt.

Tämän johdosta päätti kaupunginvaltuusto:

että kaupungin yleiseen meno- ja tuloarvioon on vastedes täydellisesti merkittävä teknillisten laitosten meno- ja tulosäännöt;

että kulunkiarvioon on vastedes liitettävä teknillisten laitosten taloudellista tulosta osottava taulu, siten järjestettynä, kuin laadittu kaavake osotti; sekä

että teknillisten laitosten kirjanpito on näiden laitosten kamreeriosastojen tehtävä, ollen nämä velvolliset rahatoimikonttoriin lähettämään neljännesvuosibilansseihin tarvittavat tiedot.

Vesijohtolaitoksen menosääntöön merkittiin hoitoa varten 85,333 markkaa, käyttöä varten 178,500 markkaa, kunnossapitoa ja korjauksia varten 58,500 markkaa, sekalaisia menoja varten 62,850 markkaa, kuoletusta ja korkoa varten 408,000 markkaa sekä uutistöitä varten 385,050 markkaa 1), johon viimeksi mainittuun summaan myös oli luettu arviomäärärahoja yhteensä 29,000 markkaa vesimittarien, työkalujen ja kaluston ostoa varten. Vesijohtolaitoksen menosääntö päättyi siten 1,178,233 markkaan. — Kaasulaitoksen menosääntöön merkittiin hoitoa varten 79,834 markkaa, kaasunvalmistuskustannuksia varten 584,550 markkaa, sivutuotteita varten 43,500 markkaa, katuvalaistusta varten 68,500 markkaa, yksityistä kaasunkulutusta varten 47,000 markkaa ja johto-osastoa varten 29,200 markkaa, korjauksia ja kunnossapitoa varten 31,000 markkaa, sekalaisia menoja varten 18,500 markkaa, kuoletusta ja korkoja varten 367,921 markkaa 7 penniä, uutistöitä varten 47,000 markkaa 2), uusien lyhtyjien asettamista varten 60,500 markkaa sekä talojohtoja

1) Ks. tätä kert. siv. 91 ja 92. — 2) Ks. tätä kert. siv. 92.

ja kalustoa varten 91,000 markkaa eli siis kaikkiaan 1,468,505 markkaa 7 penniä. — Sähkölaitoksen menosääntöön merkittiin hoitoa varten 52,300 markkaa, käyttöä varten 332,000 markkaa, jakelua varten 89,000 markkaa, johtoverkkoa varten 20,000 markkaa, johtotöitä, varastoa ja korjauspajaa varten 28,000 markkaa, sekalaisia menoja varten 33,000 markkaa, kuoletusta ja korkoa varten 353,000 markkaa, voittovaroilla teetettäviä uutistöitä varten 528,500 markkaa — m. m. sähkötekniikko O. A. Blomqvistille sopimuksen mukaisen korvauksen viimeinen erä 110,000 markkaa, aktiebolaget Gottfr. Strömberg osakeyhtiölle 40,000 markkaa 1), laitokseen liittymisen helpottamiseksi myönnetyn etuannin suoritusta 100,000 markkaa, sähkövalaistuksen antamisesta Brändön ja Oulunkylän huvilayhdyskuntaan 30,000 markkaa 2), katujen sähkövalaistuksen kustannuksia arviolta 74,000 markkaa, kaapeli- ja johtotöiden teettämiseen 50,000 markkaa sekä 2,000 mittarin oston 100,000 markkaa — ynnä lainavaroilla teetettäviä uutistöitä varten 700,000 markkaa 3). Sähkölaitoksen menosääntö päättyi siis 2,135,800 markkaan. — Tämän pääluokan kohdalla nousi menojen kokonaissumma siis 4,782,538 markkaan 7 penniin.

Puheena olevan pääluokan menosääntöjä vahvistaessaan päätti kaupunginvaltuusto rahatoimikamariin edelleen valmisteltavaksi lähettää kysymyksen, miten teknillisten laitosten voittovarot olisi käytettävä.

Kysymys teknillisten laitosten kuoletusvarain käyttämisestä.

XIII pääluokan, Yleiset työt, kohdalle merkittiin osastoon „Rakennukset ja talot“ tässä kertomuksessa aikaisemmin mainittuja korjauksia y. m. varten määrärahoja kaikkiaan 146,067 markkaa 50 penniä 4). Vastaavat menot olivat 1911 vuoden menosääntön mukaan 106,834 markkaa 11 penniä. Lumenkuljetusta sekä erinäisiä korjauksia varten olevia määrärahoja korotettiin, edellistä 1,000 ja jälkimäistä 4,375 markalla. Uutistöitä varten merkittiin seuraavat määrärahat: uutta kulkutautisairaala varten 500,000 markkaa 5), kunnan uutta mielisairaala varten 600,000 markkaa 6), Hakaniementorin uutta kauppahallia varten 420,000 markkaa 7), Kallion uutta paloasemaa varten 107,500 markkaa 8), uutta työ- ja vaivaistaloa varten 58,500 markkaa 9), saman uutistöitä varten 373,340 markkaa 10), rankkurin asunnon muuttoa varten 9,000 markkaa 11), Aleksanterinkadun talon n:o 26 osto varten 400,000 markkaa 12), Neljännen linjan tontilla n:o 9 olevan Sedmigradskyn pien-

Yleiset työt.

1) Ks. tätä kert. siv. 151. — 2) Ks. tätä kert. siv. 148 ja seur. — 3) Ks. tätä kert. siv. 79. — 4) Ks. tätä kert. siv. 40 ja seur., 58, 59, 61, 63, 74, 78, 80, 81 ja 110. — 5) Ks. tätä kert. siv. 62 ja 63. — 6) Ks. tätä kert. siv. 61 ja 62. — 7) Ks. tätä kert. siv. 74 ja seur. — 8) Ks. tätä kert. siv. 59 ja seur. — 9) Ks. tätä kert. siv. 63. — 10) Ks. tätä kert. siv. 64 ja seur. — 11) Ks. tätä kert. siv. 90. — 12) Ks. tätä kert. siv. 57 ja 58.

tenlasten koulutalon ostoa ynnä sinne sisustettavaa koulukeittiötä varten 48,650 markkaa ¹⁾, Toukolan kansakoulutalon laudoitusta ja ulkopuolista maalausta varten 3,000 markkaa, Tehtaankadun kansakoulun erinäisiä sisäpuolisia maalaustöitä varten 3,850 markkaa, saman talon ulkopuolisia maalaustöitä varten 800 markkaa, Ratakadun kansakoulutalon sisäpuolista maalausta varten 6,500 markkaa, saman rakennuksen sähkövalojohtoja varten Helsingin kaupungin sähkölaitoksen antaman laskun mukaan 5,196 markkaa, vuosina 1910 ja 1911 alotettujen muutostöiden loppuun saattamiseksi Bengtsårin kasvatuslaitokseen kuuluvassa Södergårdin kivi-rakennuksessa 18,000 markkaa, sikalan laittamiseksi Bengtsåriin 8,000 markkaa, uuden vajan teettämiseksi Bengtsårin Östergårdiin 550 markkaa, Vanhankaupungin poliisivartiotuvan vierustan tasotusta y. m. varten 2,000 markkaa, Hermannin paloaseman tasotusta y. m. varten 1,500 markkaa, Hakaniementorin uutta käymälää varten 2,800 markkaa, Merisataman viereistä uutta käymälää varten 1,850 markkaa, Ruoholahden uutta käymälää varten 1,850 markkaa sekä Kolmikulmatorin uutta käymälää varten 1,500 markkaa eli määrärahoja kaikkiaan 2,574,386 markkaa 1911 vuoden menosäännössä olevan määrän 3,061,402 markan 30 pennin sijasta. — Osastoon „Kadut ja yleiset paikat“ merkittiin Kauppatorin länsiosan kiveämistä varten 15,800 markkaa ²⁾ sekä muita korjaus- ja kunnossapitotöitä varten kaikkiaan 179,600 markkaa ³⁾, yhteensä siis 195,400 markkaa 1911 vuoden menosäännön 268,650 markan sijasta, sekä uutistöitä varten kaikkiaan 1,379,200 markkaa ⁴⁾ mainitun menosäännön 1,402,500 markan sijasta. — Osastoon „Kanavat ja viemärit“ tuli nimikkeen „Korjaus ja kunnossapito“ kohdalle lisää 5,000 markan määräraha lokaviemärien huuhteluun käytetyn veden kustannuksia varten sekä merkittiin nimikkeen „Uutistyöt“ kohdalle määrärahoja yhteensä 333,350 markkaa ⁵⁾ 1911 vuoden menosäännön 217,350 markan sijasta. — Osastossa „Tiet“ osotettiin korjausta ja kunnossapittoa varten yhteensä 48,900 markkaa ⁵⁾ ja nimikkeen „Uutistyöt“ kohdalle merkittiin tien teettämiseksi rankkurin uuteen asuinpaikkaan 2,000 markkaa ⁶⁾. Vuoden 1911 menosäännön mukaan nousivat tämän osaston menot 10,000 markkaan. — Osastoon „Viertotiet“ merkittiin korjauksia ja kunnossapittoa varten määrärahoja yhteensä 27,000 markkaa ⁷⁾ 1911 vuoden menosäännön 26,100 markan sijasta. — Osastossa „Satamat“ osotettiin korjaus- ja kunnossapitotöitä varten kaikkiaan 92,450 markkaa ⁷⁾ 1911 vuoden menosäännön

¹⁾ Ks. tätä kert siv. 11 ja 12. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 92. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 93. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 12 ja 13 sekä 93—104. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. siv. 102. — ⁶⁾ Ks. tätä kert. siv. 90. — ⁷⁾ Ks. tätä kert. siv. 103.

147,000 markan sijasta sekä nimikkeen „Utistytöt“ kohdalla sou-tu- ja moottoriveneiden kytkylaiturin teettämiseksi Pohjoisrantaan 25,000 markkaa, isonlaisen ruoppauslaitoksen ynnä tarpeellisten proomujen ostoon 200,000 markkaa sekä Makasiininrannassa olevan 25 tonnin nostokranan laittamiseksi sähkövoimalla käyväksi 10,000 markkaa eli siis yhteensä 235,000 markkaa mainitun menosäännön 38,675 markan sijasta. — Osastoon „Istutukset“ merkittiin nimikkeen „Korjaus ja kunnossapito“ kohdalle määrärahoja yhteensä 158,560 markkaa 1) sekä uutistöitä varten 200,300 markkaa 2). Vastaavat määrärahat olivat 1911 vuoden menosäännön mukaan 153,331 markkaa 70 penniä ja 97,950 markkaa. — Osastoon „Puhtaanapitolaitos“ merkittiin määrärahoja yhteensä 294,400 markkaa 3) edellisen vuoden 234,700 markan sijasta. — Osastossa „Yleinen käymäläin puhtaanapito“ korotettiin miehistön ja ajomiesten palkkausmäärärahaa 15,000 markalla, rehujen määrärahaa 2,400 markalla, desinfioimisaineiden y. m. sekalaisten menojen määrärahaa 400 markalla ja rautatierahtien määrärahaa 15,000 markalla sekä osotettiin lisäksi arviomäärärahoja 2,400 markkaa rautatievaunujen korjaukseen, 4,250 markkaa 10 rikkainkuljetusvaunun ostoon, 3,600 markkaa Malmin kaatopaikalla olevan lastauslaiturin uudesti rakentamiseen ja sikäläisten rakennusten korjaukseen, 2,400 markkaa uuden kaivon teettämiseksi Malmille ynnä pumpun ja putkenosain hankkimiseksi siihen sekä 3,200 markkaa höyrykattilan ynnä putkijohtojen y. m. ostoon. Sitä vastoin vähennettiin makkiastiain y. m. ostoa varten olevaa määrärahaa 35,700 markalla. — Osaston „Työkalut“ menosääntöä korotettiin 12,500 markalla. — Osastosta „Sekalaista“ poistuivat kahden virutushuoneen ja kahden avonaisen virutuslaiturin korjausta varten olleet määrärahat yhteensä 6,000 markkaa. — Tämän pääluokan menojen kokonaissumma osottaa vähennystä 47,654 markkaa 61 penniä.

XIV pääluokan, Eläkkeet ja apurahat, kohdalle merkittiin vuonna 1911 myönnettyjä apurahoja kaikkiaan 5,430 markkaa 4). Sen johdosta että palokonstaapelinleski G. Hukkanen ja siivoojatar K. Ch. Sundmark, jotka olivat saaneet vuotuisia apurahoja yhteensä 420 markkaa, olivat vuoden varrella kuolleet, että sairaanhoitajatar E. Hjortille myönnetty 37 markan 50 pennin apuraha poistui sekä rakennusmestarinleski A. M. Nyholmin apuraha väheni 75 markalla, hänen lapsensa kun olivat saavuttaneet laillisen iän, vähenivät aikaisemmin myönnettyjä apurahoja varten olleet määrärahat 532 markalla 50 pennillä. Kaupungin virka- ja palvelusmiesten eläk-

Eläkkeet ja
apurahat.

1) Ks. tätä kert. siv. 104. — 2) Ks. tätä kert. siv. 108 ja seur. — 3) Ks. tätä kert. siv. 110. — 4) Ks. tätä kert. siv. 162—164.

keitä varten merkittiin 20,000 markan arviomääräraha. Tämä pääluokka osottaa siis menojen lisäännystä 24,897 markkaa 50 penniä.

Sekalaiset
menot.

XV pääluokan, Sekalaiset menot, kohdalla korotettiin paloapumaksujen määrärahaa 6,000 markalla, henkikirjoittajan huoneiston siivoamismäärärahaa 120 markalla, työntekijöille ruumiinvammasta maksettavan vahingonkorvauksen määrärahaa 800 markalla, eräisiin kaupungin taloihin y. m. hankittavan kaluston määrärahaa 3,000 markalla, puhelinmaksujen määrärahaa 500 markalla, taksoitettujen varain ja muiden tulojen vähennystä ja palautusta varten olevaa määrärahaa 35,000 markalla ja arvaamattomain tarpeitten määrärahaa 100,000 markalla sekä tuli lisäksi 139,250 markkaa Vallilan rakennustoiminnan avustusrahastoon ¹⁾, arviolta 8,000 markkaa kunnan asetus-kokoelman kodifioimista varten ²⁾, 8,850 markkaa Bengtsårin maatilaa varten, arviolta 22,000 markkaa pakkahuoneessa olevaa kaupungin työkuntaa varten ³⁾, 9,533 markkaa 95 penniä keittiöparakin rakennuttamiseksi poliisimaneesin vierelle ja kaluston hankkimiseksi siihen ⁴⁾ 13,380 markkaa vapaakaivojen y. m. vedenkulutusta varten ⁵⁾ sekä 500 markkaa eräiden kaupungin omistamain talojen ja huoneistojen vedenkulutusta y. m. varten. Sen sijaan vähennettiin Henrik Borgströmin Turholmassa olevan kansanpuiston määrärahaa 900 markalla ja poistuiivat vuositilintarkastajain ja kaupungin irtaimen omaisuuden katsastusmiesten palkkiot, yhteensä 7,000 markkaa ⁶⁾, köyhäinasianajajan ja hänen apulaisensa sekä köyhäinasianajokonttorin vuokran määrärahat, yhteensä 7,700 markkaa ⁶⁾, ynnä väenlaskun toimitamista varten ollut 15,000 markan määräraha. Tämä pääluokka osottaa siis menojen lisäännystä 316,333 markkaa 95 penniä.

Tulot.
Säästö.

Tulosääntöön merkittiin säästökseksi vuodelta 1911 kaikkiaan 1,600,000 markkaa mainitun vuoden tulosäännön 350,000 markan sijasta.

Korot ja kuole-
tusapumaksut.

I pääluokan, Korot ja kuoletusapumaksut, kohdalla laskettiin korkotulot kaupungin lainaobligatsioneista, tontinlunastuksista ja niistä lahjoitusrahastoista, joiden korot tulevat kaupungin hyväksi kukin 9,200 markkaa, 50,000 markkaa ja 4,000 markkaa suuremmiksi edellisen vuoden tulosäännön vastaavia määriä. Erää „Erinäisiä korkoja ja osinkoja“ korotettiin 780,000 markalla, sen johdosta että suurin osa 1911 vuoden obligatsioonilainaa oli sijoitettu pankkitalle tuksiin sekä luottolaitoksille annettuihin lainoihin. Teknillisten laitojen etuantien korot merkittiin 3,000 markkaa suuremmiksi aikaiempaa määräänsä. Tämän pääluokan kohdalle merkittiin teknil-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 164 ja seur. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 167 ja 168. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 123 ja seur. — ⁴⁾ Ks. 1910 vuod. kert. siv. 110 ja 111. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. siv. 143 ja 144. — ⁶⁾ Ks. tätä kert. siv. 181.

listen laitosten kaupunginkassaan maksettavat kuoletusapumaksut ja korot vesijohtolaitoksen osalta kaikkiaan 408,000 markaksi, kaasulaitoksen osalta 367,921 markaksi 7 penniksi sekä sähkölaitoksen osalta 353,000 markaksi. Tämän pääluokan kokonaistulot nousivat 2,619,621 markkaan 7 penniin 1911 vuoden tulosäännön 654,500 markan sijasta. Tulosäännön järjestykseen tehtyjen muutosten johdosta ei vertailu 1912 vuoden ja aikaisempain vuosien laskettujen tulojen kesken kuitenkaan anna oikeaa kuvaa todellisesta asianlaidasta.

III pääluokan, Kaupungin kiinteä omaisuus, kohdalla korotettiin osastossa „Kaupunkiin yhdistetty alue“ tuloeria vuokria rakennuksista ja tiloista sekä alppipaviljongista yhteensä 5,200 markalla, vuokria poliisin huoneistoista yhteensä 2,200 markalla ja kunnan työväenasunnoista 3,000 markalla, kalavesimaksuja 100 markalla, heinänteko- ja laidunmaksuja 850 markalla, satunnaisia maanvuokria 15,000 markalla sekä laivaveistämöalueen vuokraa 5,620 markalla. Uusina erinä merkittiin vuokria Bengtsärin kasvatuslaitoksesta 13,000 markkaa, laivaveistämöalueen rakennuksista 4,050 markkaa ja Aleksanterinkadun talosta n:o 26 arviolta 15,000 markkaa. Erää „Erinäisiä vuokria“ vähennettiin 6,000 markalla. Erä „Vuokria Fabianinkadun talon n:o 1 huoneistoista“ 7,400 markkaa poistui, koska kaupunki oli käyttänyt koko talon sairaanhoitotarkoituksiin sekä kesäkuun 1 päivästä 1912 vuokratta luovuttanut huoneistot Helsingin käsityökoululle. — Osastossa „Kaupungin maatilat“ korotettiin Äggelbyn y. m. tilojen maanvuokria 2,000 markalla sekä merkittiin uutena eränä tuloja Bengtsärin maatilasta 8,850 markkaa. — Tämän pääluokan tulojen kokonaissumma osottaa lisäännystä 61,470 markkaa.

V pääluokan, Tuloa tuottavat oikeudet, kohdalla korotettiin tuloeria tuulaaki Helsinkiin tuleviksi määrättyistä tavaroista 13,000 markalla, liikennemaksuja 50,000 markalla, satamamaksuja 10,000 markalla ja siltamaksuja 2,000 markalla. Vuoden 1911 rahasaännössä ollut 80,000 markan tuloera kaupungin osuudesta perunkirjoitusprosentteja poistui, koska kaupunki ei enää saa tällaisia tuloja. Tämä pääluokka osottaa siis tulojen vähennystä 5,000 markkaa.

VI pääluokan, Sekalaiset tulot, kohdalla korotettiin tuloeria henkilökohtainen vaivaismaksu 3,000 markalla, sairaanhoidosta Marian sairaalassa 10,000 markalla, kotien desinfioimisesta 3,000 markalla, korvausta köyhäin ylläpidosta 5,000 markalla, koiraveroa 1,000 markalla sekä klosettimaksuja 500 markalla. Vastike kaupungin menettämistä sakko-osuuksista oikaistiin 7,675 markan määräiseksi 7,532 markan sijasta. Majoituskustannusten korvaus laskettiin 75,650 markkaa suuremmaksi 1911 vuoden tulosäännössä olevaa määrää. Uusina erinä merkittiin Marian sairaalan oppilaiden pääsymaksuja arviolta 600 markkaa, mainitun sairaalan myydyistä ruuantähteistä

Kaupungin
kiinteä oma-
isuus.

Tuloa tuottavat
oikeudet.

Sekalaiset
tulot.

arviolta 1,400 markkaa sekä tuloja kaupungin työkunnasta 22,000 markkaa. Tulot työlaitoksesta sekä kaupungin terveydellisten tutkimusten laboratorista laskettiin, edellinen 5,000 ja jälkimäinen 500 markkaa vähemmiksi entistään. Tulot vaivahoitoilaiden töistä, 200 markkaa, poistuivat. Niinikään poistuivat kirjallainoista olleet tulot 11,500 markkaa, sen johdosta että kaupunginvaltuusto oli päättänyt ¹⁾ kaupunginkirjastossa kannetut kirjallainmaksut poistettaviksi. Tämä pääluokka osottaa siis tulojen lisäännystä 105,093 markkaa.

Kotien desinfi-
oimisesta
annettujen
laskujen peri-
minen.

Puheena olevan pääluokan tulosäännön vahvistamisen yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto antaa rahatoimikamarin toimeksi yksissä neuvoin terveydenhoitolautakunnan kanssa järjestää kohteissa toimitetusta desinfiomisesta annettujen laskujen perimisen.

Valtioavut.

VII pääluokan, Valtioavut, kohdalle merkittiin kansakoulujen valtioavut 200,240 markaksi 1911 vuoden tulosäännön 396,500 markan sijasta, kasvatustaitosten valtioapu 10,370 markaksi mainitun tulosäännön 18,700 markan sijasta sekä valmistavan poikain ammattikoulun valtioapu 20,725 markaksi aikaisemman määrän 20,550 markan sijasta. Tämä pääluokka osottaa siis tulojen vähennystä 204,415 markkaa.

Kaupungin
teknilliset
laitokset.

VIII pääluokan, Kaupungin teknilliset laitokset, kohdalla laskettiin vesijohtolaitoksesta olevan tuloja: vedenmyynnistä, lukuunotettuna kaupungin oma kulutus, arviolta 975,000 markkaa, vesimittarien vuokria arviolta 40,000 markkaa, vesimaksuja hevosaltaista arviolta 2,100 markkaa, korvauksia vedenkulutuksesta vapaa-kaivoissa y. m. 15,680 markkaa, maanvuokria 175 markkaa ja voittoa tehdyistä johtotöistä arviolta 20,000 markkaa eli yhteensä 1,052,955 markkaa. — Kaasulaitoksen tulot merkittiin seuraavasti: korvausta katuvalaistuksesta 164,500 markkaa ja yksityiskulutuksesta 755,000 markkaa, tuloja sivutuotteista 416,000 markkaa, voittoa tehdyistä töistä 40,000 markkaa ja vuokratuloja 5,100 markkaa eli kaikkiaan 1,380,600 markkaa. — Sähkölaitoksesta laskettiin olevan tuloja: korvausta katuvalaistuksesta 40,000 markkaa ja yksityiskulutuksesta 1,350,000 markkaa, voittoa johtotöistä 40,700 markkaa sekä vuokratuloja 23,300 markkaa, siis yhteensä 1,454,000 markkaa. — Tämän pääluokan kokonaistulot laskettiin siis 3,887,555 markaksi. — Tulosäännön muutetun järjestyksen johdosta ei vertailua 1911 vuoden tulosäännön vastaavan pääluokan tuloihin käy toimittaminen.

Puhtaanapito-
laitos.

IX pääluokan, Puhtaanapitolaitos, kohdalla laskettiin talon-omistajain maksujen ja kaupungin omista taloistaan suoritettavain maksujen kohoavan, edellisten 20,000 ja jälkimäisten 1,100 markalla.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 141.

X pääluokan, Lainat, kohdalla osotettiin 1902 vuoden obligatsioonilainasta Vallilan rakennustoiminnan avustusrahastoon 139,250 markkaa ¹⁾ sekä 1911 vuoden obligatsioonilainasta uutta kulkutautisairaala varten 500,000 markkaa ²⁾, Kallion uutta paloasemaa varten 75,000 markkaa ³⁾, Bus- ja Santaholman järjestelyä varten 500,000 markkaa ⁴⁾, Hakaniementorin uutta kauppahallia varten 420,000 markkaa ⁵⁾, uutta mielisairaala varten 600,000 markkaa ⁶⁾, vesijohdon laajentamista varten 300,000 markkaa, sähkölaitoksen laajentamista varten 700,000 markkaa ⁷⁾, Aleksanterinkadun talon n:o 26 ostoon 400,000 markkaa ⁸⁾ sekä uuden työ- ja vaivaistalon uutisrakennustöitä varten 373,340 markkaa ⁹⁾.

Lainat.

XI pääluokan, Taksoitus, kohdalle merkittiin kunnan verovelvollisilta jäseniltä taksoitettavaksi määräksi 4,534,985 markkaa 9 penniä 1911 vuoden tulosäännön 4,318,781 markan 21 pennin sijasta.

Taksoitus.

C. Muut asiat.

Esiteltäessä kaupunginvaltuuston diariin kirjoitettujen, joulukuun 31 päivänä 1910 ratkaisematta olevain asiain luetteloa ¹⁰⁾ päätti ¹¹⁾ valtuusto kehottaa herra Ramsayta kutsumaan koolle komitean, jonka valtuusto oli asettanut Suomen kaupunkien kehitystä vuosina 1875—99 käsittelevän historiallis-tilastollisen teoksen julkaisemista varten, sekä kehottaa komiteaa valtuustolle antamaan ehdotuksen mahdollisesta työn loppuun saattamisesta.

Ratkaisemattomat asiat.

Sittemmin esitti mainittu komitea kirjelmässä maaliskuun 16 päivältä m. m., että edellä puheena olleen työn saisi sattuneesta syystä keskeyttää sekä teosta varten kootun aineiston ynnä jo laaditut yhdistelmät ja tekstiluonnokset antaa kaupungin tilastokonttorille järjestettäväksi ja säilytettäväksi vastaisen varalle. Tähän esitykseen kaupunginvaltuusto myöntyi ¹²⁾.

Komiteatehtävän peruutus.

Rahatoimikamarin kirjelmässä marraskuun 30 päivältä tehdyn esityksen johdosta päätti ¹³⁾ kaupunginvaltuusto, että seuraavat edellä mainitussa luettelossa olevat asiat oli diarista poistettava, nimittäin: puutarhalautakunnan esitys Eläintarhan puiston järjestämisestä, tohtori M. Oker-Blomin esitysehdotus Eläintarhan huvilalueen muodostamisesta kansanpuistoksi, maistraatin kirjelmä kau-

Asiain poistaminen diarista.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 164 ja seur. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 62 ja 63. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 59 ja 60. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 94 ja seur. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. siv. 74 ja seur. — ⁶⁾ Ks. tätä kert. siv. 61 ja 62. — ⁷⁾ Ks. tätä kert. siv. 79. — ⁸⁾ Ks. tätä kert. siv. 58. — ⁹⁾ Ks. tätä kert. siv. 64 ja seur. — ¹⁰⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 1. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. helmik. 21 p. 10 §. — ¹²⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 21 p. 23 §. Ks. myös tätä kert. siv. 167. — ¹³⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 12 p. 14 §.